

Series I Volume XXV 1999

ጓሀ8 ጉቦሀՄሀԳԻՏՍԿሀՆ ጓ**ሀ**ՆԴԷሀ ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. XXV (1999)

Letters	. 1
NERCESSIAN, Y. T. A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of	
Armenia	3
ՄԱՐԳՍԵԱՆ, Հենրի Վ. Աֆանասի Գատիևը՝ Հայ դրամաչըջանառութեան պատմութեան Հիմնադիր (SARKISSIAN, Henry V. Afanasi Gasiev: The Founder of the History of Armenian Monetary Circulation)	11 16
Armenian Numismatic Literature	17
Editorial—Armenian Numismatic Bibliography and Literature—II Հայ դրամագիտական մատենագրութիւն և գրականութիւն—II	19
Letters	20
ՍԱՀԱԿԵԱՆ, Բագրատ. Մի քանի անտիպ հայկական Թղթադրամենը	21
Armenian Numismatic Literature	26
HAYATIAN, Yervant A. Souvenir Medal of the Embassy of Armenia in Ottawa	27
Armenian Numismatic Literature	30
Bibliography of P. Z. Bedoukian	31
Armenian Numismatic Literature	33
Letters (cont.)	35
Editorial	37
Letters	38
NERCESSIAN, Y. T. Lapel Pins of Armenian Martyrs Memorial Monument in Montebello, California	39
Armenian Numismatic Literature	46
SARYAN, L. A. Unreported Die Varieties of the 1996 Cupronickel Yerevan Chess Olympiad Coin	47
Armenian Numismatic Literature	49
Editorial	51
Obituary	52
Letters	52
NERCESSIAN, Y. T. The Armenian Coin Auction of the «Araratian» Collection: Part II	53
Armenian Numismatic Literature	57
SARYAN, L. A., PANOSSIAN, M. A Brass Replica of a Levon II Tram Used as a Watch Fob	59
Armenian Numismatic Literature	60

Series I

Volume XXV, No. 1

March 1999

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. XXV (1999) No. 1

Letters	
NERCESSIAN, Y. T. A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia	
ՍԱՐԳՍԵԱՆ, Հենթի Վ. Աֆանասի Գասիևը՝ Հայ դրամալըջանառութեան պատմութեան վաճապիր I (SARKISSIAN, Henry V. Afanasi Gasiev: The Founder of the History of	1:
Armenian Monetary Circulation)	16
Armenian Numismatic Literature	10

ՀԱՅ ጉՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series I

Vol. XXV, No. 1

March 1999

ILIETIMEIR TO THUE IEIDIMFOIR

... Վաղուց է ձեպ Նամակ չեմ գրել։ Ձեմ ուղում արդարանալ, բայց շատ զբաղուած էի,
մի թիչ էլ հիւանդութիւնս համեմուած ծուլութեամբ։ 1998 թ. Ապրիլի 12-ից մինչև Մայիսի 1ը գտնւում էի Սանկ Պետերբուրգ (Լենինգրադ), մասնակցեցի 6-րդ համառուսաստանան դրամագիտական կոնֆերանսին, որը կայացաւ Ապրիլի 20-ից մինչև 25-ը։ Այն շատ Ներկայանայի համարում ունեցող Նասաշրջան էր, ուր մասնակցում էին աւելի թան 130 մարդ (դրամագէտներ, հաւաթորդ ներ) տարբեր երկրներից՝ Դամիա, Բուլղարիա, Ձերիա, Սլոլենիա, Ֆիւլանդիա, Նախկին Սովետական Միութեան գրեթե բոլող հանրապետութիւնների ներկայացուցիչներ։ Փաստօրէն, այն ունեցաւ միջազգային Նատաշրջանի համարում և մասնակիցները առաջարկեցին այսուհետև այն համարել «միջազգային»։ Ցաւօջ Հայաստանից մեկնել էի միայն ես։
Ձէին եկել նաև Վրաստանի և հարևան երկրի ներկայացուցիչները, թէև զեկուցումների թեղեորում տպագրուել էին։

Ամսի 20-ին տեղի ունեցաւ գիտական նստաշրջանի բացումը Պետական Էրմիտաժի թատրոնի դահլիճում։ Բացումը կատարեց Էրմիտաժի դիրեկտոր Միխաիլ Պիոտրովսկին, այնուհետև կարդացուեցին ղեկուցումներ։

Զեկուցումները ունէին լայն ընդգրկում և նուիրուած էին անտիկ ժամանակաշրջանին, Բիւսանդիային, Արևելբ, Արևմուտբ, Ռուսաստան, մեդալներ, ժետոններ, ֆալերիստիկա (շբանշաններ, կոծբանջաններ), կնիքներ, (սֆրագիստիկա), հերալդիկա և այլն։ Զեկուցումներով հանդէս եկան Վ. Պոտինը, Ե. Շչուկինան, Մ. Սոտնեկովան, Նինա Ֆրոշովան, Վալենտին Բեաբցնիչը, Ն. Իվոչկինան և ուրիշներ։ Մասնակցում էին բոլոր սերունդներէ դրամագէտներ։ Ես կարդացի երկու սեկուցում՝

ա) Ապրիլի 21-ին «Անդիկ ժամանակաշրջանի երեք ընդօրինակութիւնների մասին գտնըւած Հայաստանում» Ձեկուցումը նուիրուած էր երեք ոսկեայ դրամենիլ ընդօրինակութիւնհերին գտնուած Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքիցի Լիսիմաքորում (306-282), Տրայահոսի (97-117), Տիգրան Բ (95-56). Ընդօրինակութիւնների մասին մեպանում ոչ որ չի պետգւել, խօսուել է միայն կեղծ դրամների մասին (յատկապես Տիգրանի Բ-ի ոսկեայ դրամների վերաբերեայի ես գտնում եմ, որ ներկայացուած Տիգրանի դրամը պատաստուել է Քարում և կապւում է Տրայանոսի ոսկեայ ընդօրինակութեան ձետ։ Ըստ երևոյթին, շուկան ունէր ոսկեայ դրամների պահանջարկ։ Այս Տիգրանի դրամը շատ տարբեր է միա կեղծ ոսկեայ դրամներից և մոցում է գիտական շրջանառաբեան մէջ առաջին անգամ։

p) Ապրիլի 22-ին կարդացի «Լեհական տիրակալ Բոլեսլաւ Խրաբրու ոսկեայ դրամը» դեկուցումը։ մինչ այս հաղորդումը յայտնի էին միայն Բոլեսլաւ Խրաբրու (992-1025) արծաթէ դրուագումները։ Ինձ յաջողուեց տեսնել նաև ոսկեայ օրինակը։ Փաստօրէն, այն առաջին օրինակն է և տակալին միակը։

Նստաշրջանը բացուելուց յեսող յաջորդ նիստը տեղի ունեցաւ Ս. Պետերբուրգի գեղատեսիլ «Ստրել նա» արուարձանում ֆինական ծոցի ափին։ Նստաշրջանը նուիրուած էր անուանի

(Cup. 59 2)

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (e-mail, ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryar (Greenfield, WI) and H. Sarkissian (Erevan). Non-member subscriptions \$30.00 per year. ISSN 0884-0180 — LCCN 85-649443

(Tup. 59 1-54)

դրամագէտ Էրմիտաժի դրամագիտութեան բաժնի վարիչ Միխայլովիչ Պոտինի 80-ամեակին։ Նատաշրջանի օրերին թոզարկուեցին վեկուցումների թեվեր (245 էջ) և հրաւէր-ծրագիր, ինչպէս նաև մեդալ ու կրծքանչան

... Հ.Հ. Կենարոնական համնկի միջոցներով պէտք է հրատարակուի «Հայաստանի ոսկին» մենագրութիւնը։ Ինձ յանձնարարուեց գրել «Ոսկեայ դրամների շրջանառութիւնը Հայաստանում մ.թ.ա. Ե դ. մինչև ԺԲ դարը մ.թ..

Փաստոօրէն հին ու նոր նիւթերի հիման վրայ նորովի գրեցի ոսկեայ դրամների շրջանառութեան պատմութիւնը։ Թէ ինչթանով է ինձ յաթողուել չգիտեմ բայց որոշել եմ շարունակել այս աշխատաները ընդգրկելով նաև արծաթեայ և այրձեայ դրամերը։

Ինձ յաջողուեց թանգարանում գտնել և իմ նոր աշխատանքում օգտագործել մեկ համար մի նեզ համար մի նեզ համար միք է, որում նկարագրուած է 425 ոսկեայ, արժաթեայ և այլ հենայ դրամ կեր, չափագիտական տուեայներով, հաւաբուած 1879-1889 թթ. Ռուսաստոանի նախկին Երեանի նահանգում, որը ընդգրկում էր գրեթե ողջ ներկայիս Հայաստանի նախկին Երեանի նահանգում, որը ընդգրկում էր գրեթե ողջ ներկայիս Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքը և աւելի։ Փասոօրէն, ես առաջին անգամ օգտագործեցի նաև 56 ոսկեայ դրամ, որը չէին օգտագործել ոչ մի նախորդ ուուունափորող, որը գրաղում էր Հայաստանի դրամաշրջանառութեան պատմութեամբ։ Ես 1997 թ. մի դեկուցում կարդացի Հայոց պատմութեան և մշակոյթի հարցեր գիտական նստաշրջանում «Աֆանասի Գասինը Հայաստանի դրամաշրջանառութեան ուսումնասիրութեան առաջին երախոսութը» ...

Անցեալ տարի մասնակցել եմ չորս գիտաժողովներում, ուր կարդացի տարբեր թեմաներով եօթ վեկուցում։

- 1997 թ. Ապրիլին տեղի ունեցաւ Մոսկուայում 5-րդ Համառուսաստանեան Դրամագիտական Գիտաժողովը, որտեղ կարդացուեցին իմ երկու սեկուցումները. Քանի որ ես Հկարողացայ մեկնել (գործողման ծաղբեր չլինելիս պատճառով) ես նախապես ուղարկեցի Մոսկուա վեկուցումների բովանդակութիւնը, որ ընկերներիցս մէկը կարդար այն։
- ա) «Հռոմէական դրամների Էրգրումի գանձը»։ Այդ գանձը գտնուեր էր Էրգրումի շրջակայից ԺԸ դարի վերջում։ Մես է հասել 23 դենարներ։ Այս գանձը լայնացրեց Հայաստանից գտնուած դրամների արձանագրուած օրինակների շրջանակները առնուավն հարիւր տարով (կ'ուղարիկմ այդ մասին առանձին յօդուած)։
- p) «Հայաստանի Հանրապետութեան պետական վինանշանը»։ Այս առիթով ես շատ նամակներ եմ ստացել տարբեր քաղաքներից, յատկապէս գոյնի մասին։ ...
- 1997 թ. Մայիսին տեղի ունեցաւ Յովսէփ Օրբելու ծննդեան 110-ամեակը, որի առթիւ Իրանագիտական Կովկասեան Կենտրոնը հրաւիրեց գիտաժողով, որտեղ ես կարդացի «Յովսէփ Օրբելին մեդալային արուեստում»։ Այն արդէն յանձնուել է տպագրութեան կենտրոնի Իրան-Նամէ ամասգրում (դեռ ևս լոյս չի տեսել)։

Թանգարանը 1997 թ. կազմակերպեց մեծ գիտաժողով Հայոց պատմութեան և մշակոյթի հարցեր թէմայով։ Ես ունեցի այնտեղ երեբ զեկուցում՝

- ա) «Հայաստանում յայտնաբերուած Լիսիմաքոսի դրամի ընդօրինակութեան մասին»։ Այստեղ ես փորձում եմ ապացուցել, որ այն տեղական թողարկում է։
- p) «Աֆանասի Գասիևը Հայաստանի դրամաշրջանառութեան ուսումնասիրութեան առաջին երախտաւորը»։ ...
- գ) «Հայաստանի Հանրապետութեան մետաղադրամներն ու թղթադրամները»։ Այս կեկուցումը գրել եմ դրամագիտութեան բաժնի գիտաշխատող Սիրարփի ՔԷյաեանի հետ միասին։

Ապգային Ակադեմիայի Հնագիտութեան և Ապգագրութեան Ինստիտուտի Հայ ժողովրդի Թ գտաժողովում կարդացի «Միջապգային ցուցահանդէսների հայ մեդալակիրները» կեկուցումը։ Այս նիւթերը ես հաւաբել էի 30 տարի, բայց էլի անելու շատ բան կայ, իմ նիւթերը ընդգրկում են ԺԸ դարի վերջից մինչե 1920 թ.։ Սա նախնական հաղորդում էր։

... Գրեցի Նանտի ցուցահանդէս»ի և «Աթէնքի ցուցահանդէս»ի (նուիրուած էին Հայաստանի գանձերին»)։ Այս առիթով լոյս տեսան շքեղ կատալոգներ։ ...

> Henry V. Sarkissian Yerevan

A CLASSIFICATION OF THE TETRADRACHMS OF TIGRANES THE GREAT OF ARMENIA

PLATES I-II

Y. T. NERCESSIAN

Monograms appearing on the reverses of Tigranes tetradrachms have been used to classify these coins in an orderly manner. This classification also serves as a reference for scholars and collectors. A classification based only on monograms has one big disadvantage: it does not make any attempt to link the obverse to the reverse. Linking the tiara to the monograms assigns a catalogue number to hitherto "undiscovered" and "unclassified" coins.

The present study is an attempt to link the obverse tiara and portrait to the reverse monograms appearing on the rock and in left and right fields. Admittedly, defining a coin portrait as boyish, young, or mature can be considered a subjective matter. A boyish portrait as observed by one can be perceived as a young man portrait by another. Bedoukian referenced the Antiochene tetradrachm portraits and called it a "flattering representation of this monarch" or "the tetradrachms usually show a vigorous, youngish Tigranes." Foss tried to describe each portrait down to details. A collector who has one or two tetradrachms cannot be expected to appreciate this concept as well as an individual who has handled a multitude of them. Surprisingly, however, in more than forty different classifications, two types are noticed (12a,b and 13a,c) where the obverse tiara versus the reverse monograms are basically similar but executed with a different life span representation portrait. These portraits have been indicated in the general catalogue but not in Table 1, "Summarized catalogue of Antiochene tetradrachms."

In numerous cases it was not possible to classify a coin in our catalogue for either one of these two reasons: 1) the peaks of the tiara were off the flan, 2) lack of a photograph. Bedoukian in *Coinage of the Artaxiads of Armenia*, Nos. 17 and 20, lists almost ninety tetradrachms (32 plus 57); Nos. 43 through 48, eight fourrée tetradrachms. These did not contribute to our catalogue as much as we would have liked.

Based on our study and review of all major sources of tetradrachm listings, tiara versus monogram categories are presented below. No effort was made to form a corpus of tetradrachms struck in Antioch where all of them are illustrated. Except for the obverses of coins 14 and 15a, 23 and 24, 41 and 42, 43 and 44, all illustated tetradrachms were struck with different dies. Major and important sources are referenced to aid the future researcher. This is only an attempt to list all possible combinations of tiara linked with different monograms.

¹Y. T. Nercessian, "A *Hoard* of Silver Coins of Tigranes II," Armenian Numismatic Journal, Ser. I, Vol. XX (March 1994), No. 1, pp. 3-12, pls. I-IV.

² P. Z. Bedoukian, Coinage of the Artaxiads of Armenia (London, 1978), p. 13.

³ Clive Foss, "The Coinage of Tigranes the Great: Problems, Suggestions and a New Find," Numismatic Chronicle, Vol. 146 (1986), pp. 19-66, pls. 5-7.

Y. T. Nercessian

CATALOGUE

"ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΙΓΡΑΝΟΥ" inscription

- 1. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r., clean shaven and wearing ornate five-pointed Armenian tiara, edged with pearls. A broad diadem knotted at the back encircles the head and falls downward. Divided drapes cover the ear and the neck. The tiara is adorned with an eight-rayed star flanked by two eagles back to back and with heads turned to each other. Floral design to 1. and r. of eagles. Fillet border.
 - Rev.: Tyche of Antioch or Artaxata, draped and wearing a turreted crown, seated r. on a rock, holding a palm-branch in her r. hand; at her feet the upper portion of a youthful male nude figure of the river-god Orontes swimming r. Legend to r. downward BΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward BΑΣΙΛΕΩΝ / ΤΙΓΡΑΝΟΥ.

 In field between palm-branch and head of Tyche ΔΗ/Α (77 B.C.). Below swimming figure ΣΚ. All within laurel wreath.

 AR 31.5 mm, 14.40 g, NH p. 293 note 147, CAA 9
- 2. Obv.: As before.

Rev.: As before. In field between palm-branch and head of Tyche Z Λ /A (74 B.C.). Below swimming figure Ξ K.

AR 30 mm, 16.42 g., NH p. 45, No. 28, FdC D44-R1a, CAA pl. 1-8 AR, 15.73 g., CAA p. 47, No. 7

3. Obv.: As before.

Rev.: As before. In field between palm-branch and head of Tyche HΛ (73 B.C.). Below swimming figure ΞK.

AR 29 mm, 16.14 g., RK p. 229, No. 33³, FdC D45-R1a, CAA pl. 1-7
AR 30 mm, 15.75 g., NH p. 293, note 146, pl. No. 42, CAA 9a
AR 31 mm, 16.10 g., ACV pl. 2-27, CNG 36-544 illus.

ex JG
ex JG

"ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΓΡΑΝΟΥ" inscription, comet on tiara

- Obv.: Bust of Tigranes with a young portrait draped r. as before, but eagles missing and comet in place of 5 o'clock ray of the star.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Legend to r. downward $BA\Sigma I \wedge E\Omega\Sigma$; to l. downward TIPPANOY. In exergue below swimmer $\Sigma\Omega$.

AR 28 mm, 16.35 g., ACV pl. 2-28, CAA 10 ex VA
AR, 15.27 g., FdC D41-R1a, CAA pl. 1-10 PB
AR, NH pl. No. 48 ER

5. Obv.: As before.

Rev.: As before. In r. field to l. of palm-branch $\Pi.$ In exergue below swimmer $\Delta HMO.$

AR, 15.92 g., GL, FdC D42-R1a, CAA pl. 1-11 BN

6. Obv.: As before.

Rev.: As before. In r. field to r. of palm-branch H. In l. field to l. of Tyche Δ.

AR, 16.21 g., CNG 46 663 illus.

ex JG

"ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΓΡΑΝΟΥ" inscription, Damascus mint

Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but tiara is
ornamented with a star on the l. side and an eagle to the r. which turns its
head towards the star.

ER

PB

Rev.: Draped and turreted figure of the Tyche of Damascus seated l. on a rock. At her feet the upper portion of a swimmer facing with arms outstretched. The Tyche has her r. arm extended and in her l. arm she holds a cornucopia. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΓΡΑΝΟΥ. In outer l. field N. Letter A to l. of Tyche under arm. Below in exergue AMΣ (72-71 B.C.). All within laurel wreath.
AR. 15.24 c., FdC D1-R1a, CAA pl. 1-12

8. Obv.: As before.

BN

. Obv.: As before

Rev.: As before. In outer I. field above the Tyche's head monogram W. Below hand ΦE above OΦ. In inner field under the arm A. Below in exergue BMΣ (71-70 B.C.).

AR, 15.79 g., FdC D2-R1a, CAA pl. 1-13

BM ex JG

AR, 15.73 g., CNG 46 664 illus.

AR, NH pl. No. 54, Don 2 illus, Damascus pl. I-2b

9. Obv.: As before.

Rev.: As before. Same letters and monogram in the field. Below in exergue $\Gamma M \Sigma$ (70-69 B.C.).

AR, 12.12 g., FdC D3-R1a, CAA pl. 1-14

BN

10. Obv.: As before.

Rev.: As before. In outer l. field above Tyche's hand monogram 🖟 . Below hand K above ‡. In inner field under arm A. Letters in exergue off flan.

AR, 15.36 g., FdC D4-R1a, CAA pl. 1-15

"ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΓΡΑΝΟΥ" inscription, Antioch mint

Tiara peaks, one bead

Obv.: Bust of Tigranes with a boyish portrait draped r. as in No. 1, but the five
peaks are made of one beaded stone and the tiara has one star and two eagles.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as in No. 1. Legend to r. downward BASIAE $\Omega\Sigma$; to l. downward TIFPANOY. Monogram on the lower part of rock $|\lambda|$. In r. field to r. of palm-branch Θ .

AR 15,77 g., CCA 36, ACV 30

VM*

Tiara peaks, two beads

12a. Obv.: Bust of Tigranes with a boyish portrait draped r. as before, but the five peaks are made of two beads.⁴

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before, Monogram on the lower part of rock $\mbox{$M$}$. In r. field to r. of Tyche's hand A.

AR 16.37 g., TigAR 1-9, ACV 31, CNG 36-546

YN*

12b. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five peaks are made of two beads.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock \bowtie . In r. field to r. of Tyche's hand A.

15.63 g., TigAR 10*, 11-16, Foss G, CNG 36-547-549

⁴ In some cases the diameter and the shape of beads vary to certain extend; for exemple, occasinally, the the top bead resembles from oval shape to a line.

Y. T. Nercessian

13a. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.

	Rev.:	Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of \square . In r. field to r. of palm-branch Θ . This type includes counterfeits. 15.33 g., CCA 19, 34, TigAR 22*, 17-23a, ACV c/f 5	rock
13b.	Obv.:	Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before. Fillet kn at back of diadem falls downward with an elaborate curve	otted
	Rev.:	Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of \square . In r. field to r. of palm-branch Θ .	rock
		15.48 g., TigAR 25-27, CNG 36-551-553/1	YN*
13c.	Obv.:	Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before.	
	Rev.:		rock
1.4	01		
14.	Obv.:	Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Fillet curve as before.	with

- Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Letters on the lower part of rock A,M.
 - AR 15.89 g., TigAR 67*, 68, CNG 36-564
- 15a. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Fillet with curve as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Letter on the lower part of rock A. AR 15.18 g., TigAR 70-73, CNG XX-172 YN*
- 15b. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Letter on the lower part of rock A. AR 15.90 g., CAA 28 VM*
- 16. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the tiara is adorned with a six-rayed star. Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$.
 - AR 15.06 g., TigAR 49, AD 141-141D, 141C*, ACV 37 Obv.: Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before, but the five
- 17. peaks are made of two beads. Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. A ribbon, resembling letter Ω, is
 - hanging from hand holding palm-branch. Monogram on the lower part of rock \$. In r. field to r. of palm-branch A. AR 15.15 g., CAA 18, 21, 39
- 18. Obv.: Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before, but the five peaks are made of two beads. Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. A ribbon, resembling letter Ω , is
 - hanging from hand holding palm-branch. Monogram on the lower part of rock \(\hat{\psi}\) . Dot (.) in r. field to r. of Tyche's hand. AR 15.92 g., CAA 31, 32 BM*
- 19a. Obv.: Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before. Fillet with curve as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock Σ and o. AR 15.68 g., TigAR 62*

A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia

- 19b. Obv.: Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$ and o.

AR 15.46 g., CAA 33

- 20. Obv.: Bust of Tigranes with a matured portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monograms on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$ and $\Theta.$

AR 15.07 g., TigAR 64, CNG 36-561

LS*

BM*

ANS*

- 21. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monograms on the lower part of rock $\not\succeq \oplus$ and $\mid \stackrel{\leftarrow}{\iota} \mid$.

 AR 15.74 g.

 YN*
- 22. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock M. AR 15.51 g., AD 144*
- Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but a small star to the l. of ear.
 - star to the l. of ear.

 Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before, but holding by hair head of river god

 Orontes instead of palm-branch. At her feet decapitated river god Orontes

 swimming. Monogram on the lower part of rock Σ.

AR 14.74 g., CAA 16, ACV c/f 7 (counterfeit)

- 24. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five peaks are made of two beads where the bottom bead is very large.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock Σ and to r. of Tyche's hand Δ .

 AR 16.79 g., CAA 27, NK 849, ACV of 6 (counterfeit) VA*

Tiara peaks, two beads, second bead very large

- 5. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monograms on the lower part of rock μ'. In r. field to r. of palm-branch θ.

 AR 15.77 g., CAA 37

26. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Fillet with curve as before

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monograms on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$ and Θ .

AR 15.35 g., Lanz 66-327*

- Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five
 peaks are made of two beads where the bottom bead is very large.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Broken legend, to r. downward BΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward TIΓΡΑΝ / OY. No monogram on rock. In r. field above swimmer's head &.

 AR 15.9 g., CAA 41, ACV 32

Y. T. Nercessian

Tiara peaks, three beads, top bead a straight line

28. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before, but the five peaks are made of three beads and the top bead is a straight line. Fillet with curve as before.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$ and $\Theta.$

AR 15.69 g., CNG 36-562-563*

Tiara peaks, three beads in each peak forming a triangle

29a. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before, but the five peaks are made of three beads forming a triangle. Fillet with curve as before.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock $\hat{\Sigma}.$ AR 15.50 g., TigAR 39*

29b. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before, but the five peaks are made of three beads forming a triangle.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock $\hat{\Sigma}$.

AR 15.23 g., CNG 36-555*

Imperial countenance

30. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before, but the five peaks are made of three beads where the bottom bead is the largest and the top bead smallest. A proud and imperial countenance. Broad flan. **/ Indiana Proud and Indiana Proud I

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock Σ. A ribbon, resembling letter Ω, is hanging from hand holding palm-branch. AR 15.90 g., Babelon plt. XXIX-9, FdC D40-R3a, MM 755, CAA 22 BN**

31. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before, but the five peaks are made of three beads where the bottom largest two beads consist of two stones. A proud and imperial countenance. Broad flan.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock Σ. A ribbon, resembling letter Ω, is hanging from hand holding palm-branch. AR 13.61 g., ACV 33

32. Obv.: Bust of Tigranes with a mature portrait draped r. as before. Broad flan.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before, but blundered legend, to r. downward $\Omega D \mid | \Delta E0;$ to l. downward TEPANOY.

AR 15.56 g., CAA 42, NK 853*; c/f FC D3-R1 and Foss note 20

Tiara peaks, fine beaded triangles

33. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five high peaks are made of fine beaded triangles.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock U. In r. field to r. of Tyche's hand A.

AR 15.35 g., CNG 36-545*

34a. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Fillet with curve as before.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock ‡.

In r. field to r. of palm-branch \(\Omega\).

AR 15.57 g., Foss F4, CNG 36-554*, AD 125-131

A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia

- 34b. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock [‡].
 - In r. field to r. of palm-branch \(\text{Q}\). This monogram includes three variants (Foss note 10).

 AR 15.63 g., TigAR 29-37, TigAR-A/s 8-15, ACV 34, CNG 36-553/2-554 YN*
- 35. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before Monogram on the lower part of rock ‡.

 In r. field to r. of palm-branch | v.

 AR 15.21 g., CAA 20, 26, TigAR 59*, CNG 36-560
- 36. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock f.

 In r. field to r. of palm-branch o.

 AR 14.92 g., CAD 8, Foss F2

 ANS*
- Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Fillet with curve as before.
- Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock ... No field marks.
- AR 15.74 g., FdC D25-R1a, CAA 38

 MB*

 38. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. on before Ornate dia
- Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Ornate diadem.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram on the lower part of rock Σ. AR 15.73 g., CAA 23, SNC 91-7007, NK 845, TigAR 47, CNG 36-556
- 39. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. Monogram above palm-branch Λ. In r. field to r. of Tyche's hand \$\ddots\$.
 AR 14.99 g., CAA 38a, Moush 17
- 40. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. No monogram on rock. In r. field above swimmer's head T.

 AR 15.72 g., CAA 35*

Handsome portrait

- Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five high peaks are made of fine beaded triangles. Extremely handsome portrait. Broad flan.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. No monogram on rock. In l. field letters Δ above M. In r. field to r. of Tyche's hand H. AR, 16.42 g., CAA 29, Foss E, FdC D43-R1a, ACV grading 3
 BM*
- 42. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before. Broad flan.
 - Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. In l. field letters *,Δ,M above each other. In r. field to r. of Tyche's hand H.

 AR 14.39 g., TigAR 60-61, ACV 36

 YN*

Tiara peaks, very high triangles

43. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before, but the five very high and narrow peaks are made of fine beaded triangles.

Y. T. Nercessian

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. No monogram on rock. In r. field to r. of Tyche's hand 🗍 .

AR 16.15 g., CAA 24, 40, TigAR 50-56a, ACV 35, CNG 36-557-558 YN*

44. Obv.: Bust of Tigranes with a young man portrait draped r. as before.

Rev.: Tyche of Antioch seated r. as before. No monogram on rock. In r. field to r. of Tyche's hand $\ y$.⁵

AR 15.98 g., CAA 25, TigAR 57*, 58, TigAR-A/s 20, Foss L1, CNG 36-559

ՏԻԳՐԱՆ ՄԵԾԻ ՁՈՐԵՔԴՐԱՄԵԱՆՆԵՐՈՒ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

[Ll.f.hn.hn.t]

Զորեքդրամետններու ետին արձանագրուտծ մենապիրները գործածուտծ են դիրնեք կանոնաւոր կերպով դաստուորելու համար։ Այսպիսի դաստուրուժիւն մը կ՛օգնէ, որ բանասերներն ու դասմահաւաքները կարողանան վկայակոյել տարբեր դրամերը։ Նման ցուցակագրուժեան մը անպտոհհուժիւնն այն է, Թէ էիփորձեր զօղել դրամի երեսն ու կռնակը։ Արջայի խողրին տարբեր պատկերատիպերը դրամի մենագիրներուն պօդելը կը յայտնաբերէ ցարդ «անյայտ» ու «չցուցակագրուտ» դրամերուն տեսակի դաստուրուժիւն մր

Ներկայ ուսումծասիրունիւմը փորձ մըն է զօդելու դրամի երեսին ջանդակուած խոյրն ու դիմանկարը (պատանի, երիտասարդ և չափա՜հաս դիմանկար) կռնակին վրայ երևցող բոլոր տարբեր մենագիրներուն ու տառերուն հետ։ Հարմանալիօղէն, ջառասունէ աւևլի դասաւորուժեան մը մէջ, միայն երկու տեսակներ նչմարուեցան, ուր դիմանկարը ջանդակուած է կեանջի տարբեր հանգրուաններուն։

Մեծ ջանակով դրաժներ չկրցան դասաւորուիլ մեր ցուցակագրութեան մէջ կամ նկարի պակասին կամ ալ խորթի գագաթներուն դրամի կնիջէն դուրս մնալուն պատճառով։ Օրինակի համար՝ Ձարեհ Պտուկնանի Արտաշէսնան հարստութեան դրամները հատորին մէջ կան ինիսունի մշտ չորեջգրամեաններ, ուր խոյրին հինգ ատամները չեն զարնուած դրամի մետաղին վրայ

Անտիոք քաղաքի դրամահատարանը կտրուած և «Արքայ Տիգրանի» յունատառ խորագրու-Թեամբ դրոեքգրրամեաններուն տիպերը աղիւսականև ընծայուած են տախստակ 1-ին մէք, ինչպես նաև պատկերազարդումի համար գործածուած նկարներու տախտակներուն մէք, Բացի Թիւ 14 և 18a, 23 և 24, 41 և 42, 43 և 44 դրամենրու երեսներէն, բոլոր պատկերազարդուած չորեջդրամեանները հատանուած են տարրեր կնիջներով։

b. Թ. Ներսէսեան

⁵ Read during the May 9, 1998 meeting of the Armenian Numismatic Society in Pico Rivera, California.

I would like to express my thanks to Dr. François de Callatay of Biblithèque Royale Albert (Brussels) for providing information on Tigranes tetradrachm dies and Dr. H.-D. Schultz of Staatliche Museen zu Berlin for sending plaster casts and photographs of Tigranes tetradrachms.

A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia

Table 1. Summarized catalogue of Antiochene tetradrachms

Category	On rock	In left field	In right field	Comments
Tiara peaks, one bea	d			2111
11.	М		Θ	
Tiara peaks, two bea	ds			
12.	М		A	
13.	Ы			les counterfeit
14.	A,M		- 1110141	ico counterien
15.	A			
16.	Σ Σ			six-rayed star
17.			Ω , A	on rayea star
18.	Σ̈́		Ω /.	
19.	o, Ŝ			
20.	Θ,Σ̂			
21.	⊕,୲≎୲			
22.				
23.	M			
24.	Σ			counterfeit
	Σ	,	4	counterfeit
iara peaks, two bead		very large		
	М		Θ	
26.	Ø,Ŝ			
27.			Φ 1	roken legend
iara peaks, three bea	ds, top bead a s	traight line		
28.	Ø,Ŝ			
iara peaks apart and	three beads in	each peak forming	g a triangle	
29. A A A A A	Σ̈́	1	B a viitalibio	
mperial countenance				
30.	Σ̈́		Ω	
31.	Σ̈́		Ω	
32.	Σ̈́		Ω	counterfeit
iara peaks, fine bead	led triangles			Counteries
33. AAAA	Ы		Ä	
34.	₽		Φ	
35.	‡		()	
36.	₽		•	
37.	₽		,	
38.	Σ̈́		0	rnate diadem
39.			۸, ۽	
40.			Т	
andsome portrait			_	
41.		Δ, M	Н	
42.		*, \Delta, M	Н	
ara peaks, very high	triangles			
43. \\\\\\			-0	
44.			7	
			8	

ABBREVIATIONS

ACV-Y. T. Nercessian, Armenian Coins and Their Values (Los Angeles, 1995).

AD-"Ancient and Medieval Coins from the Collection of Professor Asbed Donabedian (1923-1993)," Spink & Son, Ltd. Coin Auction 102: Ancient, Foreign and English Coins and Commemorative Medals. London: March 1994.

ANS-American Numismatic Society.

Babelon-E. Babelon, Les Rois de Syrie, d'Arménie et de Commagéne (Paris, 1890).

BM-British Museum

BN-Bibliothèque Nationale de France

CAA-Paul Z. Bedoukian, Coinage of the Artaxiads of Armenia (London, 1978).

CAD-Paul Z. Bedoukian, "A Classification of the Coins of the Artaxiad Dynasty of Armenia," ANS Museum Notes, Vol. XIV (1968), pp. 41-66, pls. IX-XI; Selected Numismatic Studies (Los Angeles, 1981), pp. 113-141.

CNG-Classical Numismatic Group. CNG 20 (March 1992), CNG 36 (December 1995),

CNG 39 (September 1996), CNG 46 (June 1998).

Damascus-Y. T. Nercessian, "Tigranes the Great of Armenia and the Mint of Damascus," Armenian Numismatic Journal, Ser. I, Vol. XXII (1996), No. 1, pp. 3-12.

Don-A. H. Donabedian, "Unique and Unpublished Coins of Tigranes II and Tigranes III," Haigazian Armenological Review., Vol. VII (1979), pp. 131-140 (in Armenian).

ER-State Museum of Armenian History in Yerevan.

FdC-F. de Callatay, L'histoire des guerres mithridatiques vue par les monnaies (Louvain-la-Neuve, 1997).

Foss- Clive Foss, "The Coinage of Tigranes the Great: Problems, Suggestions and a New Find," Numismatic Chronicle, Vol. 146 (1986), pp. 19-66.

GL-G. Le Rider, "Monnaies grecques récemment acquises par le Cabinet de Paris," Revue Numismatique, Ser. VI, Vol. XI (1969), pp. 16-18. l.—left.

LS-L. A. Saryan.

Moush-Kh. A. Mousheghian, The Numismatics of Armenian History (Yerevan, 1997) (in Armenian, English and Russian).

MB-Munzkabinett, Berlin Museum.

MM-Münzen und Medaillen A.G., Auktion 12 (1981).

NH-Kh. A. Mousheghian, Monetary Circulation in Armenia (Yerevan, 1983) (in Armenian with summaries in English and Russian).

NK-Numismatique Collection N/adia K/apamadiian Bourgey (Paris 27 October 1992). PB-Paul Z. Bedoukian.

r.-right.

RK-Raymond H. Kévorkian, Arménie entre Orient et Occident. Paris: Bibliothèque Nationale de France, 1996, 256 pp.

SNC-Spink Numismatic Circular, Vol. XCIX (November 1991), No. 9, p. 300, No. 7007.

TigAR-Y. T. Nercessian, "A «Hoard» of Silver Coins of Tigranes II," Armenian Numismatic Journal, Ser. I, Vol. XX (March 1994), No. 1, pp. 3-12.

TigAR-A-Y. T. Nercessian, "A Hoard of "Silver" Coins of Tigranes II," Bazmavep, Vol. CLIII (1995), Nos 1-4, pp. 230-270 (in Armenian with English summary).

VA-V. Abcarians.

VM-Mekhitarist Museum in Venice. WM-Mekhitarist Museum in Vienna.

YN-Y. T. Nercessian.

*-Illustrated.

Y.T.Nercessian, A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia

Y.T.Nercessian, A Classification of the Tetradrachms of Tigranes the Great of Armenia

ԱՖԱՆԱՍԻ ԳԱՍԻԵՒԸ՝ ՀԱՑ ԴՐԱՄԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐ

Մինչև վերջին տարիները Հայաստանում հին և միջնագարեան մետաղադրամների գանձերի ու առանձին գտածուների արձանագրման տարեգրութիւնը կապւում էր Հայաստանի
Պատմութեան Պետական Թանգարանի գործունէութեան հետ, այսինքին Հայաստանի
կան կարգեր հաստատուելուց յետոլ (1920 Թ Նոյեմրեր)։ Եւ փաստորէն, Հայաստանի, այսինքն
Մեծ Հայքի դրամաչրջանառութեան նկարագրի ընդհանուր պատկերը ներկայացւում էր նրա
հիւսիս-արևելեան փոքրիկ հատուածի դրամագիտական նիւթի հիման վրայ։ Մինչդեռ անհրաժելտ է Հայաստանի դրամաչրջանառութեան պատմութեւնը ներկայացնել այն սահմաններում,
որ Հայաստանը գրաղեցրել է տարբեր դարաչրջաններում, հաշուհ առնելով երկրի տարածքային
փոփոխութիւնները.

1996 θ . մեզ յաքողուեց մանրամասն ուսումնասիրել մի զանձ բաղկացած քսաներեք արծա- θ եայ հռոմէական դրամներից (Անտոնին Պիոսից մինչև Ալեքսանդր Մևերը, այսինքն 138 θ . մինչև 235 θ .) 1 :

Գահեր գտնուել էր ԺԸ-ի դդ. սահմանագծում էրզրումի չրջակայքից, այնուհետև բերուել էր Ջաւախք, ուր բնակունիւն հաստատեցին էրզրումի հայերը։ Ծաշեջ մեր քննունիւնից յետոյ դրամները վերադարձուեցին տիրոջը և նրանց տեղը ներկայումս յայտնի չէ։

Փաստօրէն, այդ գանձի յայտնաբերումը լայնացրեց Հայաստանի տարածջից գտնուած արձանագրուած դրամների տարեգրուժեան չրջանակները առնուազն մէկ դարով, եժէ հաչուի առնենջ, որ այն տակաւին անդրանիկ արձանագրուած գիւտն է Հայաստանից։

Գիրքը բաղկացած է 80 էջից, ունի հաւելուած՝ չորս աղիւսակ, որոնցում ներկայացուած են հերևակի կողմից ընտրուած և նրա կարծիքով առաւել բացառիկ և անյայտ դրամների գրչատին, որը գրեցէ անցերի հշտութեամբ, բարեխղճօրէն կատարել է այդ դժուարին աչխատանել, որը գրեցէ անցերի ճշտութեամբ, բարեխղճօրէն կատարել է այդ դժուարին աչխատանել, որը գրեցէ անցերի նշտութեամբ, բարեխղճօրէն կատարել է այդ դժուարին աչխատանել, որը դրեցէ անցերի և տիրակաների և տիրակաների և տիրակաների և տիրակաների և անջանական աստիճանի հասնող պատկերինը և անջան արտճենաւորման աստիճանի հասնող պատկերինը

 $^{^1}$ 4. Ч. U ш $_{Pq}$ ч $_{Pb}$ с $_{Pb}$ с $_{Pb}$ сумский клад римских монет», Патая всероссийская нумизматическая конференция (U п $_{Hb}$ п $_{Hb}$ п $_{Hb}$ $_{Hb}$ С $_{Hb}$ составления, 1971). Тезисы докладов и сообщений, 1 $_{Pb}$ 12-13.

Գիրքը սկսւում է ծախարանով, ուր տրուած է սոյն աչխատունեան նպատակը՝ չորս կէտից։ Մասնաւորապէս ասւում է, որ նպատակներից մէկը եղել է ծանօնացնել այն դրամներին, որոնք Արջանառունեան մէջ են եղել Անդրկովկասում պատմունեան վաղագոյն դարաչրջաններում։

Գրքում ներկայացուած են 423 համարակալուած դրամների տակ 425 օրինակի մանրամամն նկարագրութիւն չափագիտական տուեաիներով՝ որից

Ներկայացուած դրամները իմիրաւորուած են դիտակ դրամադէտի կողմից, Թէպէտ Աֆանասի Գասիևը իրեն համեստորէն անուանում է «հաւաքող»։ Դրամների իմիբերն հետևեայներն են՝

- 1. 8ունաստանի քաղաքներ
- 2. Մակեդոնիա
- 3. Միրիա
- 4. Կապաթովկիա
- 5. Ցունաստանի ինքնավար գաղութեներ
- 6. Պոնտոս և Բոսպոր
- 7. Պարթևական թագաւորութեւն
- 8. Հռոմէական Հանրապետութեան և կայսերական չրջաններ
- 9. Բիւզանդական կայսրութերւն

Հայաստանը ներկայացուած է Սիրիայի տիրակալների դրամաչարքում, Տիդրան Մեծի (95-6 ԹՈ) չորս դրամներով՝ ոսկեայ-մէկ, արծաβեայ-երկու, բրոնգէ-մէկ (տես Թիւ 40-43)։ Ըստ որում նրանցից երեքը տրուած են նաև գրչանկարներով, իրրև բացառիկ դրամներ) տես տախտակ մէկ, Թիւ 15, 16, 17)։ Ոսկեայ օրինակը միանչանակ կեղծ դրամ է (կչիռը՝ 5.86 դ., տրամադիծը՝ 18 մժ.)։

Նուիսահման օրինակ լայանի է նաև Հրատարակունիւնից², Տիիգրան Մեծի արձանեա*լ* դրամները ունեն «Արքայից արբայ Տիգրանի» խորագրերը (կլիռները՝ 3.84 դ. և 4.26 դ., տրամագծերը՝ 19 մմ.),

Դատելով գրչանկարից (Թիւ 43) այն Տիգրանակերտի դրամահատարանի Թողարկումներ են։

Ինչ վերաբերում է պղնձեայ օրինակին (Թիւ 40) առաջին երեսի դիմաջանդակի ծոծրակի մօտ ունի յունարէն «A» տառը։ Երկրորդ երեսին պատկերուած է Յաղքանակ դիցուհին դէպի ձախ։ Խորագիրը՝ «Արթայ Տիգրանի» (կչիռը՝ 3.55 գ., տրամագիծը՝ 14 մմ)։ Այս դրամների տարբերակը Մ. Ջարդարեանը վերագրում է Արտաչատ ջաղաքի դրամահատարանի թեողարկում-ներին³։

Իւրաքանչիւր բաժին ուղեկցւում է տուեալ գրամախմբի համառօտ քննունեամբ, ինչպէս նաև տրուած է դարայրքանի պատմական նկարագիրը։ Այսպիսով ստեղծւում է Հայաստանի հնագոյն և միջնադարեան դրամագիտունեան պատմունեան ինքնօրինակ համառօտ ակնարկ, բնորոշ ԺԹ դարի վերջի աչխատունիւններին։

Առանձին ցուցակով տրուած են օգտագործուած համառօտագրութիւնները, որոնք հանդիպում են դրամների արձանագրութիւններում։

²Ատրպետ, «Տիգրան Մեծի դրաժները», Ազգագրական Հանդես, Գիրք XXI (Թիֆլիս, 1911, 1912), էջ 202։

 $^{^3}$ Մ. Ձարդարեան «Արտաչատում կտրված դրամենքի մի տիպի մասին», Լրաբեր Հասարակական Գիտություն-ների, (1977) eta_{h} 2 (410), $\xi\xi$ 80-85.

Տրւում է նաև օգտագործուած գրականութեան ցանկ, որը ընդգրկում է ԺԹ դարի երկրորդ կէսի, արդէն դասական դարձած, դրամագիտական աչխատութիւնները՝ է. Բարելոն, Ա. Պողչիվալով, Ա. Բարտոլոմէլ, Լենորման և ուրիչներ։

Ինչպէս գրում է Ա. Գասիևը, պարցևական թագաւորների պատմութիւնը «մթութեան» մէջ է իրօք, միայն հարիւր տարի յետոյ ստեղծուեց պարցև տիրակալների դրուագումների մինչև օրս վիճելի ժամանակագրական մօտաւոր պատկերը։ Ա. Գասիևը զգալով այդ ցուցակի կարևորութիւնը և պահանջը տուեց երեսունմէկ տիրակալների անուանացանկը և տարեթուերը (էջ 23-24).

Առանձին հետաքրքրութիւն է ներկայացնում Վոնոն Ա-ի արձաթեայ գտածուն (թիւ 126), որը 12-16 թթ. եղել է Հայաստանի գահակալ։ Այս դրախման (կշիռը՝ 3.78 գ., տրամագիծը՝ 19 մմ) բացառիկ պարթևական դրամենրից է, որի առաջին երեսին գրւում է աիրակալ՝ Վոնոնի անունը։ Միաժամանական դրամերից են, որը առաջին երեսին գրւում է հարակալ՝ Վոնոնի անորանիկ յայտնարերումն է Հայաստանի տարածքից, որը երբեք չի քննարկուն և արժանի է յատուկ ուշադրուβեան. Հայաստանի տարածքից յայտնի էր միայն մէկ պղծձեայ դրամի է դատուկ ուշադրուβեան։ Հայաստանի տարածքից յայտնի էր միայն մէկ պղծձեայ դրամի գտածոլ, որի մասին չիշատակում է Խ. Մուչեղեանը, համարելով այդ իրողութիւնը ներքին չուկայի պահմիարկը բաւարարելու համար⁴, Տարօրինակ է, որ չնայած հեղինակը չեչտում է դրամի բացառիկութեան մասին չի տալիս նրա մանրամասն քնայան դրանիրը, նկարագորութիւնը և չափագիտական տունայերը։

Պղնձեայ դրամը պահւում է Հայաստանի Պատմունեան Պետական Թանգարանում (տես դրամագիտունեան րաժնի ֆոնդ նիւ 14425). Փաստօրէն, Ա. Գասիևի հրատարակունեան չնորհիւ մեզ յայտնի է դառնում նաև Վոնոն Ա-ի արձանեայ դրամի արձանագրուած գտածուն։

Հռոմկական դրամներին նուիրուած է առանձին գլուխ, բննւում են դրամագործութեան պետմութեան դրամակրոային հարցերը և այլն։ Նկարագրուած են չուրք երկու հարիւը հռոմեական ոսկեայ, արծաթեայ և պղնձեայ դրամներ, որոնք վերաբերում են Հռոմի ինչպես հանրապետութեան, այնպես էլ կայսրութեան ժամանակայրվաններին։ Նրանցից չառերը Հայաստանի տարածքից արձանագրուած են առաքին անգամ։ Ելենք նրանցից մի քանիոր՝ կյաւդիոս, Գալբա, Ներուա, կարակալա կայսրների դրուագումները և այլոց։ Ձընդգրկելով այս հսկայական գրամագիտական նիշիը Շնարաւոր չէ գրել հռոմէական ժամանակայրվանի դրամաչրվանառութեան պատմութիւնը լիրև և ընդգրկուն։

Վերքին գլուխը նուիրուած է բիւզանդական դրամների քննունեանը ու նկարագրունեանը (աւելի քան 60 ոսկեայ, արծանեայ և պդնձեայ դրամներ)։

Մեր տուեալները հեղինակի վերարերեալ վերին աստիճանի կծկտուր են։

Աֆանասի Արրահամի Գասիևը ապրել է Թիֆլիսում ԺԹ դարի 80-90-ական Թուականներին։ Աչխատել է Կովկասի փոխարջայի Գլխաւոր վարչունեան Պետական ունեցուած ջի, անտառների, գիւղատնտեսունեան և արդիւնարերունեան գործերի վարդունիւնում, զբաղեցնելով Կոլեգիական քարտուղարի (коллежский секретарь) համեստ պաչտոնը⁵,

Մէկ տարի անց, այսինքն 1881 թ. Ա. Գասիևը աշխատանքային կենսադրութիւնում կատարուեց տեղաչարժ՝ նա արդէն գրաղեցնում է պաչտօնեաների սանդղակի «Տետուլեարնի խորհրդատու»-ի համեմատարար րարձր պաչտօնը⁶,

Ցաւօք, Ա. Գասիևի հաւաքածուի տեղը հերկայիս տեղեկունիւմներով պարզել հնարաւոր չէ։ Նա տեղափոխուել է Թիֆլիսից, հաւանարար, 1890-ական Թուականների սկզրներին։

⁴ Խ Մուլեղետև, Դրամական շրջանառությունը Հայաստանում (մ.թ.ա. V դ. - մ.թ. XIV դ.) (Երևաև, 1983), է§ 76-77.

⁵ Кавказский календарь на 1881 год, Сиштър XXXVI (Фрфіри, 1880), §§ 10.

⁶ Այդ ժասին տեղծկանում ձևջ կովկասնան տարձկան օրացոյցների «Հասցէ-օրացոյց» րաժեր պետական պալտոնեաների ցուցակից։ Տե՛ս Κακαικια καπεπόαρε πα 1889 год, Հատոր XXXVII (Թիֆլիս, 1881), էջ 108.

Ա Գասիևի բնակունեան նոր տեղը մեզ չլաջողուեց պարզել մենք տեղեկունիւնինը չունենք նաև նրա ժողովածուի ճակատագրի վերարերեար Ըստ երևոյնին, Ա Գասիևի մանից յետոյ ժողովածուն վաճառուել է անցնելով ձեռքից ձեռք և բաժանել բիւրաւոր մասնաւոր Հաւաջածուների իմաստադրկուած ճակատագիրը։

Միծչև Ի դարի 30-ական Թուականների վերքը Ա. Գասիևի գիրքը, հաւանօրէն պատկանել է պրոֆեսոր Կարապետ Ղաֆարարեանին, Արդ ժասին է վկայում նրա անձնական կիտրվ, երեջ տեղ կերջուտ դրույմները «Կիրք ձռաձե է, տատմետուր երիգներով, որի վրայ հայերեն և ֆրան-սերէն լեզուներով գրուած է «Կարօ Ղաֆադարեան. Ախալցիստ։ Հետագայում գիրքը նրա կող-մից հունրուել է Հայաստանի Պատմութեան Պետական Թանգարանի գրադարանին (տես Թիւ 2139).

Ա. Գասիևի գիրքը Հայաստանի դրամաչրջանառուժեանը նուիրուած ուչադրաւ, րայց մոռացուած (գուցէ և միտումնաւոր) աշխատուժիւն է, որտեղ քննարկւում են Հայաստանի տարածքից յայտնաբերուած 425 ոսկեայ, արծաժետյ և պրնձնայ դրամենը։ Յաւշջ, այդ արժէ- ջաւոր Հոկայական նիւնը մինչև օրս դրամագէտների և պատմաբանների կողմից բացառ- ձակորեն էի օգտագործունը

Այդ մոռացուած աչխատունիւնը անհրաժեչտ է վերահրատարակել, օժտելով այն գիտական ապարատով, ժամանակագրական ճչտումներով, տալ չորոշուած օրինակների որոշումները, հաչուի առնելով դրամագիտական արդի նուանումները։

Հենրի Վ. Սագսեան

AFANASI GASIEV: THE FOUNDER OF THE HISTORY OF ARMENIAN MONETARY CIRCULATION

I was successful in discovering in our Museum library a book published in 1890, in Tiflis. This book has a strange and long title in Russian, On Ancient Numismatics: Explanatory Description of Ancient Greek and Roman Coins, Collected in Transcaucasia in 1879-1889, with Historical and Chronological Information (Illustrated) with 92 pictures of exceptional and unknown coins). Organized by Collector A. A. Gasiev.

The book consists of 80 pages, where 425 coins are listed (56 gold, 178 silver, 119 bronze, and 72 copper) under 423 catalogue numbers. The coins are grouped under the following headings: 1. Cities of Greece, 2. Macedonia, 3. Syria, 4. Cappadocia, 5. Autonomous colonies of Greece, 6. Pontus and Bosporus, 7. Parthian kingdom, 8. Periods of Roman Republic and Empire, 9. Byzantine Empire. Tigranes The Great of Armenia is classified as one of the rulers of Syria.

Afanasi Abraham Gasiev lived in Tiflis from 1880 to 1890 while he was employed by the tzarist government. During this period he formed his collection from coins which had circulated in the Erevan District of Transcaucasia. Gasiev's book is an extremely important monograph dedicated to the history of Armenia's monetary circulation.

Henry V. Sarkissian

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

1 GASIEV, A. A. K drevneī numizmatikīe. opisanie obūsnitelnoe drevne-grecheskikh i rimskikh monet, sobrannykh v Zakavkazi v 1879-89 gg.- S istoricheskimi i khronologicheskimi sviēdienitāmi [On Ancient Numismatics. Explanatory Description of Ancient Greek and Roman Coins, Collected in Transcaucasia in 1879-1889, with Historical and Chronological Information] - Къ древней нумизматикъ. Описаніе объяснительное древне греческихъ и римскихъ монетъ, собранныхъ въ Закавказьи въ 1879-89 гг.- Съ историческими и хронологическими съвъдъніями, составилъ собиратель, А. А. Гассіевъ. Tiflis: 1890, 80 pp., illus. In Russian.

The catalogue is formed of coins circulated in Armenia. The section under Tigranes the Great includes four coins (Nos. 40-43, pl. I. Nos. 15-17): one gold, one silver drachm, and two copper coins.

YTN

Յուցակագրուθիւնը կազմուած է Հայաստանի մէջ չրջանառուժիւն ըրած դրամներէ։ Տիգրան Մեծի բաժինը կը պարունակէ չորս կտոր դրամ (Թիւ 40-43, տախ. I, Թիւ 15-17). մէկ ոսկի, մէկ արծան դրախմա, և երկու պղնձեայ դրամ։

2 MOUSHEGHIAN, A. Un "nouveau" trésor pour Tigrane II le Grand d'Arménie: un complément méconnu à IGCH 1813 (hiver 1922-3, environs de Téhéran), par A. Mousheghian, F. de Callataÿ, G. Depeyrot. Cercle d'Études Numismatiques; Bulletin, Vol. XXXV (January-March 1998), No. 1, pp. 16-20. In French.

The authors review the list of IGCH 1813 (1922-3) and present an unrecognized and "new" treasure of Tigranes the Great, complementing the Inventory of Greek Coin Hoards 1813.

Հեղինակները կը թենեն IGCH 1813-ի ցուցակագրունիւնը և կ՛րնծայեն Տիգրան Մեծի չնաևցուած «նոր» դանձ մը, որ կը համալրէ Հելլենիատական դրամագիւտերու հաչունկչիոը, 1813։ ԵԹՆ

3 NERCESSIAN, Y. T. Auction III: Armenian Coin Collection of Dr. Mesrop Abgarians, by Y. T. Nercessian. Pico Rivera, California: 2 June 1998, 16 pp., Nos. 1-272, pls. I-X.

A biography of Mesrop Abgarians is presented and description of the following Armenian coins or coins relating to Armenia are given: Tigranes II (95-56 B.C.), a comet tetradrachm, regular tetradrachms and a drachms displaying Tyche on the reverses, copper coins displaying Tyche, Heracles, Nike, cornucopia, head of wheat, palm-branch, and tripod; Artavasdes II (56-34 B.C.), coppers with Nike and cypress tree reverses; Tigranes III (20-8 B.C.), copper coins displaying eagle and Heracles; Tigranes IV (8-5 B.C.), a copper coin with elephant reverse; Prusias II of Bithynian kingdom (185-149 B.C.), a copper coin with Heracles reverse; Roman coins relating to Armenia of Marcus Aurelius, silver and copper coins displaying Armenia seated; coppers of Abgar X of Edessa (238-244); Cilician Armenia, Levon I (1199-1218), coronation trams with two lions, double trams, half double trams, trams, and tanks; Hetoum I (1226-1270), Hetoum-Kaiqobād and Hetoum-Kaikhusrew bilingual trams and a half tram, Hetoum-Zabel regular trams and half trams, tanks, equestrian and regular kardezzes; Levon II (1270-1289), trams and half trams struck with tram dies, and kardezzes; Hetoum II (1289-1306), billons with simple cross and Latin cross, kardezzes with king's bust facing and king seated; Smpad (1296-1298), coronation trams and poghs; Gosdantin I (1298-1299), a kardez; Levon III (1301-1307), takvorins and kardezzes; Oshin (1308-1320), coronation trams, takvorins and poghs; Levon IV (1320-1342), takvorins, large and small poghs, and takvorins overstruck in Arabic; Guy (1342-1344), takvorins; Gosdantin III (1344-1363), takvorins and a pogh; Levon the Usurper (1363-1365), takvorins and a pogh struck with takvorin die; Gosdantin IV (1365-1373), takvorins and a pogh struck with takvorin die; Levon V (1374-1375), a billon and a poghs displaying the lion of Cyprus walking to left or right; and a post Roupenian copper. The Greek and Armenian legends and metrological data of all

coins are published.

Ընծայուած է Մեսրոպ Աբգարեանցի կենսագրութիւնը և ցուցակագրուած են հետևալ հայկական կամ Հայաստանի վերաբերեալ դրամներու նկարարութիւնները.- Տիգրան Բ (95-56 Ն.Ք.), ասուպով չորեքդրաժեան մը, չորեքդրաժեաններ ու դրախմաներ մը որոնց ետին պատկերուած է Բախտը, պղինձէ դրաժներ որոնց կռնակներուն վրայ պատկերուած է Բախտ, ՎաՀագն, Ցաղաթանակ, ամա*թեղջիւր*, ցորենի հատիկ, արմաւենիի ճիւղ և եռոտանի. Արտաւազդ Բ (56-34 Ն.Ք.), պղինձներ դրուագուած Ցաղթանակի և նոճիր պատկերատիպով. Տիգրան Գ (20-8 Ն.Ք.), պղինձներ որոնց կուսակներուն վրայ պատկերուած է արծիւ և Վահագն. Տիգրան Դ (8-5 Ն.Ք.), պղինձ մր ուր ետին պատկերուած է փիղ մը. Բիթնիոյ Թագաւորութեան Պրուսիաս Բ-ի (185-149 Ն.Ք.) պղինձ մը Վահագնի պատկերատիպով. Հայաստանի վերաբերեալ Մարկոս Աւրեղիոսի արծաթէ ու պղինձէ գրամները պատկերուած նստած Հայաստանի պատկերատիպերով Եղեսիոյ Արգար Ժ-ի (238-244) պղինձներ կիլիկեան Հայաստան, Լևոն Ա (1199-1218), երկու առիւծով օծման դրամներ, երկդրամներ, կէս երկրրաժներ, դրաժներ և դանգեր. Հեթում Ա (1226-1270), Հեթում-Քայքոպատի և Հեթում-Քայխոսրովի երկլեզուեան դրամներ ու կիսադրամ մր, Հեթում-Զապէլի դրամներ ու կիսադրաժներ, դանդեր ու ձիավար և Հասարակ ջարտէցներ. Լևոն Բ (1270-1289), դրաժներ ու կիսադրաժներ՝ կոխուած դրաժներու կնիջներով ու նաև ջարտէղներ. Հեթում Բ (1289-1306, բիլոններ պարզ խաչով ու լատինական խաչով, քարտէզներ Թագաւորի հայող կիսանդրիով և Թագաւորը նստած Ամբատ (1296-1298), օծման դրամներ ու քարտէզներ կոստանդին Ա (1298-1299), քարտէց մը. Լևոն Գ (1301-1307), Թագուորիններ և ջարտեցներ. Օլին (1308-1320), օծման դրամներ, *Ծագուորիններ ու փողեր Լևոն Դ* (1320-1342), *Ծագուորիններ, մեծ ու փոքր փողեր և Թագուորին* մը արաբերէնով կընադրոչմուած. Կի (1342-1344), Թագուորիններ. Կոստանդին Գ (1344-1363), *Թագուորիններ* Լևոն Բռնկակալ (1363-1365), *Թագուորիններ ու փող մը Հատանուած Թագուորինի* կնիջով. Կոստանդին Դ (1365-1373), Թագուորիններ ու փող մը կտրուած Թագուորինի կնիջով. Լևոն ե (1374-1375), բիլլոն մը ու փողեր դրուագուած Կիպրոսի առիւծի պատկերատիպով որ կր քայէ ձախ կամ աջ. լետ Ռուբենեան պղինձ մր։ Հրատարակուած են լունատառ ու հայերէն խորագրու-Թիւնները և չափագիտական տուեայները։

4 NOYAN TAPAN. 23 Noyemberin nor t'ght'adramner shrjanarut'ian piti druin [On November 23 New Bank Notes will be Placed in Circulation] - 23 Նորեմբերին Նոր Թղինադրամենը չըջանառուβնան ալիաի դրուին. Asbarez, Vol. XC (18 November 1998), No. 10,865, p. 4. in Armenian.

The Central Bank announced that it will place new 50 and 100 dram bank notes in circulation on 23 November 1998. New bank notes will have antiforgery measures. Generally, forgers counterfeit 500, 1000, and 5000 dram notes. The Thomas de la Rue English company will print the new notes.

կեդրոհական Դրաժատուհը լայտարարեց, Թէ 23 Նոյեմրեր 1998-ին չրֆահառութեան մէջ պիտի դնէ 50 և 100 դրամետց Եղբնադրամենը, որոեր կեղծերու դիւրութեիւն պիտի լուհենան։ ԸնդՀահրապես կեղծարարհերը վր կեղծեն 500, 1000 և 5000 դրամետցները։ Թոմաս դը լա Ռիւ անդվրական ընկերութերւնը պիտի տպէ հոր դրամանիչները։

5 SARKISSIAN, Henry V. Afanasi Gasievě Hayastani dramashrjanarut'ian usumnasirut'ian arajin erakhtavorě [Afanasi Gasiev: The First Benefactor of the Study of Monetary Circulation of Armenia] - Աֆահասի Գասիեը Հայաստանի դրաժաշրջահատության ուսում-հասիրության առաջին երախատավորը, դրեց՝ Հենրի Սարգսյան. Gitakan nstashrjan; Hayots' Patmut'ian ev Mshakuyt'i Harts'er. Nvirvum è hayagintt'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'unneri himnadruyt'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 54-55. In Armenian.

See this issue of Armenian Numismatic Journal, pp. 13-16.

Y. T. NERCESSIAN

Phone: 562/695-0380 • e-mail: ArmNumSoc@aol.com 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A. ANA ANS ArmNS IBNS RNS SAN

1999

Bulletin No. 19 Supplement B1

REPUBLIC OF ARMENIA

Commemorative silver coins (1998)

462. 1998 World Cup, 100 dram, silver proof coin struck by the British Royal Mint. Obv.: Coat of arms. 2นุมินทรินท์ 2นุทาน กระกริเครียง 100 กานบ 1998. Rev.: Map of France and two soccer players. WORLD CUP. จักษริศาท นักษณะวิท นักษณะวิท

N34. MOUSHEGHIAN, Anahit and Georges Depeyrot. Hellenistic and Roman Armenian Coinage (1st C. B.C.- 1st C. A.D.) - Հեյլենիստական և հռունական դարաշրջանի հայկական մետաղադրամներ (Մ.թ.ա. 1դ.-Մ.թ. 1դ.) գրեցին Մուջեղյան Անահիտ և Ջորջ Դեպեյրու Wetteren, The Netherlands: Editions Moneta, No. 15, 1999, 256 pp., 8 pls. Bilingual in English and Armenian

Shipping extra February1999
California residents please add appropriate sales tax

Y. T. NERCESSIAN

Tel: 562/695-0380

Specialist in Armenian Coins and Books 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A. ANA ANS ARMNS IBNS RNS SAN

Closing date: February 1, 1999

Auction IV

ARMENIAN BOOKS

Bidding in this auction constitutes full acceptance by the bidder of the following terms of sale:

- This is a MAIL BID AUCTION, NOT an approval sale. The property listed here in this catalogue is
 offered for sale by Y. T. Nercessian as an agent for the consignor and for his establishment. We
 reserve the right to reject any bid and withdraw any lot.
- 2. Each lot has an estimated value, please bid in even dollars. ALL SALES ARE FINAL. The highest bidder will be the successful purchaser. In the case of a tie bid, the earliest bidder will be the buyer. Bids are reduced to 10% above the second highest bid. You may telephone to inquire about bidding ranges. Telephone bids will be executed at 10% increment.
- 3. Reserves: Section I, none; Section II, the minimum bid is 65% of the estimated value.
- 4. All books are as described.
- 5. A 10% buyer's fee will be added to the final price of each lot.
- Sales tax, handling, shipping, insurance (or registration) expenses will be added when appropriate. All foreign orders will be mailed REGISTERED MAIL but at your own risk.
- Payment must be made in full. No lot will be released until payment in full has been made.
 Payment must be made in U.S. dollars and payable to Y. T. Nercessian.
- 8. Prices realized will be prepared and mailed to all bidders.

Grading standards and abbreviations

UNC=Uncirculated (bank notes) G=Good -=Nearly as good FDC=Fleur de Coin P=Poor (bank notes) AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold AV=Gold

EF=Extra Fine f=Fair AR = Silver
VF=Very Fine r.=Right Æ=Bronze or base metal

VF-Very Fine 1.=Left Æ29=Bronze coin with 29 mm diameter
VG-Very Good +=Slightly better /=Separates the obverse from the reverse

Standard works of reference used

ACV=Y. T. Nercessian, Armenian Coins and Their Values, Los Angeles, 1995

ANBL=Y. T. Nercessian, Armenian Numismatic Bibliography and Literature, Los Angeles, 1984.

BNA=Y. T. Nercessian, Bank Notes of Armenia, Los Angeles, 1988

CAA=P. Z. Bedoukian, Coinage of the Artaxiads of Armenia, London, 1978

CCA=P. Z. Bedoukian, Coinage of Cilician Armenia, revised edition, Wilton, CT 1979

RCA=P. Z. Bedoukian, Coinage of Citican International Processing of Armenia, Vienna 1971 (in Armenian)

P=Pick, A. Catalogue of World Paper Money, Iola, WI

Some general notes to Armenian coin and antiquity collectors

• Late Cilician Armenian coins have a very shallow depth and are struck with mediocre workmanship. In cases searching for coins like VF+ or EF is rather frustrating not to say impossible.

Price of this catalogue: \$1

SECTION I (No minimum reserve)

Miscellaneous Armenology Books

1. Armeniaca, Venice, 1969, 19x27 cm, 447 pp., card covers, containes 28 articles, including one by Bedoukian on Armenian coins overstruck in Arabic (ANBL 857). Extremely good condition \$25

2. ASLAN, Kévork. Etudes historiques sur le peuple armenién, Paris, 1928, 339 pp., card covers. Extremely good condition \$25

3. ASSFALG, Julius and MOLITOR, Josef. Armenische handschriften, Wiesbaden, 1962, 158 pp., 3 pls, in b/w and color, 20x28 cm, cloth bound. Extremely good cond.

 BARSAMIAN, Khajag, A Pastoral Letter, New York, 1995, 43 pp., card cov. Mint state \$5
 BEDIKIAN, A. A. The golden Age in the fifth Century, New York, 1963, 128 pp., cloth bound. Mint cond.

6. SARKISSIAN, Karekin. A Brief Introduction to Armenian Cchristian Literature, London, 1960, 48 pp., card cov. Excellent cond. \$5

7. Ազգ րարտիկ թիւ, 1016-1916: Պոսժըն, կազմը կիրառոր, այլապես Թուղթը որակաւոր 8. Ընդարձակ տարեցոյց Ս. Փ. ազգայեն հիւանդանոցի։ Ը. տարի (1933), վատ վիճակ 85 9. ԽԱՇՍԱՆԵԱՆ, Յ. Ամերիկահայ հանրագիտակ տարեգիրք, Պոսժըն, 1926, 320 էջ, Յղթակազմենատ արձեջին, իճան

10. Թ.Ի.Ո-ԴԻԿ. Ամենուն տարեցոյցը, Դ. տարե (1910), Թղենակագմ, աւ վեճակ։ Ե. տարի (1911), վերտաոր Թղենակագմ, լաւ վեճակ։ Ե. տարի (1911), վերպահը Թղենակագմ, վատ վեճակ։ Ժ.Է. տարի (1924) լանկգմ, լաւ վեճակ։ Ժ.Ե. տարի (1925), լանկգմ, լաւ վեճակ։ 20-րդ տարի (1926) լանկգմ, լաւ վեճակ։ 21-րդ տարի (1927) լանկգմ, չատ լաւ վեճակ։ 22-րդ տարի (1927) Թղէավագմ, լաւ վեճակ։ Թ.Եր Տատորհերը \$120 11-Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն, Երևան, 1974, 255 էջ, լանկգմ, չատ լաւ վեճակ։ \$15

ում Հայ ազգադրություն և բանադյունություն, Երևահ, 1974, 255 էջ, լանիկոք, շատ լա. վիճակ \$15 12. Հայրենի նրկիր, ներ 28րդ տարելիցին, 1948, Պուենոս Այլբես, 216 էջ, վիրաւոր խառաջարտէ կողջ, լաւ վիճակի մէջ

13. Յեղափոխական երգեր, Հալէպ, 1959, 218 էջ, խառաջարտէ կողջ, լաւ վիճակ։ \$5

14. Յիջատակարան: Տպագրունեան Թուականի էջը պակաս (20րդ դ. սկիսգրենրու տպագրուներին), ունի միայն 472 էջ, պանկա կիրաւող, աւ վիճակ։ Տեհ 5.6 ոՈվԱիժենն, Գարեզին, Արագածի գագաթին, նիւ նորք, 1941, 24 էջ, խաւ կոզմ, չատ լաւ վիճ հեհ 16. նոր սերունդին պատկերագար, տարեցոյցը, Պունըն, 1916, 208 էջ, վոր լանկզմ, լաւ վիճակ \$15

18. Պայքար հանդէս ազգային, գրական և տնտեսական, 1930, 164 էջ, որակաւոր տպագրութերւն, խառաքարտէ կազմ, լաւ վիճակ։ 19. Պայքար նոր տարւոյ րացառիկ, 1951, 255 էջ, որակաւոր տպագրուԹիւն, խաւաջարտէ կազմ, չափազանց Լաւ վիճակ։ 20. Պատկերազարդ բնաշխարհիկ բառարան, Թ., կբ պարունակէ տառեր Թ-Կ։ Տպագրութեան Թուականի էջր պակաս (20րդ դ. սկիսզբներու տպագրունիւն) ունի 400 էջ, վիրաւոր լաթկզմ, լաւ վիճակ։ 21. Տէր Մագամը, լաթակացմ, 319 էջ, տպուած 20երորդ դակիզբը, ԹուդԹը և կազմը վիրաւոր 22. ՏԷՐ ՄԻՔԱՑԷԼԵԱՆ, Նուպար. Արարկիրի Սաղաթել հան գերդաստանը, Պեյրութ, 1988, 210 էջ, խառաջարտէ կազմ, չատ լաւ վիճակ։ 23. SEP ՄԻՔԱՑԷԼԵԱՆ, Նուպար Արարկիրի Stp Upfujtibul abpraumulp, Atipacit, 1986, 67 tg, խառաքարտէ կազմ, չատ լաւ վիճակ։ 24. 086ԱՆ, Ե. Երգիծական տարեցոյց, 4. Պոլիս 1920, թղթակազմ։ Լաւ վիճակ։ 25 Օրացոյց 1990, ունի Ֆրանսայի հայոց եկեղեցիներու նկարները, Փարիզ, 127 էջ

Dictionaries and Catalogues

26. Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական րառարան, Ա. Հար, Երևան, 1969, 601 էջ, լթեզմ \$35 27. վերինին նման Բ. Հար, 1972, 720 *էջ* \$35 28. վերինին նման, Գ. Հար, 1974, 575 էջ \$35 29. ԽԱՉԻԿՑԱՆ, L. 4 ՄՆԱՑԱԿԱՆՑԱՆ Ա. Ցուցակ ձևռագրաց, Հար Ա. Երևան, 1965, 1635 էջ, Հար A. 1970, 1546 էջ, 24 և 30 սմ, լաԹկզմ, չափազանց լաւ \$100 վիճակ։ Երկու Հատորը 30. Հայերեն գրքեր (գրացուցակ), Թիւ 7 Մեժաունարոտնայա քնիկա, Մուսկուա, 1966, Թղկակզմ, 31. Վերինին նման, Թիւ 8 32. USԵΦԱՆՑԱՆ, Գառնիկ, Կենսագրական բառարան, Երևան, 1981, Հատ. Բ, 326 էջ, լաթեակացմ, չատ լաւ վիճակ

History

cov. Excellent cond.

33. AGATHANGELOS History of the Armenians, Translations and Commentary by R. W. Thomson, Albany, N.Y., 1976, 527 pp., 1 map, cloth boundand. Mint cond. \$40
34. ANDONIAN Aram. Documents officiels concernant les massacres arméniens, Paris, 1920, 168 pp., illus. card cov. Excellent cond. \$25
35. Anthology of Quotations on Armenians, Evanston, III., 1967, 131 pp., card cov. Excellent cond. \$10
36. APELIAN, Albert S. The Antiochians; New York, 1980, 312 pp., cloth bound. Excl. cond. \$20

37. ASHJIAN, Arten. Mesrob Mashtotz: The

Great Vartabed. New York, 1962, 32 pp., card

38, BAEDEKER, Karl. The Mediterranean Seaports and Sea Routes, New Yor, 1911, 607 pp., cloth bindding damaged. Good cond. 39. BALIOZIAN, Ara. The Armenians; Toronto, \$5

1975, 213 pp., card cov. Mint cond.

40. BEDICKIAN, S. V. The Red Sultan's Soliloguy, introduction by Alice Stone blackwell, Boston, 1912, 127 pp., illus., cloth bound. Extremely good cond.

41. BURTON, Margaret E. Women Workers of the Orient, West Medford, MA, 1917, 240 pp.,

cloth bound. Very good cond.

42. The Cry of Armenia, New York. No date but published shortly after the Armenian massacres, 32 pp., card cov. Good cond.

43. DAVISON5 Roderic H. The Armenian Crisis, 1912-1914; New York, 1948, 25 pp., card

cov. Excellent cond.

44. The Epic of Saint Vardan the Brave, New York, 1951, 108 pp., card cov. Mint cond. 45. GREENE, Frederick Davis. The Rule of the Turk; A Revised Edition of The Armenian Crisis, New York, 1897, 190 pp., covers and last page missing, binding defective, the text and paper quality in very good cond.

46, HODGETTS, E. A. Brayley. Round About Armenia, London, 1896, 296 pp., cloth bound.

Very good condition

47. KORGANOFF, Le Général G. La particioation des arméniens à la guerre mondiale sur le Front du Cucase (1914-1918), Paris, 1927, 209 pp., card cov. Excellent cond.

48. MACLER, Frédéric. Trois conférences sur l'Arménie, Paris, 1927, 144 pp. plus 32 b/w plate, card covers. Extremely good cond.

49. MACLER, Frédéric. Trois conférences sur l'Arménie, Paris, 1929, 292 pp. plus 9 b/w plate, card covers. Extremely good cond.

50. Martyrdom and Rebirth, New York, 1965, 105 pp., card cov. Very good cond.

51. MATOSSIAN, Mary Kilbourne. The Impact of Soviet Policies in Armenia, Leiden, 1962, 239 pp., coth bound. Extremely good cond.

52. MUYLDERMANS, J. La domination arabe en Arménie: extrait de L'Histoire universelle de Vardan, traduit de l'arménien et annoté Étude de critique textuelle et littéraire, Paris, Louvain, 1927, 176 pp., 2 pls., card cov. Excellent

53. Near East Relief, Vol. V (July-Aug. 1920), No. 11. 32 pp., on Armenians, illus. paper cov. Good cond.

54. NOGALES, Rafael de, Four Years Beneath the Crescent, New York, 1926, 416 pp., cloth, illus., cloth bound. Excellent cond.

55. Parrot, André. The Flood and Noah's Ark, New York, 1953, 76 pp., cloth bound and dust jacket, in very good cond.

56. PIERCE, James Wilson. Story of Turkey and Armenia, Baltimore, 1896, 500 pp., cloth bound, title p. and last two pages missing, otherwise in very good cond.

57. SABONDJIAN, Leon. Seeing the Wworld on Foot, Adventures of a Boy Scout leader, Fresno, 1967, 381 pp., card cov. Excellent cond.

58. SANJIAN, Avedis K. Status of Armenian Studies, Cambridge, MA, 32 pp., card cov. Excellent cond.

59. SARYAN, L. A. Coin Vignettes, pp. 10, , 12, 14, 16, 18, published in World Coin News, June

28, 1988 issue. Very good cond. 60. Thirty-Fifth Anniversary Album of knights of Vartan, New York, 1916-1951, 60 pp., card cov.

Excellent cond. 61. Turk-torn, No. 2, Palestine, and Syria, Armenia and Asia Minor, 1917, 14 pp.

good cond. 62. VERTANES, Charles A. Armenia Reborn, New York, 1947, 216 pp., cloth bound. Excellent

63. VICKREY, Charles V. Near East Relief; A Review for 1922 (Annual Report to Congress), New York, 1923, 51 pp., card cov. Excellent cond.

64. WATSON, William. The Year of Shame, cloth bound. Extremely good cond.

65. YEGHENIAN, A. Y. The Red Flag at Ararat, New York, 1932, 170 pp., cloth bound Extremely good cond.

66. ԱԼՊՕՑԱՃԵԱՆ, Արչակ Պատմութիւն hwj գաղթականութեան, Գահիրէ, Ա. հատ., 1941, 408 էջ, А. Сши. 1955, 724 49, 9. Сши. 1961, 507 59, թղթակազմ, չատ լաւ վիճակ

67. AULBUCUL, 4. Appf bilbs hwing, Thirmely, 1955, 651 էջ։ Լաթակազմ։ Շատ լաւ վիճակի մէջ \$20 68. ԹԷՐՋԵԱՆ, Ցակոբ Ց. Կիլիկիոյ Աղէտը, Կ. Պոլիս, 1912, Ա. Տար 160 էջ, Բ. հար 161-336 էջ, Գ. Sung 337-496 \$97. Sung 497-688 \$9, 6. Sung 689-864 էջ. Թղթկզմը վիրաւոր, հինցած թուղթ

69. Հին հայկական վիպասանքից յեվ ադասպելներից, Ռոտտերի նկարներով, Նիւ Եորջ, 1943, մեծադիր 20 էջ, 12 տախտակ, խաւաջարտէ կողջ։ Com lor Appenth 1768

70. ՃԻՎԱՆԻԱՆ, Սարգիս 8. Դրուագներ Թօմարզահայ կեանքեն, Փարիզ, 1952, 336 էջ, խաւ. կողջ. ymm jul 4/6m4

71. ՄԱԼԽԱՍ. Ճամբուս վրայ, Ա. Հատ, Նիւ Եորջ, 1950, 607 էջ, լաթակազմ։ Շատ լաւ վիճակ 72. Յիշատակ միւռոնօրհնութեան Անթիլիաս, 146

Մայիս 1948, 24 էջ, խաւ կողբ։ Շատ լաւ վիճակ \$5 73. ՓՈԼԱՏԵԱՆ, Անդրանիկ Լ. Խրիմեան Հայրիկ (Մահուան 50-րդ տարելիցին առթիւ), Նիւ Եորջ, 1957, 79 էջ։ Խաւաքարտէ կողջ։ Շատ լաւ վիճակ \$8

Archaeology, Architecture, Miniature Painting, and Art Albums

74. ADELSEN, Charles E., "The Road to Ani,"
 pp. 62-73 in Natural History november 1971 issue, cov. Excellent cond.

75. Armenian Churches, Etchmiadzin, 1970, 262 pp., 187 b/w pls., 25x29 cm, cloth bound, dust jacket. Extremely good cond.

jacket. Extremely good cond.

76. Armenia through Ages, Cairo, 1944, 34 pp.
34x24 cm, card cov., illus. Very good cond.

87. Breslauer, M. A few pages of catalogue 101
and some literature on Armenia crit.

78 ERNEST, Henri, U.R.S.S.; Bois céramique bijoux cuir, 27 loose plates in color, in folder,

Paris, 28x37 cm. Excellent preservation \$60 79. ERNEST, Henri, U.R.S.S.; Broderies; russes, tartares, améniennes, 40 loose plates in color, in folder, Paris, 28x37 cm. Excellent preservation \$75

80. Etchmiadzin Album, Cairo, 1962, 32 pp. text, numerous pls., card cov. Very good cond. \$10. B1. HASRATIAN, Morus, Armenian Costumes, 20 postcards (+5) in color, Yerevan, 1975. Mint

cond. \$6
82. HAGOPIAN, Vahan , VERTANES, Charles
A., Armenia The Cradle of Gothic Architecture,
New York, 1953, 28 pp, card cov. Very good \$5

83. Keghouni, Venice, 1903, 80 pp., numerous illus., card cov., 30x40 cm. Dedicated to the study of Armenian art and paintings. Very good cond.

\$35 **84.** As above, 1905, 80 pp. Excellent condition \$35 **85.** As above, 1906, 80 pp. Some pages and covers are pasted. Good cond.

86. As above, 1909, 80 pp. Excellent cond. \$35 87. As above, 1947, 80 pp. Very good to excellent

cond. \$35 88. As above, 1949, 116 pp. 30x40 cm. Very good to excellent cond. \$35

89. MACLER, Frédéric. "L'Architecture arménienne dans ses rapports avec l'art syrien," extrait de la Revue Syrie, 1920, pp. 253-263. Good

cond. \$3
90. ROSTOVTZEFF, M. "Dieux et Chavaux,
propos de quelques bronzes d'Anatolie de Syrie
et d'Arménie," extrait de la Revue Syrie, 1931,

et d'Armenie," extrait de la Revue Syrie, 1931, pp. 48-57, card cov. Excellent cond. \$3 91. SAKISIAN, A., "Les tapis a dragons et leur rigine armédiane" extrait de la Regue Surie

91. SAKISIAN, A., "Les tapis a dragons et leur origine arménienne," extrait de la Revue *Syrie*, 1928, pp. 238-256, card cov. Exc. cond. \$3

92. STRZYGOWSKI, Josef. Asiens bildende kunst in stichproben, ihr wesen und ihre entwicklung, Augsburg, 1930, 781 pp., 658 b/w illus., cloth, 26x31 cm. Extrem. good cond. \$150 93. Miniatures Arménienns - 2mylwlyml dwafpu-dywppnppnid, Yerevan, 1967, 38 pp. + 201-236 text and 79 pls. in color, in Armenian, Russian,

and French, 25x33 cm. Extremely good cond. and dust jacket \$40
94. FUUUULSBUD, 4. B. Lujng hhl qhqupnibumh

94. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ, Կ. 8. Հայոց հին գեղարուեստի վարպետները, Փարիզ, 1926, 64 էջ, ԹղԹկզմ, լաւ վիճակի մէջ \$10

95. ՂԱԶԱՐՅԱՆ, Մ. Ղ. Հայոց գրական լեզվի պատմություն, հատոր Ա., Երևան, 1961, 534 էջ, լա*թա*կազմ։ Շատ լաւ վիճակի մէջ

96. Հայաստան պատկերաւոր 33-րդ տարեդարձին առիթով, Պուէնոս Այրէս, 1953, 62 էջ, վիրաւոր խաւ կողջ,

Literature, Poetry, Novel, Fiction, Misc.

100. ՔԱՐԱՂԱՄ, ԱրժԷՆ Ադրիւր հղգի և Արուեստի (րանաստեղծութիւններ), Ֆրզֆսօ, 1960, 211 էջ՛,
խառաջարտէ կազմ, շատ լաւ վիճափ \$10
101. ԺԷՐՎԱԼ, Իօլլոն ար. Կեսարի տարփուհին
կամ երդմնադրուժ քրմուհին, Գ. Պրլետ, 1920, 63
էջ պատերերագարդ, վիրառոր Երգնակազմ \$2
102. ՑԱԿՈԲԵԱՆ, Մ. «Ռուրբև Ձարդարեան և ցեղին
պատակը» վերնադիրով բօրուած մը վերցուած 1259
ՀԾՆ Էբերէ, բաւ վիճակ \$3
103. ԳԷՐՊԷՐԵԱՆ, Համրարձում. Եկեղկցին հայկա-

103. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, Համբարձում։ Եկեղեցին հայկական, ԱնԹիլիաս, 1950, 42 էջ ուԹաձայն խմբերգ, խաւաջ. կազմ, չատ լաւ վիձակ

Periodicals

104. Armenian Affairs (A Journal of Armenian Studies). Vol. I (1949-1950), No. 1, (1950), No. 2, (1950), Nos. 3-4. Excellent condition. \$20 105. Bulletin of the New York Public Library, paper cov., includes an extensive section of titles entitled "Armenia and the Armenians." Vol. 23 (March 1919), No. 3, pp. 123-143 and a map of Armenia (Part I); Vol. 23 (April 1919), No. 4, pp. 251-276 (Part II); Vol. 23 (May 1919), No. 5, pp. 303-335 (Part III and conclusion) binding defective but in good condition 106. As above, only issue No. 4, first and last sheets missing but in good condition 107. Kroonk, 1985, No. 5. Mint state \$1 108. The New Armenia. Vol. X (Feb. 1918), No. 2, binding defective, text in good cond. 109. Revue des Etudes Arméniennes. Paris. Vol. I (1921), Fasc. 4, pp. 395-492, card covers. extensive termite damage, poor condition; Vol. II (1922), 381 pp., cloth bound, very extensive termite damage, poor condition; Vol. III (1923), 272 pp., cloth bound, extensive termite damage, poor condition; Vol. IV (1924), 112 pp., cloth

bound. Extremely minor termite damage, otherwise in very good condition; Vol. V (1925), 228 pp., cloth bound. Excellent condition; Vol. VI (1926), 382 pp., cloth bound. Excellent condition; Vol. VII (1927), 358 pp., cloth bound. Excellent condition; Vol. VIII (1928), 300 pp., cloth bound. Excellent condition; Vol. IX (1929), 336 pp., cloth bound. Binding slightly damaged, otherwise in excellent condition; Vol. X (1930), 282 pp., cloth bound. Excellent condition; Vol. XI (1931, 1932, 1933), 95 pp., card covers. Excellent condition. It is stipulated that the first three defective volumes of lot 24 are given free to the successful bidder of this REA set 110. Soviet Life. Monthly in English (Moscow). 1965, December, one article on Armenia. Excellent cond. 111. Soviet Life. Monthly in English-Armenia: Land of Rocks and Dazzling Sunshine (Moscow). 1968, March, 64 pp. Excellent cond. 112. Soviet Life. Monthly in English-includes a letter of Marshal Bagramian and an aticle on Armenian miniature paintings(Moscow). 1971, February. Excelleent cond. 113. Vostan (Paris), Tome I (1948-1949), No. 1, 296 pp., card covers, in excellent cond. 114. ՀՈԿ-ի տեղեկատու, Երևան, Թիւ 1 (1928)... \$20 Վիրաւոր Թղթակազմ։ Լաւ վիճակ 115. Անի, Պէյրութ, Դ. տարի (Մարտ-Ապրիլ 1951), Phr 11-12, 587-700 68, jul 4/644 116. Շողակաթ, թացառիկ, Իս Թանպուլ, ԺԱ տարի (Bnej-764m. 1962), Ffe 2, 120 58, 2mm june 4/6. \$10 117. Փարոս Հայաստանի, Մոսկուա, Գ. տարի, տետ. P. (Մար-Ապրիլ 1881), 24 էջ պատկերազարդ, 24 և 33 սմ, Թղկզմը վիրաւոր, ներկայանալի վիճակ \$25 SECTION II (70% minimum reserve) Numismatic Books 118. BASMADJIAN, K. J. Numismatique générale de l'Arménie - Հայկական ընդհանուր դրամագիտութիւն և Հայաստանի վերարերեալ դրամ-

119 BANKS, F. A., Coins of Bible Days. 198 pp., illus., card covers. ArmNS. 120. BEDOUKIAN, Paul Z., Armenian Coins and Medals, New York, 1971, 24 pp., illus, card covers. In mint state. ANBL 447 121. BEDOUKIAN, Paul Z., Coinage of the Artaxiads of Armenia - Upwwytubwa hwpuwniрыша прыманрр, Vienna, 1983, 52+36 pp., 8 pls.,

Gbp, Venice, 1936, 256 pp., 2 pls., soft covers.

ANBL 446

cloth, text in Armenian 122. BEDOUKIAN, Paul Z., Coinage of Cilician Armenia, New York, 1962, ANS NNM 147, 494

pp., 48 pls., card cov. ANBL 831 OUT OF PRINT \$100

123. BEDOUKIAN, Paul Z., Coinage of Cilician Armenia, revised edition, Danbury, CT, 1979, 494 pp., 12 pls., case bound. ANBL 832 124. BEDOUKIAN, Paul Z., Coinage of Cilician Armenia - Чрјрцвив 2 шјиномивр приввире, Vienna, 1963, 496 pp., 48 pls., 128 pp. text in Armenian, corpus and plates in English. ANBL 843 125. BEDOUKIAN, Paul Z., Medieval Armenian Coins. Paris, 1971, 69 pp., 10 pls., numerous line drawings,1 map, card covers, in mint state. ANBL 790 OUT OF PRINT 126. BEDOUKIAN, Paul Z., Roman Coins and Medallions Relating to Armenian - Հայաստանի վերաբերեայ հռոմէական դրամներ և մեդալիոն-Gbp, Vienna, 1971, 212 pp., 38 pls., illus., card covers. In Armenian. ANBL 710 127. BOUTIN, S. Collection N.[adia] K.[apamadjian]: Monnaies des empires de Byzance, de Nicee - de Trebizonde - des royaumes Vandales, Ostrogoths, Lombards, de Chypre des Croises - Imitations de monnaies romaines et byzantines par les différents peuples barbares, notamment par les Francs - Monaeis de l'Arménie Artaxiate et de l'Arménie Cilicienne. Maastricht, Netherlands, 1983, Vol. I 176 pp., Vol. II LXXIII pls. 128. BURNETT, A., Coins. 1990, 64 pp., 44 illus., card covers. In mint state 129. DASHIAN, J. Coinage of Arsacids - Up2wկունի դրամները, Vienna, 1919, 1960, 2 vols. 381 pp., soft cover. In Armenian. ANBL 786 130. DURST, S. J. Contemporary Gold Coins, New York, 1975, 102 pp., cloth. In mint state \$5 131. LANGLOIS, Victor. Numismatique de l'Arménie au moyen âge, 1978 reprint, cloth bound. In mint state. ANBL 805 132. METCALF, D. M. Coinage of the Crusades and the Latin East in the Ashmolean Museum Oxford, 1995, 366 pp, 48 pls, cloth 133. MOUSHEGHIAN, Kh. A. The Monetary Circulation in Armenia from the Beginning to Tenth Century A.D. - Դրամական շրջանառութիւնը Հայաստանում սկզրից մինչև Ժ. դար 8.4.ի (in Armenian), Vienna, 1979, 280 pp., illus., card covers. In Armenian. ANBL 488 134. PETROWICZ, Alexander von. Arsaciden-Münzen, Graz, 1968, reprint, 206 pp., 25 pls., cloth. ANBL 503 135. SABBAGHIAN, Berj. Numismatic Inquiries - դրամագիտական հարցեր, Aleppo, 1986, 228 pp., illus., card cov. In Armenian 136. SEKOULIAN, Au. Coinage of Gosdantin III to Levon V in Vienna Mekhitarist Museum -Վիեննայի Մխիթարեան թանգարանի կոստանդին Գ.- Լևոն Ե. դրամները, Vienna, 1971, 90 pp., 7 pls., card cov. In Armenian. ANBL 955

137. SEKOULIAN, Au. Numismatic Studies: Hetoum II, Levon III, and Oshin - Դրամագիտական պրպտումներ Հեթում Բ, Լևոն Գ. և Աւշին, Vienna, 1982, 102 pp., 9 pls., card cov. In Armenian

138. SIBILIAN, Clement. Classification of Roupenian Coins - Դասաւորութիւն Ռուրենեան դրամոց, Vienna, 1892, XVI+88+31 pp. original text,
with reprinted 6 pls., illus., black heavy duty
cloth bound. In Armenian. ANBL 963. OUT OF
PRINT \$85

139. VASMER, Richard. Chronicle der arabischen Statthalter von Armenian under den Abbasiden, von as-saffach biz zur Krönung Aschot I, 750-887, Vienna, 1931, 118, pp., soft covers. ANBL 1114

140. VASMER, Richard. Same as ubove in Armenian - & www.dw.hugapniphi.dd 2 wyww.wahnunhhuddhyni. wr.wifd Uppww.budg opanl, ww Uw&pwylchu Ufah Uzon U.h pwgwinhip, 750-867, Vienna, 1933, 120 pp., s. cov. ANBL 1110 \$19

preface by Gary Kasparov, 124 pp., 1990, card

Miscellaneous Armenology Books 141. PETROSIAN, Tigran. Petrosian's Legacy,

142 ԱԺԱՌԵՍՆ Հ. Հիակատար քերականութիւմ հայոց լեզվի, Երևան, 1955, 656 էջ, լաթակարդ, գրծ. Շատ լաւ վիճակի մէջ \$15 143. Նոյեր, շար թ. 1967, 1012 էջ, լաթակարդ, դրծ. Շատ լաւ վիճակի մէջ 1967, 1012 էջ, լաթակարդ, դրծ. Շատ լաւ վիճակի մէջ 1967, 1012 էջ, լաթակարդ, դրծ. Շատ լաւ վիճակի մէջ 1967,

Antiquarian Books

1962, 3, 4, 7, 8

covers. Mint cond.

148. Աշխարհագրութիւն չորից մասանց աշխարհի. Ասիոյ, Եւրոպիոյ, Ափրիկիոյ, և Ամորիկոյ, Արտես Ա. Արտես Ար

152. ԹՈՌՆԵԱՆ, Թադէոս Հատընտիր ընթերցուածք ի մատենագրութեանց նախնեաց հանդերձ ծանօթութեասիցք (Վիհենա, 1866), 551 էջ, կորժ ու չատ լաւ վիճակ К 153. ՄիՆ-Լ-ՄԵԵԱՆ, Գաթրիչը Արդի լեզուագիտութիւնը (Վիճենա, 1903), 204 էջ, կորժ ու ընտիր վիճակ К 154. Պատմութիւն հայկական տպագրութեան սկզբնաւորութենեն մինչ առ մեդ 1513-1865 (Վեհետրիվ, 1895), 244 էջ, կորժ ու ընտիր վիճակ. K 155 Պատմութիւն վեշտասաներորդ դարու թարեկարգութեան ՝ի Գերմանիա (Չիք-ևոնիա, 1844), Հատոր Բ. 594 էջ, կորժ ու ընտիր վիճակ. K 545 156. Պատմութիւն Լենկ Թիմուրայ, 1873, 288 էջ, Երգեպազմ։ Չորոժածուած 157. ՎԱՐՔԱՆ Պատմիլ։ Պատմութիւն թաթարայ, 1870, 76 էջ Բոքակազմ։ Չորոժածուած 1870, 76 էջ Բոքակազմ։ Չորոժածուած

րառարան, Բ. Հար, Երևան, 1972, 720 էջ, լթկզմ \$35 167. Հայերեն գրքեր (գրացուցակ), Մեժտունարոտնայա քնիկա, Մուսկուա, 1982-3, 83-4, 84-5, 85-6, 86-7, 87, 88, Թղկակազմ, \$15 History 168. Armenian History of Aintab - Twwdniphia Uaptuh 2mjng, Vol. III, 1200 pp, 580 illus., hard bound. Mint cond. 169. The Curtain of Fear. Ankara, 1989...... \$3 170. BOURNOUTIAN, George A., A History of the Armenian People, 1995, Vol. I 192 pp., Vol. II 265 pp., card cov. Mint cond. 171. The Cities of USSR, 1971, 1/4 inch thick, bound, a fine copy 172. HOVANNISIAN, R. G. The Republic of Armenia, Vols. I (1971, 547 pp), II (1982 (603 pp.), III, IV (all 1st editions) cloth \$180 173. HOVANNISIAN, R. G. The Republic of Armenia, Vol. II, 1982, 603 pp, cl. Mint cond. 174. Hiristiyan katliami ve kürtler, 1977, Hannover, 77 pp., card covers 175. ROBERTS, J. M. The World of Greece and Rome, 1980, 128 pp., color, hard bound. VF

\$5

լա Թակազմ։ Ձգործածուած

176. SHNOROKIAN, M. H. The Armenian Genocide and Rebirth of a Nation, 1983, 30 pp., paper covers. Mint cond. 177. TORIGUIAN, Sh. The Armenian Question and International Law, Beirut, 1973 edition, 330 pp., cloth. In mint state 178. USSR Science, 1973, 112 pp., C/cov, VF \$2 179. ԱՎԱԳՑԱՆ, Աբիզ. Հարավային տենդ, Եբևան, 1977, 412 էջ, կազմուած։ Ձգործածուած 180. ԳՈՒՇԱԿԵԱՆ, Թորգոմ. Հնդկահայք, 1941, 382, խաւա քարտէ կողջ։ Ձգործածուած 181. 62,66 է. վասն Վարդանայ և հայոց պատերազմին, 1968, 194 էջ, Թղթակազմ։ Ձգործածուած \$7 182. Երևանի պետական համայսարան, 1981, 324 էջ, \$6 խաւաքարտէ կողք։ Ձգործածուած 183. Թեոփանես Խոստովանող, Երևան, 1983, 364 էջ, լաթակագմ։ Ձգործածուած 184. ՄԱԹԵՎՈՍՑԱՆ, Ռ. Ի. Տաշիր Ձորագետ, Երևան, 1982, 156 էջ, Թղթակազմ։ Ձգործածուած \$7 185. ՄԱՆԱՆԴՑԱՆ, Երկեր, Ձ., Երևան, 1979, 446 էջ,

Literature, Poetry, Novel, Fiction, Misc. 186. GRANIAN, P. My Land, My People, Los Angeles, 1978, 146 pp., card cov. in mint state \$7 187. ԱՆԴՐԵԵՎ, Լեոնիդ Երկեր, Երևան, 1985, 360 էջ, լա թակազմ։ Ձգործածուած 188. ԱՆԴՐՈՆՈՎ, Իրևա. Գայլի հետքերով և Թիմուր ԳԱՅԴԱՐ. Աֆղանիստանի երկնքի տակ, Երևան, 1986, 344 էջ, կազմուած։ Ձգործածուած 189. ԱՐԱԾԱՆԻ, Վահան. Դարպաս, Լոս Աննելըս, 1983, 364 էջ, խաւ. կողթ։ Ձգործածուած 190. ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ, Ձարուհի. Օրեր և դեմքեր, 1965, 417 էջ, ձօնուած, լաթկզմ։ Շատ լաւ վիճակ \$6 191. ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆ, Վարդերես Կեանքին գուգահեռ, Լոս Աննելըս, 1981, 151 էջ, խառաքարտէ կողջ։ $Q_{q_{\Pi} p_{\delta} m_{\delta} n_{L} m_{\delta}}$ 192. ԹՆԿԸՐՑԱՆ, Մոնա. Սահանթ, Երևան, 1982, 290 էջ, լա Թակազմ։ Ձգործածուած 193. ԼԱՄԱՐԹԻՆ, Ռաֆայէլ, Կ. Պոլիս, 1927, 251 էջ,

լա Բակազմ։ Գունոտած բայց լաւ վիճակ \$4 194. ԼԱՈՒՊՄԱՆ, Գ. Ջրասույզ գանգը, Կ. Պոլիս, 1923, 181 էջ, վիրաւոր խաւա թարտ կազմ \$3 195. ԿՈՒՊՐԻՆ. Սուլամիթ, Կ. Պոլիս, 1922, 96 էջ։

Գունոտած բայց ընԹերցանելի 196. ՀԱՄԱԼ։ Անդունդին մեջեն, 175 էջ, կողջը պակաս, բայց լաւ վիճակ

197. ՀՈՎՍԵՓՑԱՆ, Ռուբեն, Ճայերը, Երևան, 1980, 40 էջ, ԹղԹակազմ։ Ձզործածուած \$1

198. ՇԱՀԷՆ, Սեդրակ Քար Թորոս, Պէյրութ, 1967, 51 էջ, ձոնուած։ Շատ լաւ վիճակ \$2

199 ՄԱՐԳԱՐՑԱՆ, Պ. Հ. Գիննկոլոգիայի ձեռնարկ, Երևահ, 1961, 279 էջ, լաթական Շատ լաւ վիճակ &6 200. ՔՈԼԻՆՋ, Ուիլկի Լուսնաքար, Երևահ, 1985, 592 էջ, լաթակացմ։ Չգործածուած \$10 201. Գրքոյկ, գլուխ ԺՔ-ԻՔ էջ 109-213, Մաժիկորեան գերդաստանի մասին (Ներսեն, Գիսակ, Վարդ-Վահան)։ ԱՆԹուական, 100 տարեկան ՚, Վիեննալի Մխիթարեան տպարան, Շատ լաւ վիճակ

Archaeology, Architecture, Miniature Painting, and Art Albums

Documents of Armenian Architecture, 27x27 cm, text in Italian, English, Armenian, card covers. All in mint state 202.- No. 1, Haghbat, 47 pp., 52 pls., 1968......\$30 203.-- No. 9., Ererouk, 76 pp., 26 pls, 1977......\$30 204.- No. 12, Ani, 104 pp., 74 pls., 1984.....\$40 205 .- No. 13, Haghartzin, 57 pp., 26 pl, 1984......\$30 206 .-- No. 14 Amaghou-Noravank, 64 p.28 pl... 86\$30 207.-- No. 15, Kasakhi Vanker, 76 pp., 35 pls.....\$30 208 .- No. 16, Ptghni/Arduch, 76 pp, 44 pls, '86...\$30 209 .- No. 17, Gandzasar, 70 pp., 42 pls, 1987 \$30 210 .- No. 18, Sevan, 90 pp., 54 pls., 1987......\$35 211.-- No. 19, Gharabagh 110 pp., 54 pl., 1988......\$40 212.- No. 20, Sorhul, 111 pp., 65 pls. 1989......\$35 213.-- No. 22, Makaravank', 64 pp., 50 pls. 94....\$30 214. DAA Nos. 1 to 23, all have card covers except Aghtamar (No. 8) which is a cloth bound edition, COMPLETE SET.....\$795 215. DAA Achtamar, German edition, 144 pp., 98 pls., 11 drawings 216. Aghtamar - Unpudup, 96 color plates by R. K. Lampien, 52 pp. text by St. Mnatsakanian, 21x30 cm, Erebouni, cloth text in Armenian, 1985. In mint state 217. Ararat, 29x31 cm, 96 pp., in color, 47 various scenes of Mt. Ararat, card cov., mint 218. BEREGOVAIA, A. Soviet Union Archaeolgy, Cambridge, MA, 1966, 178 pp, 27 pls, cloth In mint state 219. COLLON, D., Near Eastern Seals, 1990, 64 pp., 50 illus., card cov. Mint cond. 220. DARVISH (A. Sevrougian), print, 40x60 cm, a. -- Sayat Nova, color, Tamar..... \$25 b. -- Wedding..... c. -- Sayat Nova playing musical inst...... 221. DAVTIAN, Serik. Trywggbp hwyywywa միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմու-P.Jud, Yerevan, 1981, 180 pp., 184 illus., cl. 222. Ermakov 1910, 179 pp., 77 pls. 25x33 cm, Venice, 1982, cloth. N 223. Etchmiadzin Album, 1981, 80 color pls., Erebouni. Card covers. In mint state 224. GHAFADARIAN, Karo. Yerevan; The Medieval Monuments, in Armenian, Yerevan, 1975, 252 pp., 178 illus., 23x30cm, cl. 225. GRIGORIAN, Artsvin. Sovremennaia arkhitecura Armenii, Yerevan, 1983, 18 p, illus, in Russian, cloth, dust jacket. In mint state \$6

226. GRIGORIAN, G. Album, Yerevan, 1983, 46 pls., b/w and color, in Armenian, Russian and English, cloth. In mint state 227. HAROUTUNIAN, V. M. Etchmiadzin, 47 pp., in Armenian, Russian, French, card covers. In mint state 228. HOLY SEE OF ETCHMIADZIN. Armenian Churches - Հայկական եկեղեցիներ. 262 pp. text in Armenian, Russian and English, more than 150 pls., Etchmiadzin, 1970, 25x29 cm, cloth. In mint cond. 229. HOLY SEE OF ETCHMIADZIN. Armenian Khatchkars - Հայկական խաչքարեր. 213 illus. text in Armenian, French and English, Etch-miadzin, 1973, 23x33 cm, cl. N 230. HOVHANNISSIAN, Constantine. The Wall Paintings of Erebouni, in Armenian, Russian, English, Yerevan, 1973, 84 pp. text, 58 color pls., 23x30cm, cloth N 231. KASPARIAN, Alice Odian, Armenian Needlelace and Embroidery, 127 pp., numerous illust., cloth 232. KHATCHATRIAN, A. Monuments of Armenian Architecture, Beirut, Hamazkain, 1972, 84 pp. text, 92 pls, cloth, 23x30 cm. N \$160 233. KHATCHATRIAN, A. ¿шյկшկшն вшришրապետութեան յուշարձաններ, Beirut, Hamazkain, 1972, 100 pp. text, 92 pls, cloth, 23x30 cm. In mint cond. 234. LASSUS, Jean. The Early Christian and Byzantine World. London: 1967, 176 pp., 117 pls in color and 104 in b/w., 22x29 cm, cloth. N \$25 235. MAZMANIAN, N. The Art Gallery of Armenia. Leningrad, Aurora, 1975, 15 p. text, 179 pls. 23x30 cm, cloth. N \$100 236. Moscow, 22 postcards in color. Fine 237. NORWICH, John J. Great Architecture of the World. NY: 1975, 288 pp., illus in b/w and color, 24 x 30 cm, cloth. N 238. RAND, H., Arshile Gorky; the Implications of Symbols, 1980, 270 pp., 15 color pls., 147 black and white illus., includes 12 p. chapter on artist's (Vosdanik Manoog Adoian), 22x28 cm. card covers. In mint state 239. RICE, David T. Art of the Byzantine Era. NY: 1963, 286 pp., 247 pls, 64 in color. c. cov. \$15 240. SAHINIAN, A. A. The Architecture of Ancient Buildings of Garni - 9 wn Ghh w Gmhh կառույցների ճարտարապետությունը. Yerevan: 1983, 262 pp., plus 123 pls. In Armenian with Russian summary, 22x27 cm, cloth. N 241. Weavers, Merchants and Kings; The Inscribed Rugs of Armenia, 1984, 211 pp., 68 pls. in color, 23x31cm, card covers. In mint state \$30

Periodicals

242. Abril - U. upp | 1. In Armenian (Los Angeles). 1982, No. 5, 6; 1983, No. 7. In minty state \$9

243. Constitution of the USSR. In English 1977 \$1 244. Hayastani Gochnag - Հայաստանի կոչնակ. Monthly in Armenian (New York). 1939, Vol. 39, No. 14. A very fine copy 245. Hairenik Monthly - 2m.jphuff Udumahn. Cloth bound in grey binding, the logo of periodical is printed on the cover. Some issues are scarce and very hard to find. It will make an excellent addition to the library of a discriminating collector who is interested in periodicals. Vol. XXVIII (1950), 1-12; XXIX (1951),1-12; XXX (1952),1-12 246. Hayreni Yezerk - 2w, jp bah bqbpf. Monthly in Armenian (Yerevan). 1991, Nos. 1-3, 5-8. In mint state 247. Kir ou Kirk - 9hp ni 9hpf. Periodcial in Armenian (New York), Journals: 1971, Nos. 7-8; 1975, No. 20; 1977, No. 24; 1978, No. 25; 1979, Nos. 26-27; 1979 Special issue; 1980, No. 28; 1980, No. 29; Catalogues: 1974-1975; 1976. VF 248. Kroonk . Monthly in English (Yerevan). 1980, Nos. 2, 5-12; 1981, Nos. 1-12; 1982, Nos. 1-3, 5-12; 1983, Nos. 1-12; 1984, Nos. 1-4, 7-12; 1985, Nos. 1-12; 1986, Nos. 1-12; 1987, Nos. 1-3, 6-12; 1988, Nos. 1-5, 8-10. In mint state 249. Newsletter. Monthly in English (Yerevan). 1978, Nos. 3-8, 11-12. 1979, Nos. 1-9, 11-12. 250 Reborn Armenia. Monthly in English (Yerevan). 1989, Nos. 1-12. 251. Sovetakan Hayastan - Undhowywa Zwjwumma. Monthly in Armenian (Yerevan), 1971, Nos. 8, 9, 11; 1972, Nos. 4-6, 8, 9; 1973, Nos. 1, 3, 4, 5, 7-9; 1974, Nos. 1-12; 1975, Nos. 2, 4, 6-8, 10, 12; 1977, Nos. 11; 1985, No. 11. In mint state \$35 252. Soviet Life. Monthly in English (Moscow). 1968, Nos. 2; 1977, No. 11. In mint state 253. Veratsenvats Hayastan - Վերածնված Հաwuwwg. Monthly in Armenian (Yerevan), 1989, Nos. 1-12; 1990, Nos. 1, 3.

Periodicals (Bank Notes)

254. International Bank Note Society Journal.

Vol. 14, 1975, Nos. 2-4; Vol. 15, 1976, Nos. 2-4;

Vol. 16, 1978, Nos. 1-4; Vol. 17, 1978-1979, Nos. 1,

4; Vol. 18, 1979 or 1980, Nos. 1-4; Vol. 19, 1980/81,

Nos. 2-4; Vol. 20, 1981, Nos. 1, 2; Vol. 21, 1982,

Nos. 2. In mint state

\$40

255. International Bank Note Society Journal.

Vol. 15, 1976, No. 3 (2 copies); Vol. 16, 1978, Nos.

1, 3; Vol. 17, 1978-1979, No. 4; Vol. 18, 1979 or

1980, Nos. 1, 2. In mint state

\$10

256. International Bank Note Society

Membership Directory. 1978, 1979, 1982-83.

\$3

If you collect the coins and bank notes of present Republic of Armenia, write us and reserve you future catalogue.

Series I

Volume XXV, No. 2

June 1999

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. XXV (1999) No. 2

Editorial—Armenian Numismatic Bibliography and Literature—II Հայ դրամագիտական մատենագրութիւն և գրականութիւն—II	19
Letters	20
ՍԱՀԱԿԵՍՆ, Բագրատ. Մի ջանի ահարպ Հայկական ԹղԹադրամենը SAHAKIAN, Bagrat. Some Unpublished Armenian Bank Notes (in Armenian)	21)
Armenian Numismatic Literature	26
HAYATIAN, Yervant A. Souvenir Medal of the Embassy of Armenia in Ottawa	27
Armenian Numismatic Literature	30
Bibliography of P. Z. Bedoukian	31
Armenian Numismatic Literature	33
Letters (cont.)	35

ՀԱՑ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series I

Vol. XXV, No. 2

June 1999

ARMENIAN NUMISMATIC BIBLIOGRAPHY AND LITERATURE-II

Our Armenian Numismatic Bibliography and Literature volume was published in 1984. Since that date, in our Journal, under the title of "Armenian Numismatic literature," we have abstracted most of the published works which have appeared as monographs or articles in other periodicals.

When our Society's financial condition permits, perhaps the second volume of the above mentioned work will be published. Originally, it was our plan to incorporate all abstracts and bibliographies relating to Armenian numismatics in a new volume every five or ten years. This may happen in a few years from now or much later.

The pages of our Journal are wide open for this purpose. Our resource are not limitless, but it is beyond the limit of our capability to subscribe to all periodicals and journals which are published and purchase all numismatic books when we are not even aware of their existence. Therefore, to a certain extent, we are dependent on the good will of our membership, so that they may keep us posted when books or articles are published, or if they can, perhaps they can send us a copy of their articles. The names of those who assist us will be registered in the acknowledgement page of volume II.

ZILB GOILIFILADSILYILY ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ-II

Մեր Հայ դրամագիտական մատենագրուիւն և գրականութիւն գիրքը լոյս տեսաւ 1984 թ. Սոյն Թուականէ ի վեր մեր Հանդէսին «Հայ դրամագիտական գրականութիւն» վերնագիրին ներքև համառոտագրած ենք լոյս տեսած ա, խատու Թիւններու մեծամասնու Թիւնները, որոնք հրատարակուած են այլ հանդէսներու մէց կամ այ իբրև մենագրութիւն մը։

Երբ կազմակերպութեան տնտեսկան պայմանները արտօնեն, Թերևս վերոյիչեալ մատե-Նագրական աշխատանքին երկրորդ Հատորն այ կր հրատարակուի։ Ժամանակին մեր ծրագիրն էր, Թէ իւրաքանչիւր հինգ կամ տասը տարին անգամ մր նոր հատորի մը մէջ ամփոփել բոլոր հայ դրամագիտութեան վերաբերեալ Համառոտագրութիւններն ու մատենագրութիւնները։ Այս կրնայ պատահիլ քանի

In muph jemni hand we weeth nes:

Մեր Հանդէսին էջերը լայն բացուած են այս նպատակով։ Մեր աղբիւրները Թէև անսահման չեն, սակայն մեր կարելիութեան սահմաններէն այ դուրս է բաժանորդագրուիյ աչխարհի վրայ հրատարակուող բոլոր պարբերա Թեր Թերուն ու հանդէսներուն և տիրանալ դրամագիտական բոլոր գիրջերուն, երբ մանաւանդ ատոնց հրատարակութեան տեղեակ անզամ չըլլանք։ Արդ որոշ աստիճանով կախեալ կր մնանք մեր անդամներուն և ընթերցողներուն բարիացակամունենեն որ մեզ տեղեակ պահեն այսպիսի հրատարակութեանց առ Թիւ, կամ այ ե Թէ կրնան, մեզի օրինակ մր ուղարկեն իրենց լօդուածներէն։ Անոնք որ կ'աջակցին այս ուղղունեամբ, իրենց անունները պիտի արձանագրուին Բ. Հատորի GAZ trubunheh tohu sto.

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (e-mail, ArmNumSoc@aol.com), Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan (Greenfield, WI) and H. Sarkissian (Erevan), Non-member subscriptions \$30.00 per year. ISSN 0884-0180 — LCCN 85-649443

I was unpleasantly surprised to read the title and the innuendo in the article published in the Journal (Vol. 25, 1999) by Henrig Sarkissian, "Afanasi Gasiev: The Founder of the History of Armenian Monetary Circulation." Whatever the merits of this curious and apparently little known work by Gasiev, it can have little to do methodologically with the more scientific sub-discipline of monetary circulation. The insinuation that Khachig Mousheghian intentionally kept the existence of this book secret, as though it would take away from his own scholarship, is absurd. Mousheghian was the paradigm of generosity and modesty. His help was extended to Henrig Sarkissian when the latter was a young man and novice numismatist. Mr. Sarkissian would be better off finding ways to commemorate the memory of Mousheghian, Armenia's greatest numismatist, for instance having an 80th anniversary celebration or conference devoted to him (Mousheghian was born in 1919). Why was there not a public ceremony for him in the Coin Cabinet and the Historical Museum after his death? Why was there not a festschrift in his honor? Why was he virtually driven out of the Coin Cabinet near the end of his life and made a broken man? Why was he denied complete access to his own Cabinet? What role did Henrig Sarkissian play in all of this? Why is Mousheghian's own daughter, a research scholar herself, also denied complete access to the coins? Furthermore, is it not time to get a clear statement from the current director of the Coin Cabinet and the Historical Museum as to whether the Cabinet is truly open to the public for research? That public includes not just celebrated foreign scholars, but any person, young or old, senior scholar or student, who displays an interest in numismatics.

If Khatchadour Mousheghian had models to follow in his interest in monetary circulation they would have been A. A. Bykov, his mentor in St. Petersburg, or E. A. Pakhomov working in Azerbaijan and publishing coin hoard after coin hoard. It is the archaeological coin, the coin with a provenance, a pedigree, that is the basis on which studies on monetary circulation are made, and not on accumulations. I think it is important that the editor of ArmNJ let us know what he thought Sargissian meant by his remark in parenthesis and the subtitle, since he allowed this article to be printed without editorial comment or question.

Dickran Kouymjian Haig & Isabel Berberian Professor of Armenian Studies Director, Armenian Studies Program California State University, Fresno

Editor's response: We don't exactly know what transpired between Dr. Kh. A. Mousheghian and Mr. H. Sarkissian in Armenia about a decade ago. In the past we have notified Mr. H. Sarkissian that what he is doing is not very professional. Furthermore, we don't think it is very noble to keep attacking a deceased person. Regardless of our conviction, with great reservation, we permitted his remark in parenthesis to be fair to him.

Dr. Kh. A. Mousheghian, was a numismatist by education, and as Prof. Kouymjian mentioned, he was the embodiment of kindness and modesty. Above all, he was a professional and a gentleman. He deserves much more respect than they have given him.

Armenian Numismatic Society has scheduled three festschrifts in the Armenian Numismatic Journal. The Mousheghian Festschrift is on the top of the list (Future Armenian Numismatic Works, ArmNJ, 1994, p. 68). Due to lack of money and contributors this project did not even enter the planning stage. If with everyone's help we secured a minimum of \$5,000.00 for this purpose, we could start planning the Mousheghian Festschrift. God willing, perhaps we can find some scholars who would consider getting in front of their computers and composing essays on Armenian numismatics in memory of Dr. Khatchadour A. Mousheghian.

ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆՏԻՊ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

(Some Unpublished Armenian Bank Notes)

Գրեց՝ Բագրատ Մահակեան - Bagrat Sahakian

Ինձ բախտ վիճակուեց ուսումնասիրել Ձեր գրուած գիրքը՝ Bank Notes of Armenia [BNA] (Լոս Անձելըս 1988)։ Ես կարծում եմ, որ դա չատ ազգանուէր գործ է՝ գրել այդպիսի մի Գիրք։

Ես ուզում եմ Ձեր ուլադրութիւնը հրաւիրել մի ջանի թզթադրամների վրայ, որոնջ կան իմ հաւաջածոյում, և որոնց մասին ես չեմ հանդիպել որևէ յիչատակութիւն տարրեր կատալոգներում, այդ Թւում և Ձեր գրջում։

- Հայաստանի Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետուβիւն Socialist Soviet Republic of Armenia (1921)
 - ի տարբերութիւն այս տեսակի բոլոր այլ թղթադրամների, ինձ մօտ եղածը ունի քրանիչ՝ երկգլխանի արծիւներ (BNA, plate 104)։ Այս դրամը միւսներից տարբերւում է նաև աւելի մուգ գոյներով և պատկերը չունի չեղուածութիւն անկիւններից, ինչպես միւսները։ 5,000 ռ. (BNA 12.2)
- 2. Թիֆլիսի բաժանմունք, Թիֆլիսի Առևտրական Բանկ Tiflis Branch, Commercial Bank of Tiflis (18.VI.1918)
 - Այս չէջը առաջին հայեացքից ոչ մի կապ չունի Հայաստանի հետ։ Սակայն նրա ետևի կողմում կայ տպուած նոյն յիչեցումը, որը կայ այս բանկի Երևանեան բաժանմունքի չէջերի ետևում։ Շոյնն են նաև բանկի կառավարիչի, գանձապահի և հաշուապահի ստորագրութիւնները։ Ձէջը գրուած է ռուսերչնով։ Կասկած չկայ և լրացուած է բաղաջ Երևանում միևնոյն կնիջով և միևնոյն մարդկանց կողմից։

 10 ո., No. 10803
- 3. Kaghizman Branch of the State Bank Պետկան Բանկի կաղզվանի Գանձատուն (29.VI.1913) Այս չէջը միակողմաի է, ունի ջրանիչ, որտեղ ռուսերէն տառերով գրուած է Պետ Բանկ և վերևի և ներջևի մասերում կան նախչեր։ Վարղագոյն է, երեջ կողմից երիզապատտուած է ապիտակ գոյնով, մարուած երկու տեղից։ Այս չէջը անկասկած վերաբերում է Հայաստանին, ջանի որ Կաղզուան ջաղաջը գտնուել է Ղարսի նահանգում։
 5 ո. A NO. 188483
- 4. Ալեջաանդրոպոլ Ընդհանուր Վարկ Alexandropol Mutual Credit Մա ռուսերէն տեջատով չլրացուած չէջ է, ըլանկ։ Նշուած է միայն հերթական համարը, գրուած է ջաղաջի անունը, թուականը՝ առանց վերքի թուի, 191- Ձէջը միակողմանի է, բաց վարդագոյն գոյնի։ Ունի քրանիչ՝ հորիզոնական ալիջաւոր գծեր ամբողջ մակերճառվ։ No. 10408

173x114 JJ

5. Հայաստանի Սոցիալիստական ԽորՀրդային Հանրապետութիւն, Պետական Բանկ - Socialist Soviet Republic of Armenia, State Bank

Սա միակողմանի չլրացուած չէջ է, բլանկ։ Վերևում ռուսերէն ձեռագիր տառերով գրուած է, Թէ ում անունով է տրուած այս չէջը (Հայաստանի Օդային նաւատորնեի Ընկերութիւն) և ընթացիկ հաչուի համարը։ Տարեթիւը նչուած է ոչ լրիւ 192-։ Գոյնը բաց երկնագոյն է։ Ունի ջրանիչ՝ երկգլխանի արծիւ։ Գրութիւնը արուած է հայերէն, ռուսերէն և արաբատառ Թրջերէն։

No. 10067 158x112 .f.f

6. Ն. Լ. Շուստով և Որդիներ Ընկերութիւնը, Էրիւան - N. L. Shustov & Sons Company, Erivan Արժողութիւնը նշուած է երեք տարբեր Ձևով՝ տպուած, ձեռագիր և պերֆորացիա։ Կնքուած է գործաբանի կնիքով, որի վրալ ռուսերէն տառերով գրուած է՝ «Ն. Լ. Շուստովը և Որդիները» Ընկերութեան Կոնեակի Գործարան, ջ. Էրիւան։ Կան խոսավարիչի և Հաշուապահի ատորագրութիւնները։ Ետևի կողմում ռուսերէն տառերով գրուած է «այս չէրը կարևի է փոխնի աևի մեծ արժողութեամի կառավարական բոների հետ գործարանի գրասենեակում»։

Չէջը տպուած է ռուսերէն մուրհակի բլանկի մի մասի վրայ, առանց քրանիչի է։ Ուղում եմ ձեր ուչադրութիևնը հրաւիրել այն փաստին, որ այս էէջը պատկանում է արդի Երևանի Կոնեակի Պետական Գործարանին, որը հիմնադրուել է 1887 թ. Ն. Լ. Շուստովի կողմից։

20 n.

124x81 JJ

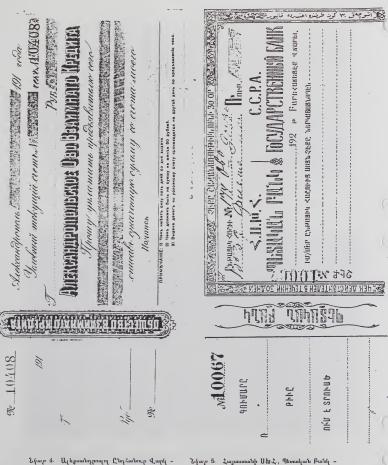
Նկար 1. Հայաստանի Ս. Խ. Հանրապետութիւն - S. S. Republic of Armenia 5,000 ռ.

Նկար 2 Թիֆլիսի Առևտրական Բանկ - Commercial Bank of Tiflis, 10 ռ

Նկար 3. Kaghizman Branch of the State Bank - Պեական Բանկի Կաղզվանի Գանձատուն, 10 ռ.

Alexandropol Mutual Credit

Հայաստանի Ս.Խ.Հ., Պետական Բանկ -Նկար 5. S.S.R. of Armenia, State Bank

M-60 Н. Л. Шхатовъ съ С-ми зривинь

Разменный чекъ Руб

На

Руб.

Вировейной и сыщей

Вухгайтера Объ

Настоящій чекъ подмень обмьзу въ конторь завиж дево нели принастры обменторь обментор

Նկար 6. Ն. Լ. Շուստով և Որդիներ Ընկերութիւնը - N. L. Shustov & Sons Company

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

6 CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF ARMENIA. Artsat'ê nor hushadram [Silver Commemorative Coin] - Uρδωρέţ ὑnp μπιζωηρων. Asbarez, Vol. XC (21 November 1998), No. 10,868, p. 4, illus. In Armenian.

On the fifth anniversary of national coinage, the Central Bank of Armenia issued a commemorative silver coin with a nominal value of 5 dram. Metrological data: diameter 38 mm, weight 31.1 grams, altogether 500 examples.

Ազգային դրամանիչի Հնդամեակին առիթով, Հայաստանի կենտրոնական Դրամատունը թեողարկեց 5 դրամնոց արծաթեայ լուչադրամ. Ձափագիտական տուեալներ՝ տրամագիծ 38 մմ, կչիռ 311 գրամ, ընդամէնը 500 օրինակ։

7 CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF ARMENIA. Karch lurer [Short News] - μωρδ μπεράρ. Asbarez, Vol. XC (Friday, 4 December 1998), No. 10,875, p. 4. In Armenian.

On the 1700 anniversary of Christianity as state religion in Armenia, the Central Bank of Armenia issued gold and silver commemorative silver coins with 10,000 and 1000 dram face values, respectively. Also, silver coins to mark the 10th anniversary of Armenia's earthquake is issued.

Հայաստանի մէջ Քրիստոնէունեան պետական կրոնք հռչակաման 1700-ամեակին առինով, Հայաստանի հենարոնական Դրամատունը նեոդարկեց ոսկեայ և արծանեայ լուչադրամենը՝ 10,000 և 1000 դրան արժէքով։ Նաև նեոդարկուած է Հայաստանի երկրաչարժի 10-ամեակը լիչատակող արժանեայ դրամ։

8 HAYATIAN, Yervant A. Souvenir Medal of the Embassy of Armenia, by Yervant A. Hayatian. Canadian Numismatic Journal, Vol. XLIII (December 1998), No. 10, pp. 463-466, illus.

The medal of the Armenian embassy in Ottowa is described. The obverse depicts the coat of arms of the Republic. The reverse presents the three-story building of the embassy. The metal was struck 300 copies in pewter, 50 in antique brass finish, and 2 in gold.

YTN

Նիարագրուած է Հայաստանի Հանրապետութեան Օթթоուային մէջի դեսպանատան մեդալը։ Երեսին վրայ պատկերուած է Հանրապետութեան զինանչանը։ Կունակին վայ դրուագուած է դեսպանատան երեց Հարկանի լէնջը։ Մեդալը թողարկուած է 300 օրինակ ձերմակ մետադաձոյլէ, 50 օրինակ արոյրէ և երկու ոսկիէ։

9 MATIOSSIAN, Vartan. Las monedas de Antioco I de Commagene y el simbolo dinástico de los Oróntidas de Armenia, por Vartán Matiossián. *Pegasus*, Vol. III (August-October 1998), No. 8, pp. 21-22, illus. In Spanish.

The article deals with the question of the coins of Antiochus I Theos, Orontid king of Commagene, and the dynastic symbol of the Orontids. After an excursus into the genealogical origins of the Orontids, the reliefs at Nemrut Daph are discussed together with Antiochus' coinage. It is suggested that the dynastic symbol of the Orontids of Armenia was the lion.

Author

Boդուածը կ'անդրադառնալ Կոմմադենչի Անտիոքոս Ա Թչոսի դրամենրուն և Երուանդունիներու «ոճանչանի հայրին» Ներկայացնելէ եպք այս հարստունեան տոճմածառը կը քննուին Նեմրուն ծարի բարձրաբանդակներ ու Անտիոքոսի դրամենրը։ Թելադրուած է, Թէ առիւծը եղած է Երուանդունիներու տոճմանչանը։

10 SABBAGHIAN, Berj. El número de los soldatos de Lúculo en la batalla de Tigranocerta. Según datos numismáticos, por Berdj Sabbaghián, traducción de Vartán Matiossián. Pegasus, Vol. III (April-July 1998), No. 7, pp. 4-5, illus. In Spanish,

See Armenian Numismatic Bibliography and Literature, abstract of No. 672.

SOUVENIR MEDAL OF THE EMBASSY OF ARMENIA IN OTTAWA

By Yervant A. Hayatian

Historical background of the Embassy of Armenia

Like many other capital cities of the world, in Canada, Ottawa, in the province of Ontario, is the city where the Embassy of the Republic of Armenia is located. When first established in Ottawa, the embassy operated from rented premises on Albert street. An open house was organized for the Canadian Armenian community on March 26, 1995.

To accommodate an increased volume of activities, it was necessary to move to larger quarters. A building was purchased at 7 Delaware Street, on the quiet corner of Queen Elizabeth Drive and the Rideau canal.

Fig. 1. The Embassy of Armenia

This mansion was built around the year 1908. It has a unique Spanish Revival style. Previously, other foreign missions and local personalities occupied this building. After

Yervant A. Hayatian

renovations and preparations were completed, the new building was ready for operation in the fall of 1996. The dedication ceremony of the new permanent site of the Embassy of Armenia in Canada was held at 2:00 P.M., on Saturday, December 7, 1996.

This was a joyous event. After only five years of independence of Armenia, Canadians of Armenian descent had a beautiful house in Ottawa, which they could officially call "home away from home."

The inauguration ceremony

The inauguration ceremony of the new building began with the blessing of the Armenian flag by the clergy. While this huge and colorful red, blue, and orange tricolored flag was held by dignitaries and religious representatives of the community, all present were singing the Armenian national anthem. After a brief period of speeches and the cutting of the ribbon, a requiem was held for the memory of 25,000 men, women, and children who perished in the 1988 earthquake in Spitak, Armenia

The guests were invited to visit the premises and a reception followed. Present were representatives of the church and cultural organizations, the Armenian ambassador and consul to the United States, the Armenian ambassador to Canada, and principal donors Mr. and Mrs. Sarkis Acopian.

The origin of the medal

The Armenian ambassador to Canada, Mr. Garnik Nanagulian, requested that the representatives of the community come up with a souvenir item to commemorate this event. Many ideas were generated like pens, paperweight, buttons, etc. Finally the preparation of a medal was agreed upon.

With the help of many craftsmen from major cities of Canada about 300 medals were presented to the guests who attended the banquet. This was held that same evening in the Grand Hall of the Canadian Museum of Civilization at 100 Laurier Avenue in Hull, Quebec, just across the Ottawa River. A gold medal was presented to each of Mr. and Mrs. Sarkis Acopian and ambassador, Mr. Garnik Nanagulian. A silver medal was also presented to each of the representatives of the church.

Among the many benevolent participants in this medal project (which the writer of this article is aware of at this time) were: Mr. Hovsep Mardian of Ottawa, the designer of this medal, assisted on the computer by his son Van. Mr. Mardian is an engineer with a keen eye for visual arts. Mr. Sevag Sorfazlian, a talented craftsman from Toronto, rendered the designs and engraved the dies.

The project continued in Montreal under the supervision of the embassy attaché, Mr. Hratch Kaspar. The preparation of tooling and manufacturing of the medals were carried out by craftsmen renowned in the field of medallic art, among them Mr. Shavarsh and Mr. Shahen Minassian, Mr. Levon Nadjarian, and Mr. Johny Oundjian.

Obverse: Clockwise in circular fashion, upper half of the medal, it is inscribed in Armenian alphabet «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» (Republic of Armenia). Below, counterclockwise «THE REPUBLIC OF ARMENIA.» In the center of the medal, the republic's coat of arms is depicted. The

symbolism of the coat of arms represents a shield in the center with an eagle to the left and a lion to the right looking straight in the opposite direction of the shield. This shield is divided into four quadrants, each depicting symbols of the four royal historical kingdoms of Armenia: Artaxiads, Arsacids, Bagratids and Roupenids. In the center of the shield stands the Mount Ararat with its two snowy peaks, where Noah's Ark stands on top of the great mountain. Under the shield a sword, a branch, a cluster of wheat, a chain, and a ribbon are placed.

Fig. 2. Souvenir medal

Reverse: Clockwise in circular fashion, upper half of the medal, it is inscribed in Armenian alphabet «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ . OԹԱՎԱ» (Armenian Embassy, Ottawa). Below, counterclockwise «EMBASSY OF ARMENIA. OTTAWA». In the center of the medal, the new three-story building of the embassy is rendered with proportional relief. Just below the building, the year «1996» is positioned between two Canadian maple leaf symbols.

Data: Diameter 63.5 mm (2.50 inches), thickness 4.5 mm (0.180 inches), weight 75 grams, composition white metal alloy, manufacturing process spin casting, quantity approximately 300 in pewter finish and approximately 50 in antique brass finish.*

^{*} A special thanks to Dr. Levon A. Saryan for his research in locating the medal designer and encouraging support.

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

11 SARKISSIAN, Henry V. Hayastani Hanrapetut'ian metaghadramnern u t'ght'adramnere [The Metallic Coins and Bank Notes of the Republic of Armenia - Հայաստանի Հանրապետութ[յան մետաղադրամենըն ու Թղ[հադրամենըն, դեկին՝ Հենրի Սարգսյան, Սիրարդի Քելայան. Gitakan nstashrjan; Hayots 'Patmut'ian ev Mshakuyt'i Harts' er. Nvirvum è hayagitut'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'umneri himnadruyt'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 60-61. In Armenian.

The Central Bank of Armenian Republic issued the following. In 1993 10, 25, 50 100, 200, 500, 1000 (1994) and 5000 (1995) dram bank notes. In 1994 10, 20, 50 luma and 1, 3, 5, 10 dram aluminum coins. In 1997 Anahit commemorative gold coin with 25000 dram face value. Starting in 1994 silver commemorative coins of National Assembly building of Armenian Republic, Artaxiad kingdom, Arsacid kingdomy, Bagratid kingdom, Cilician Armenian kingdom, National coinage, Chess Olympiad, United Nations 50th anniversary, Yeghishë Charents, and Marshal Bagramian.

Հայաստանի Հանրապետութեան Կենարոնական Բանկը թնողարկան է հետևեալները։ 1993 թ. մէջ 10, 25, 50, 100, 200, 500, 1000 (1994) և 5000 (1995) դրամեոց թղթադամեր։ 1994 թ. մէջ 10, 20, 50 լումա և 1, 3, 5, 10, դրամեոց ալիւժինումէ դրամենը։ 1997 թ. մէջ Անահրտ ոսկեայ յուչարդամ 25000 դրամ արժէնիլով։ Սկսելով 1994 թ. արծարեայ յուչարդամենը՝ Հայաստանի Հանրապետութեան Աղզային Ժողովի չէնքը, Արտաչեսեան թաղաւորութիւն, Արչակունեաց թաղաւորութիւն, Բարրատունեաց թաղաւորութիւն, Կրիկիոյ հայկական թաղաւորութիւն, Ազգային դրամահատութիւն, արևական թուրական և Մարչաբենը և Մարչաբեն

12 SARKISSIAN, Henry V. Hayastanum haytnabervats Lisimak'osi drami endörinakut'ian masin [On a Lisimachus Coin Imitaton Discovered in Armenia] - Հայաստանում հայտնարերված Լիսիմաքոսի դրամի ընդօրինակունիյան մասին, դրեց՝ Հենրի Սարդսյան. Gitakan nstashrjan; Hayots' Patmut'ian ev Mshakuyt'i Harts'er. Nvirvum è hayagitut'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'umneri himnadruyt'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 6-8. In Armenian.

In 1970, in a district of Sissian, a tomb belonging to ancient period was opened. The numismatic material discovered therein dates to the II century B.C. The author places aside the examination of Seleucid and Parthian silver coins and describes in detail an imitation of Lysimachus (306-282 B.C.) gold stater. The obverse displays the head of deified Alexander the Great; the reverse, Athena seated on the throne. The weight is 6.75 g., diameter 18-19 mm, thickness, 1-1.5 mm.

1970 Թ. Սիսիանի Թաղամասերչն Անտիկ դարաչըջանի դամբարան մը բացուեցաւ։ Մէջի դանուած դրամագիտական նիւթքը կ՛արտօնէ գայն Թուագրել Ն.Ք. Բ դար. Հերինակը մէկ կողմ կը ձգէ սերևերնա ու պարժեական արձաժեպ դրամերու թնուհիւնը և մահրմասնուԹեամ էր նկարագրե Լիսիմաթոսի (306-282 Ն.Ք.) դրուագումներչն ընդօրինակուած ոսկեայ ստատեր մը Երեսին պատկերուած է Աղեջաանդր Մեծի աստուածացուած գրուխը կունակը՝ ԱԹենասը նատած դահին վրայ Վչիուն է 6.75 գ., տրամագիծ՝ 18-19 մմ, Հաստութիւն՝ 1-1.5 մմ։

BIBLIOGRAPHY OF P. Z. BEDOUKIAN

(Numismatic Literature)1

I. Numismatic Studies

1987

- "Cilician Armenia and Crusader Antioch," Handes Amsorya, Vol. CI (January-December 1987, published in 1989), pp. 815-832, illus.
- 117. "Armenian Ringstones," Revue des Études Arméniennes, New Series, Vol. XX (1986-1987), pp. 481-492, 3 pls.

1988

- 118. "Coinage of Tripoli (XIIth-XIIIth Century)," Revue Belge de Numismatique, Vol. CXXXIV (1988), pp. 107-127, 1 pl.
- "врупь «шуушушь приязьер [Two Armenian Coins]," Handes Amsorya, Vol. СП (1988), Nos. 1-12, pp. 219-220, illus.

1989

120. "Aluminum Foil Impressions for Numismatic Studies," World Coin News, Vol. XVI (20 June, 4 July 1989), Nos. 25, 26, pp. 6, 17, respectively.

1990

121. "Some Curious Coins from Cilician Armenia," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XVI (June 1990), No. 2, pp. 16-19, illus.

1991

- 122. A Hoard of Copper Coins of Tigranes the Great and a Hoard of Artaxiad Coins, Los Angeles, Armenian Numismatic Society, Special Publication, No. 7, 1991, 30 pp., 2 pls.
- Coinage of Roupen I (1080-1095), (The First Ruler of Cilician Armenia), Handes Amsorya, Vol. CV (January-December 1991), pp. 123-126, illus.
- "Some Curious One-Sided Coins," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XVII (March 1991), No. 1, pp. 2-4, illus., 1 plate.

¹ Second part, continuing the "Bibliography of Paul Z. Bedoukian," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XV (1989), pp. 11-21, 32, Nos. 1-115.

BIBLIOGRAPHY

 "A Rare Copper Coin of Baron Roupen II (175-1187) of Cilician Armenia," *Armenian Numismatic Journal*, Series I, Vol. XVII (December 1991), No. 4, pp. 49-52, illus.

1992

126. "A Medal of the Armenian College in Calcutta," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XVIII (June 1992), No. 2, pp. 33-34, pl. III.

1993

 "Minting Technique in Cilician Armenia," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XIX (September 1993), No. 3, pp. 49-57 illus.

1994

128. "Fifty Years of Armenian Numismatics: An Autobiography," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XX (1994), pp. 13-22.

1995

- "Numismatic Notes," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XXI (June 1995), No. 2, p. 22
- "A Silver Hoard of Smpad of Cilician Armenia," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XXI (December 1995), No. 4, pp. 59-62, pl. II.
- 131. "Two Unpublished Coins of King Smpad of Cilician Armenia: Propaganda in the Turbulent Decade 1289-1299," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XXI (December 1995), No. 4, pp. 63-68, pl. II.

1997

- 132. "A Hoard of Coronation trams of King Oshin," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XXIII (March 1997), No. 1, pp. 1-8, pl. I.
- 133. "Ցիսուն տարի Հայ դրամադիտութիւն (ինջնակենսադրութիւն" [Fifty Years of Armenian Numismatics: An Autobiography], Bazmavep, Vol. CLV (1997), Nos 1-4, pp. 132-152.

II. Exhibition Catalogues and Artifacts

1990

 "An Eighteenth Century Armenian Triptych," Bazmavep, Vol. CXLVIII (1990), Nos. 1-2, pp. 228-233, pl.

PAUL Z. BEDOUKIAN

1991

8. *"Հայկական սկի*ና *Jը* [An Armenian Chalice]," *Bazmavep*, Vol. CXLIX (1991), Nos. 3-4, pp. 499-502, pl.

1992

- 9. "Ձարեն Պտուկեանի և Ամերիկայի գրադարաններու Հայ Հնատիպ գիրքերու ցանկը [Catalogue of Old Armenian Printed Books in Paul Zareh Bedoukian and American Libraries]," Bazmavep, Vol. CL (1992), Nos. 1-4, pp. 334-342.
- III. Books
- 1991. A Hoard of Copper Coins of Tigranes the Great and a Hoard of Artaxiad Coins, 30 pp., 2 pls. (I-122).

Compiled by Y. T. NERCESSIAN Pico Rivera, California

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

14 CLASSICAL NUMISMATIC GROUP, INC. Auction 46: A Mail Bid Auction Sale of the Classical Numismatic Group; The "Araratian Collection" of Armenian Coins: Part II, by numismatists Barry P. Murphy, John C. Lavender, W. Jeffrey Winter. Quarryville, Pennsylvania: Classical Numismatic Group, Inc., 24 june 1998, pp. 73-85, Nos. 657-797, illus.

Description of the following Armenian coins or coins relating to Armenia are given: Tiribazus (386-380 B.C.), a stater with Ahura-Mazda/Baal; Commagene, Mithridates I Callinicus (96-70 B.C.), coppers with standing figure and lion reverses; and a copper displaying tiara/horse; Artaxiad dynasty, Tigranes I (123-96 B.C.), bronze coins displaying a tree, deity standing right, Nike; Tigranes II (95-56 B.C.), comet tetradrachm, Damascus tetradrachm, and Antioch tetradrachms, a drachm and copper coins displaying Tyche, Heracles, cornucopia, head of wheat, Damascus Tyche, Nike, palm-branch, tripod, horse, and Mt. Argaeus; Artavasdes II (56-34 B.C.), coppers with Nike and grain of ear reverses; Artaxias III (18-34 A.D.), a drachm with figure walking left; Artaxias II (30-20 B.C.), a copper with Nike walking right; Tigranes III (20-8 B.C.), coppers displaying eagle, elephant, and biga; Tigranes IV (8-5 B.C.), a copper displaying Nike; Tigranes IV and Erato (2 B.C.-1 A.D.), a copper with Fortune seated; Media, Asinnalus (ca, 30 B.C.), a copper with quadriga reverse; Roman coins relating to Armenia of the following rulers: Mark Antony and Cleopatra (32-31 B.C.), a denarius with Armenian tiara behind Antony's head; Augustus (27 B.C.), a denarius, displaying Armenian tiara, quiver, and bow case; Trajan (98-117), a sestertius displaying Trajan, Armenia, Euphrates and Tigris; Lucius Verus (A.D. 161-169) a sestertius displaying the crowning of Sohemus; Armenians in the Byzantine world include Michael VII (1071-1078), coins inscribed with Armenian graffiti: Cilician Armenia, baronial coppers of Roupen I (1080-1095), T'oros II (1144-1168); royal period, Levon I (1199-1218), coronation trams with one and two lions, double trams, half double trams, regular trams, half trams, tanks; Hetoum I (1226-1270), Hetoum-Kaiqobād bilingual trams, HetoumKaikhusrew bilingual trams and a half tram, Hetoum-Zabel regular trams and half trams, tanks, equestrian and regular kardezzes; Levon II (1270-1289), trams, half trams struck with tram dies; Hetoum II (1289-1306), bilinos with Latin cross and kardezzes with king's bust facing and king seated; Smpad (1296-1298), coronation trams including Smpad/Levon and Smpad/Smpad inscriptions, regular trams, a half tram, and poghs; Gosdantin I (1298-1299), trams and a kardez; Levon III (1301-1307), takvorins and kardezzes; Oshin (1308-1320), coronation trams, takvorins, and takvorins overstruck in Arabic; Levon IV (1320-1342), takvorins, large and small poghs, and takvorins overstruck in Arabic; Guy (1342-1344), takvorins and a pogh; Gosdantin III (1344-1363), takvorins; Levon the Usurper (1363-1365), takvorins; Gosdantin VI (1365-1373), takvorins; Levon V (1374-1375), billons and poghs; a Post Roupenian copper coin. The Greek legends and weights of all coins are published.

Տրուած են հետևալ հայկական գրամներու կամ Հայաստանի վերաբերեալ գրամներու նկարգրու-*Թիւնները*.- Տիրիբագոս (386-380 Ն.Ք.), ստատեր մը Ահուրամազդա/Բաաղ պատկերատիպով կումմադենէ, Միհրդատ Ա Կալլինիկոս, (96-70 Ն.Ք.), պղինձներ ետին դրուագուած կանգնած անձ և առիւծ. պղինձ մր պատկերուած՝ խոլր/ձի. Արտաչէսեան Հարստութիւն, Տիգրան Ա (123-96 Ն.Ք.), պղինձէ դրամներ որոնց ետին պատկերուած է ծառ, կանգնած դիցուհի մր, ՑաղԹանակ. Տիգրան Բ (95-56 Ն.Ք.), ասուպով չորեքգրամեան, դամասկեան չորեքգրամեան, Անտիոքի չորեքգրամեաններ, գրախմ մը ու պղինձներ որոնց ետին պատկերուած է Բախտը, բրոնզէ գրամներ որոնց կունակներուն վրայ պատկերուած է Բախտ, Վահագն, ամանեղջիւր, ցորենի հատիկ, Դամասկոսի Բախտ, Ցաղլժանակ, արմաւենիի ճիւղ, եռոտանի, ձի և Արդեղոս լեռ. Արտաւազդ Բ (56-34 Ն.Ք.), ալդինձներ Ցաղքեանակի և Հասկի պատկերատիպով. Արտաչէս Գ (18-34 8-Ք.), դրախմ մը որու ետին անձ մր կը քայէ դէպի ձախ. Արտաչէս Բ (30-20 Ն.Ք.), պղինձ մր Ցաղթանակի պատկերատիպով. Տիգրան Գ (20-8 Ն.Ք.), պղինձներ որոնց կռնակին վրայ պատկերուած է արծիւ, փիղ և երկձի մարտակառ թ. Տիգրան Դ (8-5 Ն.Ք.), պղինձ մը որու ետին պատկերուած է Ցաղժանակ, Տիգրան Դ և Երատոլ (2 Ն.Ք.-18.Ք.), պղինձ մր ուր ետին Բախտը նստած է. Մեդիա, Ասիննալոս (չուրք 30 Ն.Ք.), պղինձ մը երկձի մարտակառջով. Հայաստանի վերաբերեալ հետևեալ գահակալներուն հռոմէական դրաժները - Մարկոս Անտոնիոս և Քլէոպատրա (32-31 Ն.Ք.), Դենարիուս մը ուր Անտոնիոսի գլխուն ետին գրուագուած է Հայկական խոյր մը. Աւգոստոս (27 ՆՔ.), դենարիուս մը որու ետին պատկերուած է Հայկական խոյրը աղեղի ու կապարհի հետ միատեղ. Տրայեանոս (8.4. 98-117), սեստերցիուս մը ուր պատկերուած են Տրայեանոս, Հայաստան, Եփրատ և Տիգրիս Ղուկիոս Վերոսի (8.4. 161-169) դենարիուս մը Սոհեմոսի Թադադրութեան պատկերատիպով. Բիւզանդիոնի մէջ Հայազգի գահակալներու չարքը կր պարունակէ Միջաէլ Է (1071-1078), դրամներ որոնք աղաւաղուած են Հայերէն ձեռագիր արձանագրունեամը, կիլիկեան Հայաստան, իշխանական շրջանի պղինձներ՝ Ռուրէն Ա (1080-1095), Թորոս Բ (1144-1168). Թագաւորական շրջան. Լևոն Ա (1199-1218), մի և երկու առիւծով օծման դրամներ, երկդրամներ, կէս երկդրամներ, հասարակ գրաժներ, կէս գրաժներ, գանգեր. Հեխուժ Ц (1226-1270), Հեխուժ-Քալբոպատի երկլեցուեան դրամներ, Հեթում-Քայխոսրովի երկլեզուեան դրամներ և կիսադրամ մը, Հեթում-Զապէլի Հասարակ դրամներ և կիսադրամներ, դանդեր, ձիավար և Հասարակ քարտէզներ. Լևոն Բ (1270-1289), դրամներ, կիսադրամներ կոխուած դրամներու կնիքներով. Հեթում Բ (1289-1306), բիլոններ լատինական խաչերով ու քարտէզներ Թագաւորի հայող կիսանդրիով և Թագաւորը նստած. Սմբատ (1296-1298), օծման դրաժներ պարունակելով Սմրատ/Լևոն և Սմրատ/Սմրատ արձանագրութիւններ, սովորական դրամներ և փողեր Կոստանդին Ա (1298-1299), դրամներ ու քարտէզ մը Լևոն Գ (1301-1307), Թագուորիններ և քարտէզներ Օլին (1308-1320), օծման դրամներ, Թագուորիններ և արաբերէնով կրկնադրոչմուած դրամներ ևևոն Դ (1320-1342), Թագուորիններ, մեծ ու փոջը փողեր և Թագուորիններ արարերէնով կրկնադրոչմուած. Կի (1342-1344), Թագուորիններ և փող մր Կոստանդին Գ (1344-1363), Թագուորիններ. Լևոն Բռնկակալ (1363-1365), Թագուորիններ. Կոստանդին Դ (1365-1373), Թագուորիններ. Լևոն Ե (1374-1375), բիլոններ ու փողեր յետ ռուբենեան պղինձէ դրամներ։ Հրատարակուած են յունատար խորագրութիւնները և բոլոր դրամներու ծանրութիւնները։

LIETTERS TO THE EDITOR (cont.)

In the course of Armenian numismatic research, only one specialist has conducted a sustained scholarly investigation of monetary circulation on Armenian territory. That specialist was the late Dr. Khachadour Mousheghian, Armenia's only scholar with academic training in numismatic science. Mousheghian received his education at the world-famous Hermitage Museum in Leningrad (St. Petersburg) where he studied with leading Soviet experts of his day. In 1955, he was named numismatic curator of the Armenian State History Museum in Yerevan. During his 35-year career as chief curator, he organized and classified Armenia's national numismatic collection and inaugurated a comprehensive research program based upon the systematic study of important coins and coin hoards discovered on the territory of the Armenian Republic. Mousheghian's professional output includes several books, two of which comprehensively analyze monetary circulation in Armenia (and are unlikely to be surpassed in our lifetime), and about 100 technical studies which cover coins struck from the archaic period up to the late Middle Ages.

I was quite surprised, therefore, to read a new article in the pages of Armenian Numismatic Journal [Volume XXV (1999), pp. 13-16] entitled "Afanasi Gasiev: The Founder of the History of Armenian Monetary Circulation." We have Henry Sarkissian to thank for bringing the information in this article to light. He summarizes the contents of a newly discovered catalog, published in Tbilisi in 1890, of a 425 piece ancient coin collection gathered by Gasiev, a czarist official in Transcaucasia, between 1880 and 1890. A single copy of the catalog, written in the Russian language, was recently revealed in the Ghafadarian archive of the Armenian State History Museum.

The Gasiev collection reportedly contained a broad variety of gold, silver, and bronze/copper coins struck during the Greek, Roman, and Byzantine periods. Of 425 pieces, 423 different types are recorded; this remarkable lack of duplication indicates that the coins were obviously selected as representative examples available to the collector. It is argued that these same coins circulated in Armenia in ancient times and thus reflect historical patterns of monetary circulation, but this supposition seems questionable for several reasons which I will enumerate below.

Coin accumulations such as this one are of obvious interest to numismatists. Unless the provenance, circumstances, and archaeological context of discoveries are carefully recorded, however, such coins are unlikely to have much value for the elucidation of coin circulation patterns. The mere fact that a coin was obtained in Transcaucasia in 1880 is insufficient to demonstrate that it was used there in ancient commerce.

Since the present location of Gasiev's collection is unknown and drawings rather than photographs are used to illustrate the specimens, it is difficult to confirm the authenticity of individual examples and the accuracy of their attributions.

Letters

In Gasiev's day archaeological excavations and hoard discoveries were rarely if ever recorded in a scientifically precise fashion, and treasures were generally dispersed without even a cursory record being made. Consider a hypothetical example of the discovery of a hoard of several hundred common coins containing a few rare or unusual types. A prominent local citizen selects a few rare and choice examples, the common varieties are melted for bullion, and the original composition of the hoard is distorted or remains unrecorded. The existence of single examples of rare types, although of interest, can hardly be used to infer wide circulation of these types in the region of discovery.

For instance, Gasiev's ownership of a single silver drachm of Vonones I of Parthia (8-12 AD), a type otherwise unreported on Armenian territory, cannot alter the fact that our evidence for the circulation of the coins of this king remains extremely limited. Likewise, we are asked to reconsider the circulation of Roman coins on the basis of the existence of coins of Claudius, Galba, Nerva, and Caracalla, otherwise unattested in Armenia, among approximately 200 gold, silver, and copper Roman pieces owned by Gasiev. Without a definite, plausible provenance for Gasiev's coins and corroborating data from other discoveries, it would be unscientific to revise the pattern of Roman coin circulation in Armenia from this evidence. It seems much more likely that Gasiev procured these types from travelers, itinerant dealers, or other collectors, rather than by discovery of a hoard secreted in ancient times on Armenian soil.

This collection and catalog, while interesting, cannot be used to justify the claim that Gasiev was the founder of the history of monetary circulation in Armenia. Furthermore, I object to the implication of the distinguished articlist's concluding remarks to the effect that Gasiev's work has been "intentionally" forgotten in Armenia ["moratzouads (goutze yev midoumnavor) ashkhadoutiun eh."] Clearly, Gasiev's work is rather obscure; it was unknown to Bedoukian when he began his studies, and was unknown to Nercessian when he published his comprehensive bibliography of Armenian numismatics in 1984. The suggestion that this book was deliberately ignored is an affront to the memory of Dr. Mousheghian, who was the real founder of the history of monetary circulation in Armenia, and is an unjustified attack upon his scientific integrity. Editorial discretion should have been used to remove the gratuitous comment "goutze yev midoumnavor" from this article prior to publication.

L. A. Saryan, Ph.D. Greenfield, WI

In reading the Sibilian Volume, I noticed that plates XI TO XXI are missing, these plates represent interesting items described in the book.

Please help me in rectifying this problem, since it is very important to me to have a complete volume.

Y. A. H.

Editor's response: This morning the Sibilian Festschrift was mailed to you ... YTN

I received the replacement Sibilian volume, the plates are great, now that I am reading it, this volume is really a masterpiece, congratulations and thank you.

Yervant A. Havatian

Saint-Laurent, P.Q., Canada

Series I

Volume XXV, No. 3

September 1999

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. XXV (1999) No. 3

Editorial	37
Letters	38
NERCESSIAN, Y. T. Lapel Pins of Armenian Martyrs Memorial Monument in Montebello, Califonia	39
Armenian Numismatic Literature	46
SARYAN, L. A. Unreported Die Varieties of the 1996 Cupronickel Yerevan Chess Olumpiad Coin	47
Armenian Numismatic Literature	49

ՀԱՑ ጉቦԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series I

Vol. XXV, No. 3

September 1999

EDITORIAL

Those of you who read our "Letters to the Editor" section may remember the possibility of publishing a festschrift to honor Dr. Kh. A. Mousheghian (Essays on Armenian Numismatics in Memory of Dr. Khatchadour A. Mousheghian, ArmNJ 1999, page 20).

Since then, Prof. Thomas A. Noonan has been kind enough to offer an essay for the Mousheghian Festschrift (see the

next page).

When we published the Sibilian Festschrift (Vol. IV-1978), we confined it only to the Cilician Armenian coins. Soon we realized that this was not very practical; therefore, essays on all disciplines of Armenian numismatics were accepted. The festschrift included 21 papers by 14 authors.

The Bedoukian Festschrift (Vol. XV-1989) included sixteen papers by eleven authors. Dr. Paul Z. Bedoukian himself was instrumental in securing four of these essays. By reviewing the list of contributing authors, I am not sure if we can count on more than a few numismatists to compose essays for a Mousheghian Festschrift (Vol. XXX-2004).

Before an effort is made to secure money and a commitment to publish it, we would like to find out how many authors would like to contribute scholarly essays for a Mousheghian Festschrift: a) Papers can be on all disciplines of Armenian Numismatics, b) Preferably in English or Armenian, c) 3,000 to 8,000 words).

Y. T. Nercessian

ԽሆԲԱԳՐԱԿԱՆ Անոնք որ կը կարդան "Letters to the Editor" բաժինը, Թերևս յիչԵն Դոկտ Խ Ա

Մուչեղեանը պատուելու Համար, յուշամատեան մը Հրատարակելու Հաւանականութիւնը (Essays on Armenian Numismatics in Memory of Dr. Khatchadour A. Mousheghian, տե՛ս Հայ Դրամագիտական Հան-

ntu, 1999, tg 20):

Սոյն դէպքեն իվեր, Փորֆ. Թ. Նունան փափաքեցաւ մասնակցիլ Մուշեղեանի յուշամատեանին յօգուածով մը (տե՛ս յաջորդ էջը)։

Երը մենք Հրատարակեցինք Սիպիլնանի յուլամատեսեր (Հատ. Դ.1978), սահմանակակեց ցինք ժիպ և Կրիկենան Հայաստանի դրամներուն։ Շուտով իրազէկ եղանց, որ այս գործնական էէր։ Ուրեմն հայ դրամագիտուժեան թոլոր ընացաշառներուն վերարերեայ աշխատուժիւններ ընդունուեցան։ Յուլամատեսնի բովանդակեց 21 աշխատուժիւններ 14 հեղինակները կողմէ։

Պտուկեանի յուշամատեանը բովանդակեց 16 աչինատունիւններ 11 Հերիեակներէն, որոնց Հորս հատը իր ադրեցունեան չնորհիւ չարահրատուեցան։ Քննելով մասնակցող Հեղինակներու ցանկը, վասաՀ չեմ Թէ այսօր Մուբերեանի ղումատեանի մը համար (հատ. XXX-2004) կրնա՞նք վասահիլ մի ջանինի առելիին վրայ,

Որևէ դրաժի կարդադրելը փորձելէ առաջ և յուշաժատեանի տպադրուժիւնը նախ թան վաւհրացնելը, պիտի փարաջեինք բանա թան բանի հեղինակեր վա փափաջին բանակութենանի ուշաժատեսի ժեռ պատրաստել Մուչեգնանի մուշաժատեանի ժը համար ա) Ալխատուժիւնաները կրնան պատրաստուիլ հայ դրաժագիտուժնան բոլոր բնագատանուն վերաբերանը Հնախընտրարարարարանընինինին վամ հայերնին, 3) 3,000 - 8,000 թատ։

b. A. Ներսէսեան

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (e-mail, ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan (Greenfield, WI) and H. Sarkisan (Erevan). Non-member subscriptions \$30.00 per year. ISSN 0884-0180 — LCCN 85-649443

LIETTIERS AND IE-MAILS TO THE EDITOR

... I believe this coin [given to Artavasdes of III Media] to belong to the kingdom of Adiabene (Persian) as do the coins of Abdissares (cf your ACV #'s 15 and 16). For this important attribution see François de Callatay, Iraq, Vol. 58 (1996), pp. 135-142. Of course, these types should also be removed from the books on Armenian numismatics in future issues. If you have any Abdissares, I would be interested.

Is it possible to sell me a complete set of ArmNJ, preferably unbound (if already

bound-so be it)?

Frank L. Kovacs San Mateo, CA

My dues for 1999 enclosed. Along with my prayers for good health and prosperity for you, Mr. Y.T.N.

Linda Hagopian Livonia, MI

Thanks for the reminder. I am sorry I have not responded but I have been out of work for nearly a year now with surgery and have been unable to even get to my computer until just this week. I think for this year I will have to forgo my membership but when I return to work and am able I will forward my membership dues for the next year. Tanks.

Paul Sagherian, Jr. Farmington, CT

On Jan-26 1999, I received your letter through Saberatours firm. Thank you very much. I already have filled the Application Form and I will send it through Saberatours firm. However, I have no idea how to send you the necessary amount (\$30+10). If you have any suggestions and ideas please inform me.

On February 24, 1999, I sent you a letter including my Application Paper by

registered mail ...

... Yesterday morning I sent you my membership dues by wire transfer to your Society's bank account. I was told that you would receive the funds on April 29th or 30th. Please confirm the receipt.

Bagrat Sahakyan Yerevan

I have just been reading your response to the letter to the editor in the latest ArmNJ. I very much hope that the proposed Mousheghian Festschrift becomes a reality. I would be willing to make a modest contribution and to contribute an article on "Dirham Circulation in Armenia and Neighboring Lands."

Tom Noonan Bloomington, MN

... Please accept a donation to the Armenian Numismatic Society an amount of US \$50.00 for future projects like "The Moushghian Festschrift." I encourage all members to contribute to this important publication. ...

Yervant A. Hayatian St. Laurent, Quebec

INFORMATION

The hard drive of our Macintosh Performa 6300CD Power PC failed. Parts and labor repair costs, \$406.51.

LAPEL PINS OF ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL MONUMENT IN MONTEBELLO, CALIFORNIA

April 24

Every year, on April 24, Armenians world-over assemble in their churches and halls and observe the anniversary of the Turkish genocide of the Armenian people, and pray for the souls of their martyred ancestors.

In 1915, during World War I, the Ottoman Turkish Empire carried out a planned and organized genocide to exterminate a whole nation. On April 24, 1915, Turkish police seized by night about one thousand leading Armenian community leaders, intellectuals, writers, journalists, scientists, and poets. The list included: Fr. Komitas, the father of Armenian music; Krikor Zohrab, attorney, engineer, writer, and a deputy for Constantinople in the Ottoman Parliament; Daniel Varoujan and Siamanto, famous poets, etc. They were taken to a remote location in Anatolia and killed brutally by criminals whom the government had especially sent.

This was followed by the demobilization of the Armenian soldiers in the Ottoman Army, in spite of the fact that the Minister of War, Enver Pasha, had announced that "... In the Ottoman Army, the Armenian soldiers do their duties conscientiously, something which I myself can witness, because I have seen it." Then, Armenian soldiers were disarmed and placed in labor camps to work as porters, build roads, and construct railways. Once there was no need for their forced labor, the unarmed Armenians were shot in their barracks or sent to deserted areas where they were slaughtered, after ordering them to dig their own graves.

A general order for the deportation of all Armenians, issued by Interior Minister Talaat Pasha, advised all provincial governors to carry out the program of extermination indiscriminately. Subsequently, more than sixty percent (1.5 million) of the Armenian population of the Ottoman Turkish Armenians was massacred. Those who survived the local massacres, outright were deported to the Syrian desert by a forced march. During the so-called deportations, countless thousands of women, children, and old people were raped, bludgeoned, and starved to death. This tragedy was so enormous that it has been, in retrospect, designated the first genocide of the twentieth century.

Accompanying the genocide, there was the pillaging, looting, burning of the Armenian property. Thousands of monasteries, churches, schools, libraries, public and private property was destroyed. Whatever was not destroyed was confiscated by the

¹ Bryce, The Treatment of Armenians in the Ottoman Empire, 1915-1916 (London, 1916); H. Morgenthau, Ambassador Morgenthau's Story (Garden City, NJ, 1919); D. H. Boyajian, Armenia: The Case for a Forgotten Genocide (Westwood, NJ, 1972); R. G. Hovannisian, The Armenian Holocaust (Cambridge, MA, 1978).

government as abandoned property. Armenian people also lost their 3000 year old homeland.

Bones of Armenian martyrs were collected from Der el-Zor in Syria and trucked in large cargo containers to the Catholicosate of the Great House Cilicia in Antelias, Lebanon. The St. Stephanos chapel, erected there in the 1930s, houses the sacred bones of Armenian martyrs. There is hardly an Armenian family that has not lost one or more of its members in this genocide. For this reason, St. Stephanos in Antelias is a sanctuary for all Armenian pilgrims.

Armenian Martyrs Memorial Monument in Montebello

A group of Armenians residing in the East Los Angeles area, under the leadership of Michael Minasian,³ had the vision of erecting a monument to Armenian martyrs in the city of Montebello. The Armenian Monument Council, Inc. approved this concept. The idea was presented to the Montebello City Council. A public hearing was scheduled for this project.

Numerous academic figures attended the meeting to present and defend the construction of Armenian Monument. Prof. Richard G. Hovannisian was one of the historians presenting the Armenian case. The main opponents to the construction of the monument were the Turks and the Turkish Consul General arguing against the Armenians. After a few hearings and lengthy discussions, the Montebello City Council approved the erection of Armenian Monument in Bicknell Park, on government property.

The Armenian monument council started seeking for a worthy design ideas for the monument. On competitive basis, Architect H. Hrant Aghbabian's design was the award winner. The basic design was the conical-shaped dome of an Armenian church placed on the top of eight columns (external base diameter 20 feet 7 inches, height 66 feet). The design and construction was approved by the Montebello City Council on January 9, 1967 and a few weeks later, the plaque wording (Fig. 1). Soon a fund drive was in motion. People from world-over and even local Armenian school children were participating in this fund drive. The honor of building the monument was entrusted to Bedrosian — Zakarian Construction Co. — General Contractor.

The monument was ready for dedication in April 1968 (Fig. 5). Initially, because of political expediency, the inscription of the bronze dedication plaque placed upon the pedestal was engraved, "ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL MONUMENT— ՀԱՅ ԵՍԱՀԱՏԱԿԱՑ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ THIS MONUMENT, ERECTED BY AMERICANS OF ARMENIAN DESCENT, IS DEDICATED TO MEN OF ALL NATIONS WHO HAVE FALLEN VICTIM TO CRIMES AGAINST HUMANITY, APRIL 21, 1968."

Plans included the visit of His Holiness Vasken I, Catholicos of All Armenians residing in Holy Etchmiadzin, Armenia. Because of health, His Holiness attended the

² Album of the Catholicosate of Cilicia (Antelias, 1965), pp. [9, 13, 27, 71, 75].

³ Michael Minasian has been the founder of the Armenian Monument Council, Inc. and remains as the founding president and executive director of this organization.

⁴ In a letter dated June 25, 1966, addressed to The Montebello News, Myron B. Goldsmith, Honorary Consul General of the Turkish Republic, called the Armenian genocide as "the victims of military operations during the period between 1914 and 1918."

⁵ The Montebello News (Thursday, January 26, 1967).

monument in May 1968 and presented the sanctuary with two Armenian *khatchkars* (cross stones). Both of these engraved stone plaques were cemented to the left and the right sides of the pedestal (Figs. 7a and 7b, respectively).

His Holiness Khoren I, Catholicos of the Great House of Cilicia, brought from Antelias some bones of Armenian martyrs. They were placed inside the monument pedestal.

The Montebello Armenian Martyrs Memorial Monument site has become a sanctuary for all Armenian visitors to Southern California. Even parents take their children next to the monument for picture taking with their Armenian school graduation diplomas. Every April 24, under the dome of the monument and around the pedestal of the monument, the Armenian clergy conducts a Requiem Mass for the souls of 1.5 million Armenian martyrs. Many high ranking public officials have come and delivered their speeches. Among them can be listed then California Governor Ronald Reagan, City of Los Angeles Mayor Thomas Bradley, various senators, congressmen, and local civic leaders.

The construction of an Armenian Martyrs Memorial Monument, located on a hill in Bicknell Park, pointing to heaven like the finger of God, reminds the world that an injustice was committed and the criminal remains unpunished. Ignoring it contributed to the Jewish Holocaust in World War II. On August 22, 1939, at Obersalzburg Adolph Hitler in a speech to his military commanders, ordering the massacre of Polish Jews, said, "Who, after all, speaks today of the annihilation of the Armenians?"

Lapel pins and ribbons

In April, 1968, during the dedication, brass-colored steel lapel pins were offered to the public for a nominal donation. Furthermore, gold lapel pins were sold for a fixed price of \$100 to raise funds for the monument expenses such as additional construction, landscaping, repair, and regular maintenance.

The brass-colored lapel pin has the drawing of the monument and "ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL — 2U8 'UUZUSUUU8 8INCUPUU. 1915-1968" inscription (Fig. 2). Note that the first Armenian letter of the top word is called t'rchnagir (ornamented similar to a bird) borrowed from a medieval Armenian illuminated manuscript. The diameter of the brass pin is 24 mm and it has a pin back accommodation for mounting on lapels. Eventually, this picture of the brass covered lapel pin was to become the standard logo to be printed on ribbons used for most annual observations (Figs. 3, 9, 10, and 11).

The gold lapel pin has a simpler design. In the center is the monument picture. The base and the tip of the monument is attached to a gold frame which surrounds it. Left

⁶ K. B. Bardakjian, Hitler and the Armenian Genocide (Cambridge, MA, 1985), p. 1.

Y. T. Nercessian

and right sides of the monument are hollow. The inscription around the gold frame reads, "ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL," below the base is the date of the genocide, "1915" (Fig. 4). The diameter is 20 mm, weight 3.08 grams (without clutches). Note that the frame at the back has two pins for military style clutch back mounting.

During the dedication, also a lapel ribbon was handed to the public (Fig. 8). The blue print had the monument picture in the center, and Armenian inscription, the Shoulbu bulklubulk, unpol 24" (in memory of martyrs, April 24).

To mark the visit of His Holiness Vasken I, special ribbons were printed with black ink. The picture of His Holiness was placed above the inscription "ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՑՐԱՊԵՏ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա., ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ," (His Holiness Vasken I, Catholicos of All Armenians). Below, the logo of the monument council and the inscription, "PONTIFICAL VISIT, MAY 18, 1968" (Fig. 9).

On Sunday, April 26, 1970, for the 55th annual commemoration a program was printed and the feature speaker was California Governor (of Armenian descent) George Deukmejian. The ribbon was printed with blue ink and indicated that it was the "55th anniversary" (Fig. 10).

On various occasions, ribbons were distributed to the attending public. Most of these had the monument logo printed on it with the "ARMENIAN MARTYRS DAY" inscription (Fig. 11). However, on the 76th anniversary a plain self-adhesive paper token was handed with the inscription "Lunchl 24, 76 ULUDUL, 1915-1991" (Fig. 12).

Brass-colored steel and gold lapel pins were prepared in 1968 in the Los Angeles area. During recent annual observations the emphasis has been more on lapel ribbons or self adhesive paper tokens. Both lapel pins have special sentimental and symbolic significance to the Armenian community living in the Metropolitan Los Angeles area and particularly for those who reside under the shadow of the Armenian Monument. They represent a period in history when the Armenian community had to fight in an international arena for the right and privilege of building a monument for his martyred ancestors who could not even have a grave in the desert. A memorial monument which was erected on a bare hill, in a public park and located in an exquisite neighborhood.

Y. T. Nercessian

ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՑԻ ՀԱՑ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՑՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ԿՐԾՔԱՆՇԱՆՆԵՐԸ

[Udhnhnid]

Արևելեան Լոս Անձելըսի մէջ ապրող խումը մը Հայեր 1915-ի Մեծ Եղեռնի նահատակաց յուլարձան մը կանգնելու գաղափարը յղացան։ Քանի մը դիմումներէ և քաղաքապետարանի ժողովներուն մէջ երկար վիճարանութիւններէ ետք, Մոնթեպելլոյի քաղաքային խորՀուրդը 9

⁷To the best of our knowledge, to commemorate this monument, the Armenian Monument Council, Inc., has not issued any kind of medal in gold, silver or bronze for public purchase.

Յունուար 1967 Թուականին վաւերացուց յուչարձանին կառուցուհլն ու ջանի մը չաբաթ յետոյ՝ պլաջէթին վրայ կերտուելիջ արձանագրութիւնը։ Քաղաջապետարանը նաև Հող յատկացուց Հանրային Բիկնէլ պարտէզին մէջ, բլուրի մը կատարին վրայ, իբրև յուչարձանի վայր։

Հրանդ Աղպապեան ճարտարապէտին նախագիծը լահեցաւ մրցակցութիւնը յուչարձանին համար։ 1968-ի Ապրիլ ամսուան մէջ, Մոնթեպելլոյի հայ նահատակաց յուչարձանը պատրաստ էր Ապրիլ 24-ի յուչատօնին։

Ծրագրուած էր Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա Կաթողիկոսին ներկայութիւնը տօնակատարութեան համար։ Սակայն առողջական պատճառով վեհափառը կրցաւ այցելել 1968-ի Մայիս ամսուան մէջ։ Վեհափառը բերաւ երկու հատ խաչքարներ յուլարձանի պատուանդանին աջ ու ձախ Կողմերը գետեղելու համար։ Նմանապես՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Խորչն Ա Կաթողիկոս, Անթիլիասի Նահատակաց Ս. Ստեփանոս Յուլարձան-մատուռէն, նահատակներու ոսկորներչն բերաւ Մոնթեպելլոյի յուլարձանի արձանագրութեան պատուանդանին մէջը գետեղելու համար։ Այսպիսով յուլարձանը սրբավայր ուխտատեղիի մը վերածուեաւ հայ ժողովուրդին համար։

1968 տոնակատարութեան Համայն ժողովուրդին ընծայունցաւ արոյրէ և ոսկիէ կրծ ջանչան-
ներ։ Յուլատոնին առթիւ ժողովուրդին նաև բաչխեցին ժապաւենէ կրծ ջանչան։ Արոյրէ կրծ ջանչանին վրայ արձանագրուած է «ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL — ՀԱՑ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ
ՅՈՒՇԱՐՉԱՆ, 1915-1968»։ Ոսկիէ կրծ ջանչանը, բաղդատմամբ, աւելի պարզ է։ Կեդրոնն է
ուլարձանին նկարը, որու գագաթն ու յատակը չրջանակին ամրացուած են։ Շրջագրութիւնն է
«ARMENIAN MARTYRS MEMORIAL», վարը՝ Թուականը «1915»։ Ոսկիէ կրծ ջանչանին տրամագիծն է 20 մմ, կչիռը՝ 3.08 գրամ։

Վազգէն Ա. Վեհափառին այցելուԹեան առԹիւ տպուեցան յասուկ ժապաւէններ հանդիսատես հանրուԹեան բալխուելու համար։

Իւրաջանչիւր տարի Ապրիլ 24-ին, Հարաւային Քալիֆորնիոյ հայ ժողովուրդը խուռներամ հոն իր հաւաջուի իր յուչատոնին համար Բազմակիւ պաչտոնական անձնաւորութիլններ ներկայ եղած են մասնակցելու ու կիսելու հայ ժողովուրդին ցաւը Ասոնց կարգին կարելի է չիչել նախապես Քալիֆորիա նահանգի կառավարիչ Բ. Բեզըն, Լոս Անձելըսի քաղաջապետ Թոմաս Պրատլի, ինչպէս նաև Քալիֆորնիա նահանգի կառավարիչ հայազգի ձորձ մեջոնչենան։

b. P. Ltpututuis

Fig. 1. The Montebello News

Fig. 2 Brass pin

Fig. 4 Gold pin

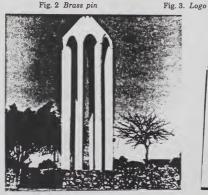

Fig. 5. Monument

Fig. 6. Bronze plaque

Fig. 7a. Khatchkar at the left side

Fig. 7b. Khatchkar at the right side

Y. T. Nercessian, Lapel Pins of Armenian Martyrs Memorial Monument in Montebello

Fig. 10. 1970 ribbon Fig. 11. Regular ribbon Fig. 12. 1991 paper token

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

The Republic of Armenia issued gold and silver coins to mark the 1,700th anniversary of the proclamation of Christianity as the state religion in Armenia. The obverse displays the Republic's coat of arms. The Cathedral of Holy Etchmiadzin is pictured on the reverse side.

Հայաստանի Հանրապետութիւնը թողարկեց ոսկեայ և արծաթեայ յուչադրամեր տշնելու Համար Քրիսոներւթեան Հայաստանի պետական կրշն Հռչակման 1700-ամեակը։ Յուչադրամերու երեսին վրայ պատկերուած է Հայաստանի գինանչանը։ Ետին կերտուած է Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տածարին պատկերը։

16 ITAR-TASS. Armenia Issues New Banknotes. Nor Gyank, Vol. XXI (25 February 1999), No. 12, p. 30.

The Central Bank announced that it will place new 1,000 and 20,000 dram banknotes in circulation on 1 March 1999.

Կենտրոնական Դրամատունը յայտարարեց, Թէ 1 Մարտ 1999-ին չրվանառուժեան մէկ պիտի դնէ 1,000 և 20,000 դրամնոց ԹղԹադրամներ։

17 KARANIAN, Matthew. Out with the Old, in with the new; Armenia's New Dram Gets a Facelift and Protection. AIM, Vol. X (February 1999), No. 2, pp. 36-37.

The Central Bank placed in circulation 50 and 100 dram banknotes portraying Aram Khachaturian and Viktor Hambartsumian. The new notes are engraved, have watermarks, microprinting, embedded fibers and other safety features to discourage counterfeiting.

կենսորոնական Դրամատունը չրջանառութեան մէջ դրաւ 50 և 100 դրամնոց Թղթադրամներ, պատկերուան Արաժ Խաչատութեանի և Վիկտոր Համբարձումեանի նկարով։ Նոր դրամանիչերը պատրատուս են փորագրատիպի արուեստով և ունին ջրանիչ մանրանկար, միրճուաժ մանրաթեկ և ապահովութեան այլ առանձնայատկութիւններ՝ կեղծարարութիւնը վճատեցնելու համար։ ԵԹՆ

18 MKRTCH'1AN, Gagik. Inch'u ch'en keghtsum mer dramě? [Why are not They Counterfeiting Our Money?] - ħεξατι ξεδε μέπφειω dεξα η ημωνίζι, ηπέφ θεωη μίζ Ψίγμωτξων. Reprinted from Hayots' Ashkharh, (25 November 1998), Asbarez, Vol. XC (Tuesday, 1 December 1998), No. 10,872, pp. 5, 13. In Armenian.

According to the author, because of quick devaluation and rapid printing of new currency, forgers consider counterfeiting Armenian money to be pointless.

Ըստ հեղինակին, արագ արժչջագրկման ու չուտով նոր Թղքադրամներու տպագրուելուն պատճառով, դրամանենդներ անիմաստ նկատած են կեղծել հայկական դրամը։ ԵԹՆ

19 NOR GYANK. Hayots' hamar, patmakan örer vatikani ew Hromi mēj [For Armenians: Historical Days in Vatican and Rome - Հայոց Համասի՝ Պատմական օրեր Վատիկանի և Հռոմի մէջ. Nor Gyank, Vol. XXI (8 April 1999), No. 18, p. 1. illus. In Armenian.

The reverse of King Levon's gold seal is presented from the Vatican collection (1204). Lion to left holding a cross. Circular incription, +ԼԵՈՆԻ Ք[ՐԻՍՏՈՆ]ԵԱՑ ԹԱԳԱԻՈՐ ՀԱՑՈՑ.

Ընծայուած է Լևոն Թագաւորի ոսկեայ կնիջին կոնակը Վատիկանի հաւաջածոյէն (1204)։ Առիւծ մր դէպի ձախ, որ խաչ կը բռնէ։ ՇրջագրուԹիւն, ՎԵՈՆԻ Ջ[ՐԻՍՏՈՆ]ԵԱՑ ԹԱԳԱԻՈՐ ՀԱՅՈՑ։

UNREPORTED DIE VARIETIES OF THE 1996 CUPRONICKEL YEREVAN CHESS OLYMPIAD COIN

Modern coins, like those of the ancient and medieval periods, are struck using pairs of coining dies whose specific characteristics can be sometimes be distinguished by careful examination of several resulting coins. Such a study can reveal interesting facts about the minting process. Modern coins are intentionally manufactured to be extremely uniform, however, and for this reason minor differences between dies can be difficult to discern.

Detailed examination of the 1996 cupronickel 100-dram coins of Armenia honoring the 32nd Chess Olympiad indicates that at least two distinct pairs of coining dies were used to strike this issue. This coin was struck to commemorate the first international chess tournament to be held in Armenia since that nation declared independence in 1991.

Obverse: Coat of arms of the Republic of Armenia, with a clockwise legend in Armenian reading Հนธนบรินาท Հนษานาษรกษตรกษา (Republic of Armenia); the denomination and date 100/พานบ/1996 appear below the coat of arms.

Reverse: A stork wearing spectacles with wings enfolding half of a chessboard.

Circular legend: XXXII CHESS OLYMPIAD/1996/YEREVAN ARMENIA. A circle of dots near the edge encloses the legend and design.

Fabric: Reeded edge, copper-nickel alloy composition, weight ca. 10.93 grams, diameter 29.5 mm.

Differences between modern dies may occur as very slight variations in the inscription or figural devices or as damage to or imperfections in the dies. These coins were struck to high technical standards, and inspection did not reveal noticeable differences in the lettering or designs. A few raised flaws, however, are visible in the

open fields which are repeated exactly from coin to coin. The flaws present on the struck coins are probably the result of imperfections or scratches on the surface of the coining die. The facts that the flaws are raised above the surface of the field and, when present, are repeated in the same pattern on each coin of its type, indicate that they are imparted to the coin from the dies, and not the result of damage to the coins after striking. These flaws can be visualized by a 10x magnifier, although in some cases they may appear faint due to variations in striking pressure.

Careful examination of 42 well-preserved uncirculated examples of the cupronickel chess commemorative indicates that at least two pairs of obverse and reverse dies were used to strike this issue. The coins were classified into two varieties or types, described below, according to their specific die characteristics:

Type I

Obverse: No noticeable imperfection.

Reverse: A very short raised mark appears in the field about 1 mm to the right of the chessboard.

Type II

Obverse: Two very short raised marks appear in the field near the first 'በኑ' of ፈዜጐቦዜማቴያበሎው ፀበሎՆ, one at the foot of the letter ћ' and more prominent one between the tops of the two letters.

Reverse: Eight fine short raised lines are located in the field about 1-2 mm to the left of the first X in the reverse legend. These lines are of varying thickness and length and are slightly wavy in appearance. [This flaw is large enough to be seen with the naked eve.]

Of the 42 two coins studied, 24 were found to belong to Type I and the remaining 18 to Type II. No cases of muling (where a die of Type II) were observed in the 42 coins studied, suggesting that these coins were struck in at least two separate groups. The obverse die of Type II may merely be a very slightly damaged die of Type I. The reverse dies, however, are definitely unrelated, since the flaw appearing on the reverse of Type I does not appear on Type II, and vice versa.

Polishing of the coining dies may sometimes be revealed as raised lines or marks on coin fields. Marks may also be the consequence of die clashing, which is sometimes followed by polishing to remove imperfections caused by the clash. Clashing occurs when the dies contact each other without a metal planchet present between them. The contact results in damage to each die; part of the obverse image is transferred to the reverse die and vice versa, and traces of this damage are visible on coins. Neither clashing nor polishing, however, appears to have occurred in this case. The chess coins were examined for signs of possible clashed dies or die polishing, but these were not found.

Two examples of the cupronickel chess coin in proof were also available for examination, but neither exhibited the same pattern of flaws as seen on the uncirculated examples. Careful examination of more proof specimens may be warranted.

Additional data is needed to ascertain the comparative rarity of Type I and II coins.

L. A. Sarvan

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

20 NOR GYANK. Hayastani dramn al kè keghtsui [The Currency of Armenia also is being Counterfeited] - ζωμωνωνδή ηρωσδύ ως ψη ψεηδοική. Nor Gyank, Vol. XXI (15 April 1999), No.19, p. 42. In Armenian.

The forged banknotes include 500, 1,000, 5,000 dram notes. The basic methods of counterfeiting have been the duplicating machines and computers.

Կեղծուած դրամանիչները կը պարունակեն 500, 1,000, 5,000 դրամնոց Թղքադրամները։ Կեղծելու Հիմնական միկոցները եղած են պատճենահան գործիջներն ու համակարդիչները։ ԵԹՆ

21 SARYAN, Levon A. Armenian Embassy Commemorative Medal from Ottowa, TAMS Journal, Vol. XXXVIII (October 1998), No. 5, pp. 130-132; Armenian Embassy Commemorative Medal Update, TAMS Journal, Vol. XXXIX (April 1999), No. 2, p. 44, by L. A. Saryan..

See the abstract of No. 8, Armenian Numismatic Journal, 1999, p. 26.

22 SARYAN, Levon A. Armenia, Numismatics, and Dr. Mousheghian in 1987, by L. A. Saryan. Milwaukee Numismatic news, (March 1999), p. 4.

See the abstract of No. 21, Armenian Numismatic Journal, 1988, p. 30.

- 23 SARYAN, Levon A. Artashes III-in veragrvogh nor artsat'ê dram [A new Silver Drachm Attributed to Artaxias III] Upunuzbu III-fû Ubpunquinq ûnp upûmilţ npuni, qrby Lupyuû, Patma-Banasirakan handes, (1998), No. 3 (149), pp. 155-162. In Armenian. See the abstract of No. 12, Armenian Numismatic Journal, 1989, p. 37.
- 24 SARYAN, Levon A. Armenia Updates Bank Notes in Circulation, by L. A. Saryan. Bank Note Reporter, Vol. XXVII (February 1999), No. 2, p. 58.
 See the abstract of No. 17. Armenian Numismatic Journal, 1999, p. 46.
- 25 AIM New Bank-notes. AIM, Vol. X (March 1999), No. 3, p. 23.

The Central Bank placed in circulation 1,000 and 20,000 dram banknotes portraying Yeghishe Charents and Martiros Sarian. The new notes have safety features and printed in England.

Կենտրոնական Դրամատունը լրքանառունեան մէք դրաւ 1,000 և 20,000 դրամետց Թղթադրամենը, պատկերուած Եղիչէ Չարենցի և Մարտիրոս Սարեանի նկարով։ Նոր դրամանիչերը ունին ապահովունեան առանձնայատկունիւններ և տպուած են Անգլիա։

68-Ն

26 TABAKIAN, Loutfi. Hay Dramagitakan Énkerakts'ut'ian k'artughar Eghia T'. Nersèsiani het [With the Secretary of Armenian Numismatic Society, Yeghia T. Nercessian] - Հայ Դրամադ իտական Ընկերակցունեան քարտուղար Եղիա Թ. Ներակսեանի հետ, դրեց՝ Լունֆի Թապադեան, Nor Or, Vol. 76 (Thursday, December 10, 1998), No. 74, p. 8, with portrait. In Armenian.

In a summarized form the biography and numismatic activity of Y. T. Nercessian is presented. YTN Համառոտ կերպով ներկայացուած է Ե. Թ. Ներսկսեանի կենսագրությունն ու դրամագիտական գործունկությունը և

27 TER-MARTIROSOV, Feliks. Portret Oronta [Portrait of Orontas] - Портрет Оронта,

автор Феликс Тер-Мартиросов. Gitakan nstashrjan; Hayots' Patmut'ian ev Mshakuyt'i Harts'er. Nvirvum è hayagitut'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'umneri hinnadruyt'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 36-37. In Russian.

Based on his coinage, the portrait of satrap Orontas is discussed.

Հիմեսուած իր դրամենրուն վրայ, ըննարկուած է սատրապ Որոնդասի դիմանկարը։

28 TOPCHIAN, Larisa. Glaviyi numizmat strany [The Chief Numismatist of the Country] - Главный нумизмат страны, автор Дариса Топчян. *Respublika Armeniia*, (Wednesday, 9 September 1998), No. 170 (1930), illus. In Russian.

In a summarized form the forty year numismatic activity of Henry Sarkissian is presented.

Համառօտ կերպով ներկայացուած է Հենրի Սարգսեանի թառամնամեայ գրամագիտական գործուներւնիւնը։

ԵԹՆ

29 VARDANIAN, Rouben. Ditoghut'unner Tigran Metsi bronze t'ogharkumneri ch'ap'agitut'ian ev zhamnankagrut'ian veraberyal [Comments Relating to the Metrology and Chronology of the Bronze Issues of Tigranes the Great] - ԴրևաողուԹյուններ Տիդրան Մեծի թրոնգե Թողարիլում ների չափագիտուԹյան և ծամանակադրուԹքան վերաբերալ, դրեց՝ Ռուդենն Վարդանյան. Gitakan nstashrjan; Hayots' Patmut'ian ev Mshakuyi'i Harts'er. Nvirvum è hayagitut'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'umneri himnadruyi'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 8-19. In Armenian.

The metrology of Tigranes the Great copper coins with "King of Kings Tigranes" and "King Tigranes" legends is discussed. The coin types include Tyche, Heracles, cornucopia, ear of corn and Nike, palm-branch, cypress tree, tripod. The thesis is formed by studying numerous unpublished examples and taking advantage of the metrological data of the published literature.

YTN

Քննարկուտծ է Տիգրան Մեծի «Արջայից արջայ Տիգրանի» և «Արջայ Տիգրանի» արձանագրուժեսամբ այզինժէ դրաժերու չափագիտուժիւհը։ Դրաժենրու տիպերը կը պարումակեն՝ Բախտ, Վահագն, աժաթեղջիւր, հասկ և Ցաղթանակ, արժաւժնիի ճիւղ, նոճի, նռոտանի։ Դրոյթը կազմուած է ուսուժնասիրելով ժաղմանքիւ էհրատարակուած օրինակներ և օգտուելով հրատարակուած գրականութեան չափագիտական տունայներէն։

30 ZOHRABIAN, Armine. Goghbi sasanian dramneri gandzē [The Sassanian Coin Hoard of Goghb] - ปลากูคท แผนผนิวแห้ กุกแสไห้คุ้ก คุณหลับ, จุกตั้ง นี้ แต่ให้ย่ ผิกรักแหมาแห้. Gitakan กรณรสหาjan; Hayots' Patmut'ian ev Mshakuyt'i Harts'er. Nvirvum ē hayagitut'ian hovanavor, Hayastani azgayin heros, mets barerar Alek' Manukiani hishatakin. Zekuts'umneri himnadruyt'ner. Yerevan: State History Museum of Armenia, 1997, pp. 23-24. In Armenian.

In 1981 the State History Museum of Armenia acquired a hoard composed of Sassanian coins found in the village of Goghb. The coins represent rulers Khusru I (531-579), Hormazd IV (579-590), Khusru II (590-628). The coins were issued in Armenia (Arm), Shusha, Veh Kavadi, Marv, Ram Auhrmazd mints. The earliest was struck in the year 541; the latest 602.

1981 Թ. Հայաստանի Պատմութեան Պետական թանգարանը ձեռք բերաւ սասանեան դրամերկե բաղկացած դանձ մը, դտհուած կողբ դեռքեր Դրամենը կր ներկայացնեն տիրակայներ հետրով Ա (531-579), Որմիդ Դ. (579-509), Խոսրով Բ. (590-628)։ Դրամենըը Յողարկուած են Հայաստանի (Արմ), Սուսալի, Լեհ-Կաւաղի, Մերվի, Ռամհորժիզդի դրամահատարաններում։ Վաղագոյնը հատահուած է 541 Թ., իսկ ամենաույը՝ 602 Թ.

Y. T. NERCESSIAN

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A. ANA ANS ArmNS IBNS RNS SAN

CLEARANCE SALE

1999

Bulletin No. 19 Supplement C

REPUBLIC OF ARMENIA

Commemorative silver, aluminum, and cupronickel coins; bank notes, and bonds (1993-1998)

Silver coins (1994-1998)

- 430. Sardarapat Battle coin, 25 dram, silver proof. Obv.: Coat of arms. Հปเลินปริเษ 25 คิตปีน 1994. Rev.: Monument dedicated to the battle of Sardarapat. บนคลุบคนลบร 1918. 28 May 1994, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.), 0.999 silver. Mintage 3000. Certificate \$65
- 431. David of Sasun coin, 25 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ 25 ԳՐԱՄ 1994. Rev.: Monument to David of Sasun. UԱՍՈՒՆՑԻ ՌԱՎԻԹ. 13 July 1994, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.). Mintage 5,000. Certificate
- 432. Pagan Temple of Garni coin, 25 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆԻԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ 25 ԴՐԱՄ 1994. Rev.: Pagan temple of Garni. ԳԱՐՆԻ Ի ԻԱՐ. 18 August 1994, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.). Mintage 5,000. Certificate
- 433. Jakharak coin, 1000 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. 2นปลบบรนบค 2นบาน-กับรกเพื่อการบ 1000 คายนา 1994. Rev.: Jakharak (maiden behind spinning wheel). 2นปลบนปนร คายนายก ๒ (๑๔ และในบาย 75 ธนาครบ 16 September 1994, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.). Mintage 5,000. Certificate
- 434. Artsakh coin, 25 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵ-ՏՈՒԹՅՈՒՆ 25 ԴՐԱՄ 1994. Rev.: Monument of

- Artsakh, church and a sword. UP8UN UUSQUO Cいら UD2 た・17 October 1994, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.). Mintage 5.000. Certificate \$80
- 435. United Nations, 100 dram, silver proof coin struck by the British Royal Mint. Obv.: Coat of arms. 2น8นบรนษ 2นนาน พิธ-รถษะธภิษะธภิษะ 100 ฉานบ 1995. Rev.: UN 50th anniversary emblem and a view from tympanum of the western portal of the church of the Blessed Virgin (1321) in the village of Areni and two "khachkars" (cross-stones). NATIONS UNITED FOR PEACE, 50. The design symbolizes the year 301 A.D. when Armenia became the first country in the world to embrace Christianity as its state religion. Leatherette presentation case and information leaflet. 1995, AR38.61 mm, 28.28 g., 0.925 sterling silver. Mintage 100,000. Certificate \$55
- 436. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. 2นปรเปรเประ ในปรเปรเประ ในประเวิษณ์ 100 วิคาเปร 1996, Rev.: Mt. Ararat-shaped chess board, 32 CHESS OLYMPIAD YEREVAN 1996, below the Armenian chess logo for the tournament, a stork which carries a chess board on its wings. 1996, AR38 mm, 1 oz (31.1 g.). Mintage 2,000. Certificate
- 437. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, silver proof coin struck by the British Royal Mint. Obv.: Coat of arms. 2นเจนเบรนะ ประเทศ 2นเจนเบรนะ 2นเจนเบรนะ 2นเจนเบรนะ 2นเจนเบรนะ 2นเบรนะ 2นเ
- 438. National Assembly Building, 500 dram, pure silver proof. Part of Armenian statehood series. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, 1995. Rev.: Natioal Assembly building, ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՇԵՆՔԸ. 1995, AR63 mm, 155.5 g. Mintage 300. Certificate \$165

439. Artaxiad Dynasty of Armenia, 500 dram, pure silver proof. Part of Armenian statehood series. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, 1995. Rev.: Coat of arms of the Artaxiad dynasty of Armenia, ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՑՈՒՆ, ԱՐՏԱՇԵՍՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈ-ՐՈՒԹՅՈՒՆ, 1995, AR63 mm, 155.5 g. Mintage 300. Certificate

441. Cilcian Armenian kingdom, 500 dram, pure silver proof. Part of Armenian statehood series. Obv.: Coat of arms. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, 1995. Rev.: Coat of arms of the Roupenian dynasty of Cilcian Armenia, ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԻԼԻԿՅԱՆ ԹԱԳԱ-ՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ. 1995, AR63 mm, 155.5 g. Mintage 300. Certificate

442. Bagratid Dynasty of Armenia, 500 dram, pure silver proof. Part of Armenian statehood series. Obv.: Coat of arms. 2นเงินบรินิษา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบรินิยา 2นเงินบริ

460. Bagramian, Marshal. 100 dram, pure silver proof. 100th anniversary. Obv.: Coat of arms. 2Lป3UUSULob 2LUorU.จปรกกติจักษับ 100 คิตเบ 1997. Rev.: Bust of Marshal Bagramian to right, behind is the monument of Sardarabat. ปนิเวเน ศนาแบรินับ. 100, 1897-1997. MARSHAL BAGRAMIAN. AR 38 mm, 31.1 g, mintage 1200, fineness 0.999, (S/I \$3) Certificate

463. 1998 XVIII Olympic Games, 100 dram, silver proof coin struck by the British Royal Mint. Obv.: Coat of arms. 2 น.ธน.บ.ธ.น.บ. 2น.คนพับ-ริกโคอิสกโซ 100 นคนุม 1998. Rev.: Two olympiads in Nagano Japan. THE XVIII OLYMPIC WINTER GAMES. XVIII UUDTAUBRA OLDITAULUA DUULDI. Leatherette presentation case and information leaflet. 1998, AR38.61 mm, 28.28 g., 0.925 sterling silver, edge milled, mintage up to 10,000. Certificate \$55

443. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, design as

Cupronickel coins (1996-1997)

 445f 5 drams, UNC........\$1
 \$1

 445g 10 drams, UNC......\$1
 \$1

 Bank notes (1993-4)
 \$1

449. 100 dram, Ser. 44. unc. \$2
450. 200 dram, Ser. btl. UNC. \$4
451. 500 dram, Ser. 2tl. vNC. \$10

455. 500 r., obligation bonds (1993) UNC....... \$16 **456.** 1000 r., oblig. bonds (1993) UNC....... \$20

Discount sch.	Shipping and insurance rates
\$100-199%05	One piece AR-\$5
\$200-399—%10	Each add. AR-add \$3
\$400-499%15	
\$500-599—%20	Cupronickel, Aluminum, paper
\$600-699—%25	One piece—\$5
\$700-UP%30	Each add. piece—add \$1

AS LONG AS SUPPLY LASTS

Shipping extra August 1999 California residents please add appropriate sales tax

Series I

Volume XXV, No. 4

December 1999

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. XXV (1999) No. 4

Editorial	51
Obituary	52
Letters	52
NERCESSIAN, Y. T. The Armenian Coin Auction of the «Araratian» Collection: Part II	53
Armenian Numismatic Literature	57
SARYAN, L. A., PANOSSIAN, M. A Brass Replica of a Levon II Tram Used as a Watch Fob	59
Armenian Numismatic Literature	60

Հ<mark>ԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ</mark> ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series I Vol. XXV, No. 4 December 1999

EDITORIAL

In our last editorial (ArmNJ Sept. 1999, p. 37) we wanted to find out how many authors would like to contribute scholarly essays for the Mousheghian Festschrift.

In addition to the offer made by Prof. Thomas Noonan ("Dirham Circulation in Armenia and Neighboring Lands," ArmNJ Sept. 1999, p. 38), we have another author who is willing to contribute "one translation of a significant Mousheghian article and one original contribution, title to be determined" but within our size limit.

Obviously, your editor is willing to contribute the "Bibliography of Khatchadour A. Mousheghian," an Essay on "Cilician Armenian Coins Overstruck in Arabic," and "Armenian Numismatic Journal Index to Volumes XVI-XXX."

This presents three (+1) authors and altogether six (+1?) articles (as of Nov. 1, 1999). Experience on the Sibilian and Bedoukian Festschrifts has taught us that the number of promised articles do not increase. On the contrary, some authors for various personal reasons decided to cancel their promised articles.

We do not have a fixed number of articles as a criterion to publish a fest-schrift. At the same time we need to be honest that with so little promises we cannot publish a festschrift and pay tribute to a famous Armenian numismatist. Therefore, we will not publish a Mousheghian Festschrift. It gives us great pain to make this announcement, but it seems we don't have much of a choice.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մեր վերջին խմբագրականին մէջ (ՀԴՀ, Սեպտ. 1999, էջ 37) ուղեցինք իմանալ, Թէ քանի հեղինակեր կր փափաքին բանասիրական աչխատութիւն պատրաստել Մուչեղեանի յույամատեանի մր համար։

φորֆ. Թ. Նուհահի յօղուած է զատ ("Dirham Circulation in Armenia and Neighboring Lands," ՀԴՀ, Մեպտ. 1999, էջ 38) ունիեր հեղինակ մը ևս որ կուզե հարգ-մանել Մուչեղեանի լատկանչական յօղուած-ներ էն մեկը և պատրաստել ինջնատիպ յօղուած մը, որու հիւβը լետոյ որոշունու է», բայց մեր սահմանումներուն միկն.

Անչուչտ տոյն Հանդեսի խմրագիրն ալ յժմար է պատրաստելու «Bibliography of Khatchadour A. Mousheghian» և յօրուան մը «Cilician Armenian Coins Overstruck in Arabaics վերծագիրով, ինչպես ևաև «Armenian Numismatic Journal Index to Volumes XVI-XXX».

Այս կը հերկայացեք երեք հերիհակ (+1) և ընդասքեր վեց (+11) յոդուած (1 Նոյեմբեր 1999-ին). Միպիլեանի և Պտուկեանի յուլաժատեսներու փոճառութիւեր մեզ սորվեցուցած է, Թէ խոստացուած յոդուածներուն Թիւերը չեն աւելիար։ Ընդհակառակը, երբեմե պահապան պառնառներով հերինակներ կ՛որոչեն Ձեր իրենց խոստացած յոդուածները

Յուչամատետծ մը հրատարակել համար ջուհինք որող յօդուածներու քանակի սահմահում մը Միևնոյն ատեծ պետք է անկեղծ ըլլանք, Յէ այսքան քիչ խոստացուած յօդուածներով ալ չենք կարող յուչամատետն մը հրատարակել ու յարդանք մատուցանել նչանաոր հայ դրամագետի մը Ուրեմն մենք պիտի չի հրատարակենք Մուչեղեանի յուչամատեան մը։ Յաւ ի սիրտ կը կատարննք այս յայստարարուժիւնը, բայց մեզի կերևի Թէ այլ ընտրանք մըն ալ չունինք։

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (e-mall, ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan (Greenfield, WI) and H. Sarkissian (Erevan). Non-member subscriptions \$30.00 per year. ISSN 0884-0180 — LCCN 85-649443

Y. T. Nercessian

CATALOGUE

657.	Tiribazus				US\$ Est.	US\$ Sold
	TITIDAZUS	AR Stater	SNG Lev. 148	-VF	300	330
658.	Mithridates I Call.	Æ Stndg figure	Alram 242	VF	250	220
659.		Æ Lion walk, l.	_	VF	200	220
660.	Tigranes I	2 Æ Tree	ACV-25	F	100	99
661.	ŭ	Æ Deity stndg r.	ACV-20	F	100	165
662.		Æ Nike standing	ACV-23	F	100	154
663.	Tigranes II	AR 4drchm comet	CAA 11V	VF	1,500	1.760
664.	116141100 11	AR 4drchm Damsc.	ACV-29	VF+	4,000	4,510
665.		AR Tetradrachm	ACV-31	VF+	750	935
666.		AR Tetradrachm	ACV-30	VF+	700	
667.		AR Tetradrachm	ACV-30	VF+	600	1,980
668.						792
669.		AR Tetradrachm	ACV-34	VF+	600	792
670.		AR Tetradrachm	CAA-21	VF+	500	528
		AR Tetradrachm	ACV-36	VF	700	1,540
671.		AR Tetradrachm	-	VF+	700	1,210
672.		AR Drachm	ACV-40	VF	600	
673.		Æ Tyche	ACV-51	VF+	100	99
674.		Æ Tyche	ACV-51	VF+	150	198
675.		Æ Tyche	ACV-56V	-VF	100	
676.		Æ Cornucopia	ACV-94	VF+	125	127
677.		Æ Head of wheat	ACV-104V	VF+	125	138
678.		Æ Tyche Damsc	ACV-61	VF	150	220
679.		4 Æ Tyche,	ACV-49.51.			
		Heracles, Nike	66,79	VF	120	176
680.		3 Æ Tyche, Heracl	ACV-49.66.67	VF	100	154
681.		5 Æ Heracles	ACV-66,79,	,,	100	101
001.		Nike	81,87,89	FtoVF	100	121
682.		5 Æ Cornucopia	ACV-79,86,	LDVI	100	121
002.		Nike	90.94	FtoVF	100	121
683.		4 Æ Cornucopia	ACV-86.96	FUVF	100	121
000.		Nike	ACV-00,90	FtoVF	100	127
684.			A 087 100 101	PROVE	100	127
084.		5Æ Head of wheat	ACV-100,101,	77. 7777	400	
205		Palm-branch	104,104V, 107	FtoVF	100	154
685.		4 Æ Tripod	ACV-107,	_		
		palm-branch	111,112	F	100	143
686.		6 Æ Club, horse	ACV-114,115,			
		grazing	120,121	F to -VF	120	231
687.	Artavasdes II	Æ Nike	ACV-127	VF	250	308
688.		Æ Nike	ACV-128	VF	125	231
689.		Æ Nike	ACV-128	VF	125	253
690.		Æ Cypress tree	ACV-132	VF	100	198
691.		Æ Cypress tree	ACV-132	F	100	160
692.		3 Æ Nike,	ACV-127,			
		cypress tree	128,132	FtoVF	200	132
693.	Artaxias III	AR Drachm	ANSAJN 9	VF	3,000	1,760
694.	Artaxias II	Æ Nike	ACV-133	F	150	193

No	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
695	Tigranes III	2 Æ Eagle, eleph.	ACV-142,146	F	150	242
696	.	Æ Biga	ACV-136	-VF	125	176
697	Tigranes IV	Æ Nike	ACV-164	-VF	200	242
698		Æ Fortune std	ACV-178	-VF	300	248
699		2 Æ Head/eagle	_	F	100	210
700.		2 Æ Tiara/horse	ACV-244	F	120	94
701.	Armenia or Commagene	Æ Mt. Argaeus	ACV-122	F	200	187
702		Æ Nike, quadriga	Alram 238	VF	300	550
703.		AR Denarius	Craw. 543/1	VF	1,000	1,705
704		AR Denarius	RIC I 516	-VF	750	1,700
705.		Æ Sestertius	RIC II 642	VF	400	633
706.	L. Verus	Æ Sestertius	RIC III 1375	VF+	600	1,430
707.	Michael VII-Buzant	EL Norn, w/Arm graffiti	DOC 2c	VF	300	
708.	THERE THERE	EL Norn. w/Arm graffiti	DOC 2c	VF	300	275 248
709.		EL Norn. w/Arm graffiti	DOC 2d	VF	300	264
710.		EL Nom. w/Arm graffiti	DOC 2e	VF	300	303
711.	Roupen I	Æ Cross/cross	ACV-245	VF		
712.	Toros II	Æ Cross/castle	ACV-245	F	300	418
713.	Levon I (king)	AR Double tram	CCA-14		200	242
714.	Levon 1 (king)	AR Double tram		EF	200	264
715.		AR Double tram	CCA-20	EF	200	253
716.		AR Double tram	CCA-21	EF	200	253
717.	1		CCA-23	EF	200	242
718.		AR Double tram	CCA-23	EF	200	198
		AR Double tram	CCA-34	EF	200	225
719.		AR Double tram	CCA-35	EF	200	220
720.		AR Half double tram	ACV-274V	EF	150	104
721.		AR Halfdouble tram	ACV-274V	EF	150	104
722.		AR Half tram	ACV-277	VF	200	220
723.		AR Cor. trm, 1lion	ACV-257	VF	200	330
		AR Cor. trm, 1lion	ACV-257	VF	200	264
725.		AR Cor. tram	ACV-262	F	75	
726.		AR Tram	ACV-286	EF	100	66
727.		Æ Tank	ACV-303	EF	200	440
728.		2 AR Double trms	CAA-20,35	EF	200	286
729.		3 AR Double trms	CAA-22	VF to EF	300	440
730.		2 AR Half dble trm	ACV-274	VF to EF	200	
731.		2 AR Halfdbletrm	ACV-274	VF to EF	200	
732.		8 AR Trams	ACV-286	VF to EF	100	165
733.		7 AR Trams	ACV-286	VF to EF	100	176
734.		4 AR Trm, cont c/f		VF to EF	100	165
735.	** . **	3 Æ Tanks	ACV-301	VFtoVF+	100	121
736.	Hetoum Kaiqobad	2 AR Bil. trams	ACV-316	VF	150	99
737.	Hetoum-Kaikhusr.	AR Biling. tram	ACV-323	-EF	150	143
738.		AR Biling, tram	ACV-324	-EF	150	127
739.		AR Biling. tram	ACV-324	-EF	150	121
740.		AR Biling, tram	ACV-325	EF	200	138
741.	Hetoum-Zabel	AR Tram	CCA-1084	EF	100	88
742.	Hetoum-Kaikhusr.	AR Bil. half tram	ACV-330	VF	500	715
743.	Hetoum-Zabel	2 AR Half tram	ACV-347	VF	100	220
744.		7 AR Trams	ACV-332,4,7	EF	100	264
745.		6 AR Trams	ACV-332,4,7	EF	100	132
746.		3 AR Trams	ACV-333,35,41	EF	100	154
747.		3 AR Trm, cont c/f	_	FtoVF	100	83

Y. T. Nercessian

Hetoum I	No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
749. 2 E Tanks ACV-356.7 VF 100 750. 4 E Kardez, eq., seated ACV-356.7 VF 100 751. Levon II AR Tram-Ayas ACV-368.4 FbVF 200 165 752. AR Half trams ACV-383.4 FbVF 200 165 754. 6 AR Trams ACV-389.7 VF 200 165 756. Hetoum II 6 AR Trams ACV-389.7 FbVF 200 165 757. E Kardez, stad ACV-398.7 ACV-398V FbVF 75 150 121 758. Bmpad 2 AR Cor. tram ACV-407 ACV-407 FbVF 200 ACV-398V FbVF 200 ACV-407 FbVF 200 40 ACV-407 FbVF 200 40 40 ACV-407 ACV-407 FbVF 200 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40 40<	748.	Hetoum I	3 Æ Tanks				
Total				ACV-356.7			
Seated	750.		4 Æ Kardez, eg.,				
Total					FtoVF	100	
AR A AR	751.	Levon II					
754. 6 AR Trams ACV-388.4 ACV-388.4 ACV-389ff F b VF 200 75 7							165
755. 6 AR Trams ACV-369ff F b VF 20 75 766. 3 AR Billons ACV-389,90 YF 150 121 767. 6 E Kardez, and E Kardez, std ACV-389V F b VF 200 165 768. Smpad 2 AR Cor. tram ACV-407 F b VF 200 8 760. AR Cor. tram ACV-407 ACV-407 F b VF 200 8 761. AR Cor. tram ACV-407 ACV-407 VF 100 83 762. AR Cor. trm, S/S ACV-407 ACV-407 VF 300 433 764. E Pegh ACV-410 VF 300 433 766. E Pegh ACV-411 VF 100 42 766. E Pegh ACV-418 VF 100 145 767. E Kardez ACV-418 VF 100 145 768. Gosdantin I AR Takvorin ACV-418V VF 150 122							100
756. Hetoum II 3 Æ Kardez. ACV-387,00 F b VF 75 10 121 757. AR Billons ACV-398V VF 150 121 165 758. Smpad 2 AR Cor. tram ACV-399V ACV-399V P b VF 200 165 759. 2 AR Cor. tram ACV-407 ACV-407 VF 200 48 200 48 400-407 VF 200 48 400-407 400-407 VF 200 400 400 400-407 400-407 VF 200 40							
756. Hetoum II 3 AR Billons AR CV-398V ACV-398V ACV-407 ACV-408 ACV-418 ACV-4198 ACV-418 ACV-4198							
55.		TT-4 TT					101
Smpad 2 AR Cor. tram ACV-407 Fb-FF 200 Roll AR Cor. tram ACV-407 ACV-408 ACV-419 ACV		netoum II			VF	190	
Sampad	101.				71. 777	***	165
760		a ,					
AR Cor. tram		Smpad					
762. AR Cor. trm., S/L ACV-409 VF 300 433 763. AR Halftram/illon ACV-411 VF+ 1,500 1,375 765. 766. EPogh ACV-413 VF 100 165 766. 6AR Trams ACV-407, 8 Fb VF 250 193 767. 6S AR Tarm ACV-416V VF+ 1,500 1,452 769. 171. 3 E Kardez ACV-418V VF+ 1,500 1,452 772. Oshin AR Cornant. tram ACV-418V VF+ 1,500 1,452 773. 1 3 E Kardez ACV-418V VF+ 1,500 1,452 774. 775. 2 EP Oghs ACV-431 ff Fb VF 100 165 776. Levon IV AR Takvorins 1 1 AR Tkv. o's Arh 174. 775. 2 AR Takvorins 1 1 AR Tkv. o's Arh 178. E Large pogh 4 AR Takvorin ACV-451 778. 6B AR Takvorin ACV-460 VF 100 253 779. Gosdantin III AR Takvorin Sar ACV-470 VF 100 89 790. 4 AR Takvorin AR Takv							
762. AR Cor. trm. S/S ACV-410 VF 300 330 764. Æ Pogh ACV-411 VF+ 1,500 1,275 765. Æ Pogh ACV-413 VF 100 165 766. Gosdantin I AR Trams ACV-418 VF+ 1,500 990 768. AR Tram ACV-418 VF+ 1,500 990 770. Levon III 6AR Trams ACV-418 VF+ 1,500 990 771. 3. E Kardez ACV-418 ACV-418 VF+ 1,500 990 1,452 773. 2. E Poghs ACV-419ff FbVF 100 38 773. 2. E Poghs ACV-438V ACV-4318 VF+ 150 165 775. 2. E Poghs ACV-438V ACV-446 VF 100 165 777. 2. E Poghs ACV-446 AR Takvorin ACV-446 AR Takvorin ACV-446 VF ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-451 ACV-456 ACV-451 ACV-456 ACV-							
763. AR Halftram/tillon ACV-411 VF+ 1,500 1,375 765. Æ Pogh ACV-413 VF 100 165 766. Gosdantin I ARTram ACV-413 VF 250 193 767. ARTram ACV-416V -EF 1,500 990 768. ARTram ACV-416V -FF 1,500 1,452 769. ARTram ACV-416V -FF 1,500 1,452 770. Levon III 6ARTakvorin ACV-418V -VF 1,500 1,452 771. 3. £ Kardezzes ACV-418V -VF 1,500 1,452 772. Oshin AR Coronat. tram ACV-438V -VF 100 93 774. 3. AR Cor. trams 2. AR Takvorins ACV-448,9 -VF 75 154 777. 1. ART Takv. o's Arh ACV-446 VF 100 23 779. 4. AR Takvorins ACV-451 VF+ 100 253							
765. AB Pogh ACV-413 VF 100 165 766. Bergh ACV-413 VF 100 165 766. Gosdantin I ARTrams ACV-415V FbVF 250 193 768. ARTram ACV-415V -EF 1,500 990 767. ARTram ACV-416V VF+ 1,500 990 770. Levon III 6ARTakvorin ACV-418 -VF 150 132 771. 3 E Kardezzes ACV-431ff FbVF 100 93 773. 2 E Poghs ACV-438V -VF 150 132 775. 2 AR Takvorins ACV-438V -VF 150 132 776. Levon IV AR Takvorins ACV-448 VF 100 23 777. E Large pogh ACV-451 VF 100 23 779. 4 AR Takv ofs Arb ACV-465 VF 100 23 781. 3 E Poghs ACV-4							
765. ABOY-413 VF 100 125 767. Gosdantin I ARTram ACV-415V -EF 1,500 990 768. ARTram ACV-416V -VF 1,500 990 769. ARTram ACV-416V -VF 1,500 990 770. ARTram ACV-416V -VF 1,500 990 771. ARTakvorin ACV-418V -VF 1,500 990 771. ARTakvorin ACV-418V -VF 1,500 990 781. ARTakvorin ACV-418V -VF 1,500 990 782. ARTakvorin ACV-418V -VF 1,500 990 783. AR Takvorin ACV-438V -VF 100 93 784. ARTakvorin ACV-448V VF 100 24 785. Guy AR Takvorin ACV-451, VF 100 25 786. Gosdantin III AR Takvorin ACV-468 VF							1,375
768. Gosdantin I 6AR Tram ACV-407.8 Fb VF 250 193 768. AR Tram ACV-415V -EF 1,500 993 768. AR Tram ACV-415V -EF 1,500 1993 770. Levon III 6AR Takvorin 3 & Kardez ACV-418 -VF 150 132 772. Oshin AR Coronat. tram ACV-431ff Fb VF 100 165 773. 2 E Poghs 3 AR Cor. trams ACV-438V -VF 75 154 775. 2 AR Takvorin ACV-438V -VF 150 132 776. Levon IV AR Takvorin ACV-438V VF 100 132 777. E Large pogh ACV-448 VF 100 234 132 778. E Large pogh ACV-454 VF 100 234 100 234 781. 3 E Poghs ACV-460 VF 100 234 100 24 24 100 <td></td> <td></td> <td></td> <td>ACV-413</td> <td></td> <td></td> <td></td>				ACV-413			
762. Gosdantin I	765.		Æ Pogh	ACV-413	VF	100	165
768. AR Tram ACV-41eV VF+ 1,500 1,452 770. Levon III 6AR Takvorin ACV-41eV VF+ 150 132 771. Oshin AR Cardezzes ACV-41eV VF+ 150 132 772. Oshin AR Cornant. tram ACV-43lff FbVF 100 165 773. 2 & Poghs ACV-448.9 -VF 75 154 774. 3 AR Cor. trams ACV-448.9 -VF 75 154 776. Levon IV AR Takvorin ACV-441 VF+ 100 24 777. Levon IV AR Takvorin ACV-441 VF+ 100 24 778. E Large pogh ACV-445 VF+ 100 24 779. 4 AR Takvorin ACV-454 VF+ 100 224 780. 4 AR Takvorin ACV-465 VF+ 100 224 781. 3 E Poghs ACV-466 VF+ 100 80 <tr< td=""><td>766.</td><td></td><td>6AR Trams</td><td>ACV407.8</td><td>FtoVF</td><td>250</td><td>193</td></tr<>	766.		6AR Trams	ACV407.8	FtoVF	250	193
769. Æ Kardez ACV-418 VF 150 132 770. Levon III 6ARTakvorin ACV-419ff FbVF 100 3 771. Oshin AR Coronat. tram ACV-438V FbVF 100 165 773. 2 Æ Poghs ACV-438V EF 150 165 775. 2 Æ Poghs ACV-438V VF bEF 150 165 776. 2 AR Takvorin ACV-438V VF bEF 150 132 777. AR Takvorin ACV-438V VF bEF 150 132 777. AR Takvorin ACV-446 VF 100 23 779. 4 AR Takvorin ACV-451 VF bEF 100 264 779. 4 AR Takvorin ACV-460 VF 100 23 781. Guy AR Takvorin ACV-461ff VF 100 264 783. AR Takvorin ACV-468 VF 100 80 784. 2 AR Takvorin	767.	Gosdantin I	AR Tram	ACV-415V	-EF	1,500	990
769. Levon III Æ Kardez ACV-418 ACV-418 VF 150 132 771. Oshin AR Caronat. tram ACV-438V FbVF 100 93 773. 2 Æ Poghs ACV-438V VF 150 165 775. 2 Æ Paghs ACV-438V VF 150 165 775. 2 AR Takvorins ACV-4489 VF VF bEF 150 132 776. 1 AR Takvorin ACV-4481 ACV-4489 VF bEF 150 132 777. 1 AR Takvorin ACV-4461 ACV-4461 VF 100 264 777. 4 AR Takvorin ACV-4651 VF 100 264 779. 4 AR Takvorin ACV-466 VF 100 263 781. 3 Æ Poghs ACV-466 VF 100 264 782. Guy AR Takvorin ACV-466 VF 100 253 783. AR Takvorin ACV-468 VF 100	768.		AR Tram	ACV-416V	VF+	1,500	1.452
T70	769.		Æ Kardez		-VF		
7712		Levon III					
AR Coronat, tram ACV-438V ACV-448V ACV-451V		20,011					
773.		Oshin					
775		Oshin					
775.							
776. Levon IV AR Takvorin ACV-446 VF 100 264 777. AR Takvorin ACV-466 VF 100 263 779. AR Takvorin ACV-466 VF 100 263 779. AR Takvorin ACV-466 VF 100 263 779. AR Takvorin ACV-466 VF 100 109 781. AR Takvorin ACV-466 VF 100 109 781. AR Takvorin ACV-466 VF 100 109 781. AR Takvorin ACV-468 VF 100 165 783. AR Takvorin ACV-468 VF 100 88 784. AR Takvorin ACV-468 VF 100 88 784. AR Takvorin ACV-468 VF 100 88 786. Gosdantin III AR Takv. Tarsus ACV-470 VF 100 1,650 8789. AR Takvorin ACV-470 VF 100 1,650 8789. AR Takvorin ACV-476 VF 200 132 AR TAKVORIN ACV-476 VF 2					AL FOET	130	102
776. Levon IV AR Takvorin and Takvorin	775.				7770	100	
778.							
ACV-460		Levon IV					004
779. 4 AR Takvorin ACV-451,2 VF 100 109 100 105 100 100 105 100 100 105 100 100 105 100 105 100 105 100 105 100 105 100 105 100 105 100 100 105 100 100 105 100 100 105 100 100 105 100 10							
781. 782. Guy AR Takvorin ACV-456 784. 785. 786. Gosdantin III AR TakvTarsus ACV-470 789. 789. 789. 789. 789. 789. 789. 789.							
781. 3 E Poghs ACV-461ff VF 100 165 783. AR Takvorin ACV-469 VF+ 150 85 784. 2 AR Takvorin ACV-468 VF 100 80 785. EPogh ACV-476 VF 100 1,650 787. AR TakvTarsus ACV-470 VF 300 40 788. EPogh-Tarsus ACV-476 VF 300 40 789. 4 AR Takvorins ACV-476 VF 100 30 790. 3 EPoghs ACV-471ff VF 100 30 791. Levon the Usurper EPogh ACV-481ff VF 100 30 792. Gosdantin IV EPogh ACV-497 F 50 66 793. Levon V AR Billon ACV-490 VF 100 198 794. AR Billon ACV-501V VF 100 198 795. AR Billon ACV-501V							109
783. Guy AR Takvorin ACV-469 VF+ 150 85 784. AR Takvorin ACV-468 VF 100 88 785. AE Pogh ACV-470 VF 1,000 1,650 786. Gosdantin III AR Takv. Tarsus ACV-476 VF 200 132 787. AR Takv. Tarsus ACV-476 VF 300 440 789. AR Takv. Tarsus ACV-4776 VF 300 440 789. AR Takv. Tarsus ACV-4716 VF 300 440 789. AR Takvorins ACV-4716 VF 300 440 789. AR Takvorins ACV-4716 VF 300 440 789. ACV-480 FbVF 100 66 789. ACV-480 ACV-480 VF 150 66 789. ACV-480 ACV-480 ACV-480 VF 150 66 789. ACV-480							
783. 784. 2 AR Takvorin 785. 786. Gosdantin III AR Takv. Gm star ACV-468 AR Takv. Gm star ACV-476 AR Takv. Tarsus ACV-476 AR Takv. Tarsus ACV-476 AR Takv. Tarsus ACV-476 AR Takv. Tarsus ACV-477 AR Takv. Tarsus ACV-4716 ACV-4716 ACV-4816	781.		3 Æ Poghs	ACV-461ff	VF		
784.	782.	Guy		ACV-469			
785. Goodantin III AR Takv. ofm star ACV-470 VF 1,000 1,650	783.			ACV-468	VF	100	68
786. Gosdantin III AR Takv. ofm star AR Takv. ofm star AR Takv Tarsus ACV-472-4 VF 200 132 787. AR Takv Tarsus ACV-476 VF 300 440 788. Æ Pogh-Tarsus ACV-479 -VF 100 165 790. 3 Æ Poghs ACV-471ff VF 100 30 791. Levon the Usurper Gosdantin IV Æ Pogh ACV-489 ACV-489 F b VF 150 275 793. 4 AR Takvorins ACV-497 F 50 66 60 60 60 60 795. AR Billon ACV-501V VF 100 198 76 76 76 76 100 198 76 <td>784.</td> <td></td> <td>2 AR Takvorin</td> <td>ACV-468</td> <td>VF</td> <td>100</td> <td>80</td>	784.		2 AR Takvorin	ACV-468	VF	100	80
788. Gosdantin III AR Takv.c/m star AR TakvTarsus ACV-472-4 ACV-476 VF 200 132 788. Æ Pogh-Tarsus ACV-476 VF 300 40 789. 4 AR Takvorins ACV-471ff VF 100 30 790. 3 Æ Poghs ACV-471ff VF 100 30 791. Levon the Usurper ACV-80 ACV-481ff VF 150 275 792. Gosdantin IV Æ Pogh ACV-497 F 50 66 793. 4 AR Takvorins ACV-493 VF 120 294 795. AR Billon ACV-501V VF 100 198 796. 4 Æ Poghs ACV-501V VF 100 128	785.		Æ Pogh	ACV-470	VF	1,000	1,650
$ \begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$		Gosdantin III		ACV-472-4	VF	200	132
788. AE Pogh-Tarsus ACV-479 VF 100 165 789. 4 AR Takvorins ACV-479 VF 100 33 790. 3 EPoghs ACV-480 FbVF 100 66 791. Levon the Usurper 4 AR Takvorin ACV-481ff VF 150 275 793. ACV-497 F 50 66 275 66 794. Levon V AR Billon ACV-499,3 VF 100 198 795. AR Billon ACV-501V VF 100 138 796. 4 Æ Poghs ACV-5050,8 FbVF 100 143		000444444				300	440
789. 790. Levon the Usurper 792. Gosdantin IV 793. 794. Levon V AR Billon ACV-5015 V F 100 230 330 330 330 32 Poghs ACV-480 VF 150 275 793. 794. Levon V AR Billon ACV-5010 V F 100 138 796. 4 E Poghs ACV-5010 V F 100 138 796. 4 E Poghs ACV-505,6,8 F b VF 100 138							
790. 791. 100 66 792. 100 100 793. 100 1							
791. Levon the Usurper 4 AR Takvorin ACV-481ff VF 150 275 792. Gosdantin IV Æ Pogh ACV-497 F 50 66 793. 4 AR Takvorins ACV-492,3 VF 120 284 794. Levon V AR Billon ACV-501V VF 100 198 795. AR Billon ACV-505,6,8 FbVF 100 143							
792. Gosdantin IV		Loven the Henry					
793. 4 AR Takvorins ACV-492,3 VF 120 264 794. Levon V AR Billon ACV-501V VF 100 198 795. AR Billon ACV-501V VF 100 128 796. 4 Æ Poghs ACV-505,6,8 FbVF 100 143							
794. Levon V AR Billon ACV-501V VF 100 198 795. AR Billon ACV-501V VF 100 138 796. 4 Æ Poghs ACV-505,6 F bVF 100 143		Gosdantin IV					
795. AR Billon ACV-501V VF 100 138 796. 4 Æ Poghs ACV-505,6,8 F bVF 100 143		T T7					
796. 4 Æ Poghs ACV-505,6,8 F to VF 100 143		Levon V					
100.							
797. Post Roupenian Æ Pogh ACV-510 VF 75							143
	797.	Post Roupenian	Æ Pogh	ACV-510	V F	75	

«ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ» ԺՈՂՈՎԱԾՈՑԻ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԱՃՈՒՐԴԸ, ԲԱԺԻՆ II [Ամենունում]

«Արարատեան» ժողովածոյի երկրորդ բաժինը վաճառքի դրուեցաւ 24 Ցունիս 1998-ին Կյասիկալ ՆիւժիսժաԹիկ Գրուպ Տնագիտական դրաժներու Հաստատութեան կողժէ։ Ժողովածոն կը պարուակեր 275 կտոր դրաժ դասաւորուած 141 խուժթի՝ Սատրապ Տիրիրագոս (1 խուժթ), Կոժ ագենէի Հայկական Թագաւորութիւն (2 կաժ 4), Արտաչէսեան Հարստութիւն (40), Հայաստանի վերաբերեալ Հռոժէական դրաժներ (4), Հայ կայսերք Բիւգանդիոնի Հայերէն տառերով ժրոտուած (4), կիլիկեան Հայաստան (37) և անորոլ խուժբեր։

«Արարատեան» ժողովածոյի առաջին բաժնին նման, այս ալ ունէր իւրայատուկ Հազուագիւտ և աչքառու դրաժներու չարք մր։ Տիգրան Մեծի ասուպով չորեքորաժետն և Դամասկոս Բողարկուած չորեքորաժետն, Տիգրան Գ-ի երկձի մարտակառը, Տիգրան Դ-ի և Երատոյի պղինձ, Ռուբենեան Հարստուβենէն իլխանական դրաժներ, Լևոն Ա Բագաւորի մէկ առիւծով օծման դրամ և կիսադրամ, Հեթում-Քայխոսրովի կիսադրամ, Հեթում-Ջապելի կիսադրամ, Սմրատի կիսադրամ, Կոստանդին Ա-ի դրամ ու քարտէց, կի Բագաւորի փող, Կոստանդին Գ-ի Բագուորին ու փող Հատանուած Տարսոն, ինչպէս նաև Լևոն Ե-ի բիլլոն ու փող։

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

31 DAWT'IAN, Hamlet. Hanrapetut'ian zinanshaně [The Coat of Arms of the Republic] - ζωθρωμέωπι βέωθ η βύωθεωθε, η ρέφ' ζωθεώ η Դωι βέωθ, Asbarez, Vol. XCI (Saturday, 12 June 1999), No. 11,002, pp. 16-19, illus. In Armenian.

The creation of the coat of arms of the Armenian Republic is dicussed.

YTN
Քենարկուած է Հայաստանի Հանրապետութեան գինանչանին ստեղծումը։
ԵԹՆ

32 ÉVEREKLIAN, DAWIT' H. Dramagēt Eruand Hayat'iani het. [With Numismatist Yervant Hayatian] - Դրամագէտ Երուանդ Հայանեանի հետ. Mer Teghekatun, Vol. VI (November-December 1998), No. 62, pp, 8-9, illus. In Armenian.

See the abstract of No. 5, Armenian Numismatic Journal, Ser. I. Vol. XXIV (1998), No. 2, p. 24.

33 HAYATIAN, Yervant A. Kilikean Hayastani t'agaworakan dramnere (1198-1375) [The Royal Coins of Cilician Armenia (1198-1375)] - Կիլիկեան Հայաստանի Թագաւորական դրամները (1198-1375). Mer Teghekatun, Vol. VI (March April 1999), No. 64, p. 8, illus. In Armenian.

The following are presented: Levon I (1198-1219), double tram, coronation tram with two lions, tram, and tank; Hetoum I (1126-1270), Hetoum-Zabel tram and tank; Levon II (1270-1289), tram; Oshin (1308-1320), takvorin.

Ներկայացուած են հետևեալները.- Լևոն Ա (1198-1219), երկզրամ, օծման՝ դրամ երկու առիւծներով, դրամ և դանգ. Հեթում Ա (1226-1270), Հեթում-Ձապելի դրամ և դանգ. Լևոն Բ (1270-1289), դրամ. Օլին (1308-1320), Թագուորին։

34 NERCESSIAN, Terenik. Hay dramagitut'ian nuireale: Eghia T. Nersesian [Yeghia T.

Nercessian: A Man Dedicated to Armenian Numismatics] - Հայ դրամադիտու Ձեան նուիրեայը՝ Երիա Թ. Ներուկոեան, դրեց՝ Դերենիկ Ներսկսեան. Bazmavep, Vol. CLVI (1998), Nos. 1-4, pp. 211-234. In Armenian.

In a summarized form the numismatic activity of Y. T. Nercessian is presented.

YTN
Համառոտ կերպով ներկայացուած է Ե. Թ. Ներպեսեանի դրամադիտական դործունկութիւնը։ ԵԹՆ

35 NERCESSIAN, Y. T. Hashuekshir Kilikioy hayots' oskedramneru [Inventory of Cilician Armenian Gold Coins] - Հաչուեկչիու Կիլիկիոյ հայոց ոսկեդրամենրու, գրեց՝ Եղիա Թ. Ներսկսեան. Haigazian Armenological Review, Vol. XVIII (1998), pp. 57-74, illus. In Armenian with English summary.

The list of Armenian gold coins prepared by Serovbē Alishan and upgraded by K. J. Basmadjian is reviewed. The Nercessian corpus includes the following fourteen coins: King Levon I, gold tahekan with one lion, 3 pieces; gold tahekan with two lions, 5 pieces; half gold tahekan with two lions, 2 pieces; Levon-Hetoum, gold tahekan with Levon/Hetoum design, 2 pieces; King Gosdantin I, gold tahekan with the effigy of Sis fortress, 2 pieces.

Author

Քննուած է ոսկեղրամներու ցանկը, պատրաստուած՝ Սերովբէ Ալիչանի կողմէ և արդիականացուած Կ. Յ. Բասմայնանի միջոցով։ Ներսեսնանի կորպուսը կը պարունակէ հետևնալ տասելորս դրամները - Լևոն Ա Բագաւոլ, մէկ առիւծով ոսկի դառեկան, 3 կտոր. երկու առիւծով ոսկի դառեկան, 5 կտոր. երկու առիւծով կէս ոսկի դառեկան, 2 կտոր. Լևոն-Հեթում, ոսկի դառեկան Լևոն/Հեթում պատկերատիպով, 2 կտոր. Կոստանդին Ա ոսկի դառեկան Սաղ բերդին նկարով, 2 կտոր.

36 NERCESSIAN, Y. T. Kilikean Hayastani Kostandin III-i erku t'aguorinnerë [Two Silver Coins of Gosdantin III of Cilician Armenia] - Կիլիկենան Հայաստաներ կոստաներին Գ-ի եկու Թագուորինները, դրեց՝ Եղիա Թ- Ներականան. Bazmavep, Vol. CLVI (1998), Nos. 1-4, pp. 65-73. In Armenian with English summary.

See the abstract of No. 26, Armenian Numismatic Journal, Ser. I. Vol. XXIII (1997), No. 3. p. 52.

36a NOYAN TAPAN. 1700ameakin hushadramnerë hraparakuets'an [Commemorative Silver Coins of 1700th Anniversary are Publicized] - 1700umltuulfth mr.tum.pmu/thp_ Cymuqum.ulf_n.lsgub. Asbarezk, Vol. XCI (Wednesday, 25 Augustus 1999), No. 11,053, p. 4. In Armenian. The Cental Bank of Armenia publicized commemorative coins issued to mark the 1700th anniversary of the

The Cental Bank of Armenia publicized commemorative coins issued to mark the 1700th anniversary of the proclamation of Christianity as the state religion in Armenia. Coat of arms of Republic of Armenia is displayed on the obverse of one of them; on the reverse, Lake Van and the island of Aghtamar with Holy Cross church on it. Face value 5000 drams, weight 31.1 grams.

Հայաստանի կեղրոնական դրամատունը հրապարակեց Քրիտոնդունեան Հայաստանի պետական կրծ հռչակման 1700-ամեակին լուչադրամենրը։ Ատմցմէ մէկուն երեսին վրայ պատկերուած է Հայաստանի Հանրապետունեան գինանչանը, ետին՝ Վանայ լիճը և Աղանամար կզիին վրայ գտնուող Ս. հայ եկեղեցին Անուանական արժէթը՝ 5000 դրամ, ծակորունիւնը՝ 3.1. գրամ։ ԵԹՆ

The Republic of Armenia issued a new 5000 dram silver commemorative coin on the 70th birthday anniversary of Tigran Petrossian. Diameter 38 mm, weight 31.1 grams, made of 0.999 pure silver, 500 copies. YTN 2 μημανισμό 2 μογμαψωνικός με βουθές με εμπερισμένες 5000 σχρισθένη με με βουθές με εμπερισμένες δουθές με βουθές με εμπερισμένες δουθές δο

A BRASS REPLICA OF A LEVON II TRAM USED AS A WATCH FOB

Cilician Armenian coins are popular with collectors and the supply available on the market diminishes at times. Deceptive copies of these coins are occasionally seen. Forgeries of Levon I coins are most common, but replicas of the coins of the other kings are known as well.

Replicas of the coins of Levon II are quite unusual. One possible example is reported by Nercessian¹ and another interesting type was sold in a recent auction sale.² This latter coin is noteworthy in that it has a counterclockwise legend. A third interesting example is reported here.

Obv.: King on horseback riding right, wearing a crown and holding a cross in his right hand surrounded by pellets, star and cross in field. Clockwise legend, ከኩበኒ ውሀዓህአበር ሂህልበ.

Similar to Bedoukian 1486, 22.1 mm, 2.74 grams, base metal composition with an integral loop for attachment of a ribbon or watch chain, VF preservation.

The above coin was purchased as a counterfeit for a nominal sum from a dealer at a show in New York City in 1997.

Inspection of the piece indicates that the metal is brass and of uniform thickness. The metal of the loop appears to be continuous with the coin, indicating that the piece was fabricated from a single piece of metal. The entire circumference of the coin has been filed. Close examination of the piece reveals numerous minute porous marks, indicating that it was manufactured by casting.

Although the weight and diameter of this piece are within range for this type, the piece is obviously an off-metal copy of a silver tram of Levon II. According to the dealer, this piece was probably manufactured in the late nineteenth century.

L. A. Sarvan and M. Panossian

¹ Y. T. Nercessian, Armenian Coins and Their Values (Los Angeles, 1995), p. 189, No. 22.

² Classical Numismatic Group, Auction 46; A Mail Bid Sale (Lancaster, PA, June 24, 1998), p. 81, No. 752.

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

38 NOYAN TAPAN. Tigran Petrosiani 70ameakin nuiruats artsat'è hushadram [Commemorative Silver Coin Dedicated to the 70th Anniversary of Tigran Petrossian] - Տիդրան Պետրոսեանի 70ամենակին Նուիրուած արծանել յուշադրամ Asbarez, Vol. XCI (3 June 1999), No. 10,995, p. 4. In Armenian.

See the abstract of No. 37.

39 SPINK & SON, LTD. Auction 132: Byantine Seals from the Collection of George Zacos, Part II with Ancient and Gaulish Coins. London: Spink & Son, Ltd., 25 may 1999, pp. 6-15, Nos. 112-134, illus.

The lead seals of the following Armenians of Byzantine Empire are catalogued: Apellarib Arsakides, anthypatos, patrikos, vestes and strategos of Seleukia (c. 1025-75); Charpen, protospatharios (mid 11th century); Hetoum, anthypatos (second half of 11th century); Gregory, vestes, son of Vahan (second half of 11th century); Basil Apokapes, vestarches and katepano of Vaspourakan (c. 1054-55); Apnelgaripes, magistros (c. 1065); George Katas, patrikos and strategos (second half of 11th century); Basilakes Phloros, vestes and katepano of Kars and Iberia (third quarter of the 11th century); Marie, daughter of Kakikos of Kars, curopalatassi (mid 11th century); Abou Sahl Senacherim, curopalates (second half of 11th century); Philaretos Brachamios, curopalates and stratopedarchos of Anatolikon (1078-1081); Philaretos Brachamios, sebastos and domesticos of the East after 1078); Philaretos Brachamios, domesticos of the East and protosebastos (after 1081) three seals; Gabriel, protonobelissimos and duke of Melitene (aftert 1086 and before 1102); Thathoul, protonobelissimos and archon of the archontes (c. 1100); Thathoul Pakourianos, protonobelissimos and archon of the archontes (c. 1100); Thathoul Pakourianos, protonobelissimos and archon of the archontes (c. 1100); Thotore, son of Hetoum, curopalates and duke of Melitene (last quarter of the 11th century); Leo Roupen, protonobelissimos (first half of 12th century); Hetoum, son of Oshin, sebastos (mid 12th century); Melias Roupen, sebastos (mid 12th century). All seals are inscribed in Greek except for one, in Armenian and Greek. YTN

8ուցակագրուած են բիւզանդական կայսրութեան հետևեալ հայազգիներուն արճինէ կնիջները.-Ապելլարիր Արշակիդես, անԹիպատոս, պատրիկոս, վեստես և Սելևկիոյ ստրատեգոս (չուրջ 1025-75). Շարբէն, պրոթոսպաթարիոս (միջ 11րդ դ.). Հեթում, անթիպատոս (11րդ դ. երկրորդ կէս). Գրիգոր, վեստես, որդի Վահանի (11րդ դ. երկրորդ կէս). Վասիլ Ապոկապէս, վեստարչէս և Վասպուրականի կատեպանոլ (չուրց 1054-55). Ապնելդարիպէս, մագիստրոս (չուրց 1065). Գէորգ կատաս, պատրիկոս և ստրատեսոս (11րդ դ. երկրորդ կէս). Վասիլակէս Փլորոս, վեստէս և Կարսի ու Իրերիոյ [Վրաստան] կատեպանոլ (11րդ դ. երրորդ ջառորդ). Մարի, դուստր կարսի Գագիկին, կորապադատուհի (11րդ դ. կէս). Արու Սահլ Սենեջերիմ, կորապաղատ (11րդ դ. երկրորդ կէս). Փիլարետոս Վահրամեան, Անատոլիկոնի կորապաղատ և ստրատոպետարչոս (11րդ դ. երկրորդ կէս). Փիլարետոս Վահրամեան, Արևելջի սերաստոս և դոմեստիկոս (1078էն վերջ). Փիլարտոս Վահրամեան, Արևելջի դոմեստիկոս և պրոտոսերաստոս (1081էն վերջ) երեջ կնիջ Գաբրիէլ, պրոտոնորելիսսիմոս և դուջս Մելիտենէի (1086էն վերջ և 1102էն առաջ). Թաթեուլ, պրոտոնորելիսսիմոս և արչոն [իչխան] արչոններու (չուրջ 1100). Թաթուլ Պագուրեանոս, պրոտոնորելիսսիմոս և արչոն արչոններու (չուրջ 1100). Թէդորոս, որդի Հերթումի, կորապաղատ և դուջս Մելիտենէի (11րդ դ. վերջին ջառորդ). Լևոն Ռուբէն, պրոտոնորելիսսիմոս (12րդ դ. առաջին կէս). Հեթում, որդի Օչինի (12րդ դ. կէս). Հեթում, որդի 0չինի, սեբաստոս (12րդ դ. առաջին կէս). Մյեհ Ռուբէն, սեբաստոս (12րդ դ. կէս)։ Բոլոր կնիջները արձանագրուած են յունարէնով, ի բացառեալ մէկ հատէն արձանագրուած հայերէնով եւ *լունարէնով*։ ያብፅ 40 MOUSHEGHIAN, Anahit. Hellenistic and Roman Armenian Coinage (1st C. B.C.- 1st C. A.D.) - Հելլենքիստական և հռոմեական դարաշրջանի հայկական մետաղադրամներ (Մթ.ա. 1դ.-Մթ. 1դ.), դրեցին Մուչեղյան Անահիտ և Ջորջ Դեպելրո - Anahit Mousheghian and Georges Depeyrot. Wetteren, The Netherlands: Moneta, No. 15, 1999, 256 pp., 8 pls. Bilingual in English and Armenian.

The book discussess the following: Chapter 1, war and coinage; Tigranes and Armenia in the 1st century B.C.; the war against Rome, wealth and treasures, the issues (financing the Roman army and the Roman monetary mass, the Hellenistic issues, balancing the finance and the booty, balancing the war), treasures of precious metal, what about banks, if not for the war what for the coins, coins, treasures, banks... and booty. Chapter 2, The first kings of Sophene and Armenia. Chapter 3, Armenian coinage; Tigranes II (95-55 B.C.) silver coinage before 66 B.C. (chronology and mints, Antioch and Syrian mint (83-70 B.C.), Damascus (72-70 B.C.), Tigranocerta and Artaxata (70-69 B.C.)), Tigranes II silver coinage after 66 B.C., Tigranes II bronze coinage (chronology and mints, legends and propaganda, Damascus (72-70 B.C.), Armenian mint (post 70 B.C.), Tigranocerta (post 70 B.C.), Artaxata (post 70 B.C.), Nisibis (post 70 B.C.)), Tigranes the Younger (?-66 B.C.), Artavasdes II (55-34 B.C.), Artaxias II (33-20 B.C.), Tigranes III (20-10/6 B.C.), Tigranes IV (1st reign 10/6-5 B.C.), Artavasdes III (5-2 B.C.), Tigranes IV (2nd reign 2 B.C.-4 A.D.), Artavasdes IV (4-6 A.D.), Tigranes V (6 A.D.), Artaxias III (18-24 A.D.). Chapter 4, the Caius and Lucius denarii in eastern mint; hoards and site finds, the issues. Chapter 5, typology and metrology. Chapter 6, coinage and technology in the 2nd and 1st century B.C.; the metal, previous analyses (analyses of Western coins, analyses of oriental coins), Hellenistic and Roman bronze blanks (individual and collective smelting, bivalve string molds, monovalve string molds, individual monovalve molds with leveleing, individual monovalve molds in ceramics, central holes), minerals (copper, lead, tin), reverse dies and Hellenistic and Roman silver coinage (the problem, solutions, the roman change), Armenian coinage (preparation of blanks, splitted blanks, the strike, new analyses), general evaluation (presentation, evolution of the bronze coinage), conclusion; catalogue where the coin types are classified and attributed as follows: Tigranes II, Antioch, Tyche with palm-branch, tetradrachms; Syrian mint, Tyche with palm-branch, tetradrachms; Damascus, Tyche with cornucopia, tetradrachms, copper coins with Tyche seated and standing; Armenian mint, copper coins, Tyche with palm-branch, Victory, Heracles, head of wheat; Tigranocerta, Tyche with palm-branch, tetradrachms, drachms, and copper coins with Victory, palm-branch, tripod, horse, Heracles, cornucopia, head of wheat; Artaxata mint, Tyche with palm-branch, tetradrachms, drachms, copper coins with palmbranch, Heracles, cornucopia, head of wheat; Nisibis, coppers with elephant, palm-branch, horse; bust facing left, tree, Zeus, Victory, silver imitations and modern forgeries; Artavasdes II, tetradrachms and drachms with quadriga, coppers with Victory, palm-branch; Artaxias II, copper with Victory, and modern silver forgeries; Tigranes III, Tigranocerta, coppers with Victory and palm-branch; Artaxata, drachm with Athena, coppers with Victory, palm-branch, warrior, quadriga, biga, eagle, thunderbolt, Athena, elephant, horse, Victory, lion; Tigranes IV, Artaxata mint, Victory, Heracles, Fortune, horse, elephant, eagle, club and double axe, palm-branch, Zeus; Artavasdes III, Artaxata mint, Athena, bird on pyre, king receiving crown and bust of queen; Artaxata city issues; Tigranes IV and Erato, Tigranes IV and Augustus; Caius and Lucius Caesares, denarius; Artavasdes IV and Augustus, a drachm and copper. The catalogue is followed with list of coins, bibliography, index of inscriptions and coin types, contents, key to plates, and plates.

Գիրթը կը քմնարկէ հետևեայները.- Գլուխ 1. պատերազմ և դրամներ՝ Տիգրան և Հայաստան Ն.Ք.
Ա դ., պատերազմ Հռոմի դէմ, հարստութիւն և զանձեր, դրամական թողարկումներ (հռոմէական ըստակի ֆինանսաւորումը և հռոմէական դրամական գանգուտծը, հելկենիստական դրամական թողարկումներ, պատերազմական աւարի հաշունկչիուը, պատերազմի հաշունկչիուը, ազնիւ մետաղներու գանձերը, դրամատուները, եթէ ոչ պատերազմի համար հայար ինչու կը թողարկուկին դրամանունը, եթէ ոչ պատերազմական աւարը Գյութ 2 Ծողարկուկին

Հայաստանի առաջին Թագաւորները։ Գլուխ 3. հայկական դրամահատուԹիւնը՝ Տիգրան Բ (95-55 Ն.Ք.), արծաթ դրամները մինչև 66 Ն.Ք., (ժամանակագրութիւն և դրամահատութիւները, Անտիոքի և Սիւրիոյ դրամահատարանները, Դամասկոս (72-70 Ն.Ք.), Տիգրանակերտ և Արտաչատ (70-69 Ն.Ք.), Տիգրան Բ-ի արծաթ դրամները 66 Ն.Ք.-էն լետոլ, Տիգրան Բ-ի բրոնզէ դրամները (ժամանակագրութիւնն ու դրամահատարանները, խորագրութիւններն ու պրոպագանդան, Դամասկոս (72-70 Ն.Ք.), Հայկական դրամահատարանը (70 Ն.Ք.-էն լետոլ), Տիգրանակերտ (70 Ն.Ք.-էն լետոլ), Արտաչատ (70 Ն.Ք.-էն լետոլ), Մծբին (70 Ն.Ք.-էն լետոլ)), Կրտսեր Տիգրան, (?-66 Ն.Ք.), Արտաւագդ R (55-34 ℃. ₽.), Արտաչէս P (33-20 ℃. ₽.), Տիգրան Գ (30-10/6 ℃. ₽.), Տիգրան Դ (առաջին գահակալութերեն 10/6-5 Ն.Ք.), Արտաւազդ Գ (5-2 Ն.Ք.), Տիգրան Դ (երկրորդ գահակալութերեն 2-Ն. Ք. - 8. Ք. 4), Արտաւազդ Դ (8. Ք. 4-6), Տիգրան Ե (8. Ք. 6), Արտաչէս Գ (18-24 8. Ք.)։ Գյուիս 4. արևելեան դրամահատարանի կախուսի և Ղուկիոսի պատկերներով դենարիուսները՝ գանձեր և Հնավայրերէն գտածոներ, դրամական Թողարկումներ։ Գլուխ 5. պատկերատիպն ու չափագիտու-Թիւնը։ Գլուխ 6. դրամահատութիւնն ու տեխնոլոգիան Ն.Ք. Ա և Բ դդ.՝ մետաղը և նախկին տարրալուծումներ (արևմտեան դրամներու տարրալուծումները, արևելեան դրամներու տարրայուծումները), Հելլենիստական ե Հռոմէական դրամներու ձուլակոճղերը (անհատական և խմբային ձույում, երկփեղկ ժապաւէնային կաղապարներ, միափեղկ ժապաւէնային կաղապարներ, անՀատական միափական կաղապարներ հարթեցմամբ, անհատական միափական խեցէ կաղապարներ, կեդրոնական փոսիկներ), Հանքանիւթերը (պղինձ, կապար, անագ), դրամի Հակառակ երեսի դրոչմները և Տելլենիստական ու հռոմէական արծաթել դրամահատութիւնը (հիմնահարդը, լուծումները, հռոմէական փոփոխութիւնը), հայկական դրամահատութիւն (ձուլակոճղերու պատրաստութիւնը, <u> Տեղջուած ձուլակոնղեր, դրամահատման տեխնոլոգիան, նոր վերլուծում, ընդանրուր զարգացումը</u> (ծանօթութիւն, բրոնզէ դրամահատութեան առաջընթացքը), եզրակացութիւն կատալոգը ուր ցուցակագրուած են դրամներու տեսակները և վերագրուած Հետևապէս- Տիգրան Բ, Անտիոջ, Բախտը արմաւենիի ճիւղով, չորեքդրամեաններ Սիւրիական դրամահատարան, Բախտը արմաւենիի ճիւղով, չորեքդրամեաններ։ Դամասկոս, Բախտը ամաթեղջիւրով, չորեքդրամեաններ, պղնձեայ դրամ ներ, Բախտը նստած ու կանգնած. Հայակական դրամահատարան, պղնձեայ դրամ ներ, Բախտը արմաւենիի ճիւղով, Ցաղթանակ, Վահագն, ձորենի հատիկ. Տիգրանակերտ, Բախտր արմաւենիի ճիւղով, չորեքդրամեաններ, դրախմաներ, նաև պղինձներ՝ Ցաղթանակ, արմաւենիի ճիւղ, եռոտանի, ձի, Վահագն, ամաթեղջիւր, ցորենի հատիկ։ Արտաչատի դրամահատարան, Բախտը արմաւենիի ճիւղով, չորեջդրամեաններ, դրախամներ, պղնձեայ դրամներ՝ արմաւենիի ճիւղ, Վահագն, ամաթեղջիւր, ցորենի հատիկ. Մծրին, պղինձներ, փիղ, արմաւենիի ճիւղ, ձի. կիսանդրին ձախ դարձած՝ ծառ, Արամազդ, Ցաղ Թանակ, արծաԹի ընդօրինակու Թիւններ ու կեղծիջներ։ Արտաւազդ Բ, չորեքդրամեաններ ու դրախմաներ քառաձի մարտակառքով, պղնձեայ դրամներ՝ Ցաղթանակ, արմաւենիի ճիւղ Արտաչէս Բ, պղինձ՝ Вաղթանակ, նաև արդիական արձաթեալ կեղծիջներ. Տիդրան Գ, Տիգրանակերտ, պղինձներ՝ Ցաղթանակ և արմաւենիի ճիւղ. Արտաչատ՝դրախմ Աթենասով, պղինձներ՝ Ցաղթանակ, արմաւննիի ճիւղ, մարտիկ, քառաձի մարտակառք, երկձի մարտակառք, արծիւ, կայծակ, Աթենաս, փիղ, ձի, Ցաղթանակ, առիւծ․ Տիգրան Դ, Արտաչատ, Ցաղթանակ, Վահագն, Բախտ, ձի, փիղ, արծիւ, լախտ և երկսայրի տապար, արմաւենիի ճիւղ, Արամագդ. Արտաւագդ Գ, Արտաչատ, ԱԹենաս, արծիւ բոցի վրայ, Թագաւորին Թագ ստանայր և Թագուհիի կիսանդրին. Արտաչատի ջաղաջային դրամը. Տիգրան Դ և Երատոլ, Տիգրան Դ և Աւգոստոս. Գաիուս և Ղուկիոս կեսարներու դենարիուս Արտաւազդ Դ և Ալգոստոս, արծաթ ու պղինձ։ Կատալոգին Հետևած է դրամներու ցուցակը, մատենագրութիւնը, արձանագրութեանց ու պատկերատիպերու ցանկը, պարունակութեան ցանկը, տախտակներու բանային ու տախտակները։ BAT

Y. T. NERCESSIAN

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A.
ANA ANS ArmNS IBNS RNS SAN

1999

Bulletin No. 19 Supplement D1

REPUBLIC OF ARMENIA

457. Gold medal of Tigranes II, commemorating 2000th anniversay. Obv.: Bust of Tiranes to right. SNԳՐԱՆ ՄԵԾ ԱՐԶԱՅԻՑ ԱՐԶԱ 95-55 Մ.Թ.Ա. Rev.: Eagle to left but facing. SԵՍԱ ԵՐԿԻՐՍ ՀԶՈՐ ԵՎ ԱՄԲՈՂՋԿԱՆ. 2000 ԱՄՅԱԿ. 1/4 oz, 22 mm, UNC in plastic capsule \$200

458. Coat of arms of Republic of Armenia. Lapel pin, gold plated, crest in red, blue, and gold. \$2

- 459. Flag of Republic of Armenia. Lapel pin, in red, blue and orange.
- 460. Khatchkar medal, pure silver proof. Obv.: Coat of arms. 2น8นบรนนา 2นนานกับกิธภิเกิด Bhiv. REPUBLIC OF ARMENIA. 999°. Rev. Ornamental cross dominating the field, ผากบรกบรน 2นธนบรนา. KHATCHKAR, ARMENIA, 301-2001. 63 mm. 5 oz.
- 461. Grigor Narekatsi medal, pure silver proof. Obv.: Head of Narekatsi to right. .951.ዓ/กษุตก ในเศษนุมธิง.1003.GRIGOR NAREKATSI. Rev.: Complete profile of Narekatsi to right, reading a book. เป็นริสินภ์ กฎษณะคลิทิคสินภ์ / A BOOK OF LAMENTATION. 63 mm, 5 oz. \$125

REPUBLIC OF MOUNTAINOUS KARABAGH

462. AVO coin, 50,000 dram, pure silver proof. Obv.: Coat of arms of Karabagh. 1998 50000 ረኮሀቡኮ ՀԱԶԱՐ, ԱՐՅԱԽՅԱՆ ԴՐԱՄ. Rev.: Head of Avo to left, below to closed fists. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ በԻԺԸ ՆՐԱ በՐԴԻՆԵՐԻ ՄԻԱՍՄԵՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ Է-1957-1993. ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄՓՅՈՒՐՋ-63 mm 5 oz.\$125

- **463. AVO coin, 25,000 dram,** pure silver proof. As above but 38 mm, one oz. \$40
- 464. AVO coin, 25,000 dram, pure silver. As above but 38 mm, one oz but gold-plated. \$60

BOOKS

A13. LEE Lawrence and GIFFORD Barry. Saroyan a Biography, 1998, card cov., 338 pp. \$14 M44. RAND, H., Arshile Gorky; the Implications of Symbols, 1980, 270 pp., 15 color pls., 147 black and white illus., includes 12 p. chapter on artist's (**Vosdanik Manoog Adoian**), 22x28 cm, cloth. \$50

M45. RAND, H., Arshile Gorky; the Implications of Symbols, 1980, 270 pp., 15 color pls., 147 black and white illus., includes 12 p. chapter on artist's (Vosdanik Manoog Adoian), 22x28 cm, card covers.

Shipping and insurance rates

One piece AV, AR or book—\$5 Each additional AV, AR or book—add \$3 if lapel pin—add \$1

Shipping extra November 1999 California residents please add appropriate sales tax